

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (วิจัยและประเมินผลการศึกษา)

ปริญญา

วิจัยและประเมินผลการศึกษา

การศึกษา

สาขา

ภาควิชา

เรื่อง การติดตามบัณฑิตหลักสูตรบัญชีบัณฑิต คณะบัญชี มหาวิทยาลัยรังสิต

Follow-up Study of Graduate from Faculty of Accountancy, Rangsit University

นามผู้วิจัย นางสาวจรรุณี อภิวัฒน์ไพศาล

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วสันต์ ทองไทย, กศ.ด.)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

(อาจารย์สุนทรา โตบัว, กศ.ด.)

หัวหน้าภาควิชา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภารัตน์ สารสว่าง, Ph.D.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์กัญญา ชีระกุล, D.Agr.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

การติดตามบัณฑิตหลักสูตรบัญชีบัณฑิต คณะบัญชี มหาวิทยาลัยรังสิต

Follow-up Study of Graduate from Faculty of Accountancy, Rangsit University

โดย

นางสาวจรรณี อภิวัฒน์ไพศาล

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (วิจัยและประเมินผลการศึกษา)

พ.ศ. 2554

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จารุณี อภิวัฒน์ไพศาล 2554: การติดตามบัณฑิตหลักสูตรบัญชีบัณฑิต คณะบัญชี
มหาวิทยาลัยรังสิต ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (วิจัยและประเมินผลการศึกษา)
สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา ภาควิชาการศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก:
ผู้ช่วยศาสตราจารย์วสันต์ ทองไทย, กศ.ด. 160 หน้า

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามบัณฑิตที่สำเร็จจากหลักสูตรบัญชีบัณฑิต คณะบัญชี
มหาวิทยาลัยรังสิต ในปีการศึกษา 2550 - 2551 เกี่ยวกับภาวะการมีงานทำ คุณลักษณะของบัณฑิต
ตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และคุณลักษณะของบัณฑิตวิชาชีพบัญชีที่พึงประสงค์ตามกรอบ
มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ สาขาการบัญชีในระดับปริญญาตรี กลุ่มเป้าหมายในการ
วิจัยคือ บัณฑิตบัญชีหลักสูตร 4 ปีและผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของบัณฑิตบัญชี เก็บรวบรวมข้อมูล
ด้วยการสัมภาษณ์ และการใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา
ค่าความถี่ และค่าร้อยละ นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ผลจากการวิจัย พบว่าคุณลักษณะของบัณฑิตบัญชีในภาพรวมมีคะแนนอยู่ในกลุ่มดี เมื่อ
พิจารณารายด้านพบว่า 1) ด้านคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรมวิชาชีพและความรับผิดชอบผ่าน
เกณฑ์การประเมินทุกข้อทั้งในความคิดเห็นของบัณฑิตและผู้บังคับบัญชา 2) ด้านคุณลักษณะด้าน
ความรู้ความสามารถทางการบัญชีรวมถึงศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้องและความสามารถในการสื่อสาร
ข้อมูล ตามความคิดเห็นของบัณฑิตนั้น โดยส่วนใหญ่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ยกเว้นเรื่องการพูดและ
เขียนภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชามีพบว่าสิ่งที่ไม่ผ่าน
เกณฑ์การประเมิน ได้แก่ การพูดภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพ การวิเคราะห์ข้อมูลทางบัญชี
ในรูปงบการเงิน การแปลความหมายข้อมูลเชิงปริมาณ และ 3) ด้านคุณลักษณะด้านวิสัยทัศน์
ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การแสวงหาความรู้และความสนใจศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น ตามความ
คิดเห็นของบัณฑิตนั้น โดยส่วนใหญ่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ยกเว้นเรื่องการติดตามการเปลี่ยนแปลง
ทางวิชาการที่สัมพันธ์กับการบัญชี สำหรับความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาพบว่าสิ่งที่ไม่ผ่านเกณฑ์
การประเมิน ได้แก่ ความสนใจและศึกษาหาข้อมูลเพื่อเตรียมตัวศึกษาต่อ

ลายมือชื่อนิติ

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

Jarunee Aphiwatpisan 2011: Follow-up Study of Graduate from Faculty of Accountancy, Rangsit University. Master of Education (Educational Research and Evaluation), Major Field: Educational Research and Evaluation, Department of Education. Thesis Advisor: Assistant Professor Wasan Thongthai, Ed.D. 160 pages.

The purpose of this research was follow up study the graduates in Accounting Program, Rangsit University in academic year 2007 - 2008 as follow: careers status, characteristic though curriculum objective and desirable professional characteristics of accounting within Thai Qualifications Framework for Higher Education in Bachelor of Accountancy. The target population were graduates and their supervisors. Data were collected by interview and questionnaire using. The content analysis, frequency and percentile were used for analyzing data.

The study results indicated that overall of accounting graduated characteristics was at good level. For each components were found that 1) moral, professional ethics and responsibility characteristics were past 2) accounting knowledge as well as other related and the ability to communicate were past, except wrote and spoke English fluency, in the other hands supervisors indicated that speaking English effectively, financial statements analysis and interpretation of quantitative data were not qualified in supervisors' opinion 3) vision, creativity, pursuit of knowledge and interesting to study in a higher level were past, except monitoring changes related to accounting though graduates' opinion, moreover supervisors indicated that graduates' attention for studying in the higher level was not past, too.

Student's signature

Thesis Advisor's signature

/ /

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความช่วยเหลือของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วสันต์ทองไทย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ท่านได้ให้แนวทาง คำแนะนำ และความรู้ที่มีคุณค่าในการวิจัยด้วยดีตลอดมา ทั้งยังดูแลเอาใจใส่ ให้โอกาสแก่ผู้วิจัย และเป็นกำลังใจที่ดีเสมอมา

ขอบพระคุณ ดร.สุนทรา โตบัว กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมที่คอยเอาใจใส่ช่วยเหลือ ให้คำแนะนำและแก้ไขข้อบกพร่องของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ รวมถึง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์ ประธานกรรมการสอบ และดร.สิงห์ชัย อรุณวุฒิพงศ์ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกและผู้เชี่ยวชาญ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำเพิ่มเติมจนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์และสำเร็จลุล่วงด้วยดี

กราบขอบพระคุณคณาจารย์ สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษาทุกท่าน ที่ได้มอบความรู้อันเป็นเครื่องมือสำคัญในการวิจัย และให้ความห่วงใยเสมอมาที่ผู้วิจัยศึกษาอยู่ในสาขาวิชานี้

ขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. วิมล ชอบชื่นชม ผู้อำนวยการสำนักงานวางแผนและพัฒนาคุณภาพ มหาวิทยาลัยรังสิตที่สนับสนุนทุนวิจัยในครั้งนี้ และคุณศศนัฏฐ์ กิจจรูญ ฝ่ายงานวิจัยสถาบัน มหาวิทยาลัยรังสิตที่ช่วยประสานงานและให้ความช่วยเหลือด้านข้อมูลแก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดี

คุณงามความดีและประโยชน์ทั้งปวงอันเกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นสิ่งบูชาแด่บิดา มารดา ผู้ซึ่งเป็นกำลังใจ เป็นผู้วางรากฐานที่ดีของชีวิตให้แก่ผู้วิจัย และอาจารย์ผู้ซึ่งเป็นแรงบันดาลใจที่ทำให้ผู้วิจัยทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้สำเร็จ

จารุณี อภิวัฒน์ไพศาล

เมษายน 2554

สารบัญ

	หน้า
สารบัญตาราง	(3)
สารบัญภาพ	(6)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
ประโยชน์ของการวิจัย	6
ขอบเขตการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	8
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	13
แนวคิดและหลักการของการติดตามผล	14
หลักสูตรบัญชีบัณฑิต (ฉบับปรับปรุง) พ.ศ. 2547 มหาวิทยาลัยรังสิต	25
คุณลักษณะของบัณฑิตวิชาชีพบัญชี	28
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	36
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	41
กลุ่มเป้าหมายในการศึกษาวิจัย	41
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	42
การเก็บรวบรวมข้อมูล	48
การวิเคราะห์ข้อมูล	53
บทที่ 4 ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์	56
ผลการวิจัย	56
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของบัณฑิต และผู้บังคับบัญชาบัณฑิต	56
ตอนที่ 2 คุณลักษณะของบัณฑิตวิชาชีพบัญชีตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	65

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ตอนที่ 3 ความมุ่งหวังของผู้บังคับบัญชาที่มีต่อบัณฑิตวิชาชีพบัญชีตาม กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ สาขาการบัญชีใน ระดับปริญญาตรี	79
ตอนที่ 4 ความคิดเห็นของบัณฑิต และผู้บังคับบัญชาที่มีต่อแนวทาง การจัดการหลักสูตรบัญชี	90
ข้อวิจารณ์	101
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	112
สรุปผลการวิจัย	112
ข้อเสนอแนะ	119
เอกสารและสิ่งอ้างอิง	122
ภาคผนวก	129
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ	130
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	132
ภาคผนวก ค ผลการวิจัย	150
ประวัติการศึกษาและการทำงาน	160

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	สรุปผลการส่งแบบสอบถามคืนจากบัณฑิต	49
2	สรุปผลการส่งแบบสอบถามคืนจากผู้บังคับบัญชาบัณฑิต	50
3	เพศและภูมิลำเนา	57
4	สภาพการทำงาน	57
5	อาชีพ ประเภทธุรกิจและตำแหน่งงานในปัจจุบัน	58
6	แหล่งที่ทำงานและรายได้รวมต่อเดือน	59
7	ระยะเวลาในการหางานทำ วิธีการหางานทำ และแหล่งข้อมูลในการหางานทำ	60
8	สิ่งที่นำมาพิจารณาในการเลือกอาชีพ	61
9	ความพึงพอใจต่องานที่ทำ และความสนใจศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น	61
10	อุปสรรคในการทำงาน	63
11	ข้อมูลทั่วไปของผู้บังคับบัญชาบัณฑิต	64
12	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับความคิดเห็นต่อคุณลักษณะบัณฑิตบัณฑิตตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	66

สารบัญญัตินำ (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
13	ค่าความถี่ และร้อยละความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับคุณลักษณะ ด้านคุณธรรมจริยธรรมวิชาชีพ และความรับผิดชอบ	66
14	ค่าความถี่ และร้อยละความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาที่มีต่อบัณฑิต เกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรมวิชาชีพ และความรับผิดชอบ	68
15	ค่าความถี่ และร้อยละความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับคุณลักษณะ ด้านความรู้ทางบัญชีรวมถึงศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง และความสามารถ ในการสื่อสารข้อมูล	70
16	ค่าความถี่ และร้อยละความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาที่มีต่อบัณฑิต เกี่ยวกับคุณลักษณะด้านความรู้ทางบัญชีรวมถึงศาสตร์อื่นที่ เกี่ยวข้อง และความสามารถในการสื่อสารข้อมูล	73
17	ค่าความถี่ และร้อยละความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับคุณลักษณะ ด้านวิสัยทัศน์ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การแสวงหาความรู้ และ การศึกษาต่อ	75
18	ค่าความถี่ และร้อยละความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาที่มีต่อบัณฑิต เกี่ยวกับคุณลักษณะด้านวิสัยทัศน์ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การแสวงหา ความรู้ และการศึกษาต่อ	77

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางผนวกที่		หน้า
1	ค่าความถี่ และร้อยละของความคิดเห็นจำแนกรายข้อในคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมวิชาชีพ และความรับผิดชอบ	151
2	ค่าความถี่ และร้อยละของความคิดเห็นจำแนกรายข้อในคุณลักษณะด้านความรู้ทางบัญชีรวมถึงศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง และความสามารถในการสื่อสารข้อมูล	153
3	ค่าความถี่ และร้อยละของความคิดเห็นจำแนกรายข้อในคุณลักษณะด้านวิสัยทัศน์ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การแสวงหาความรู้ และการศึกษาต่อและความสามารถในการสื่อสารข้อมูล	157

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

1

กรอบแนวคิดการวิจัย

40

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

สภาวิชาชีพบัญชี จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 23 ตุลาคม พ.ศ. 2547 ตามพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 และเมื่อวันที่ 6 กันยายน พ.ศ. 2548 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงมีพระมหากรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานอนุญาตให้ สภาวิชาชีพบัญชีอยู่ในพระบรมราชูปถัมภ์ เป็นองค์กรวิชาชีพบัญชีซึ่งเป็นที่ยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน และมีบทบาทนำในระดับภูมิภาคและนานาชาติ การกิจหลัก 8 ประการได้แก่ 1) กำหนดมาตรฐาน คุณภาพ และจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ในระดับมาตรฐานสากล 2) กำกับดูแลผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีให้เป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพและตามที่กฎหมายกำหนด 3) พัฒนาผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี โดยให้ความรู้ ความเข้าใจ การฝึกอบรม รวมถึงให้ คำปรึกษา หรือออกแนวปฏิบัติให้มีความชัดเจน 4) ร่วมมือและประสานงานกับองค์กรต่างประเทศ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ และสร้างบทบาทในการเป็นองค์กรชั้นนำในระดับภูมิภาค และนานาชาติ 5) ผลักดันให้เกิดการพัฒนา และใช้ประโยชน์รายงานทางการเงิน เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือ ความโปร่งใสและส่งเสริมบรรษัทภิบาลที่ดี 6) บทบาทในการบัญญัติกฎหมายและระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชี 7) เสริมสร้างความสามัคคี ความร่วมมือ เพื่อผดุงไว้ซึ่งเกียรติและศักดิ์ศรีของวิชาชีพบัญชี และ 8) มีการกำกับดูแลกิจการที่ดีในสภาวิชาชีพบัญชี (สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2553)

ในขณะที่เดียวกันสภาวิชาชีพบัญชียังตระหนักถึงความสำคัญของการเป็นองค์กรที่มีบทบาทสำคัญในการตรวจสอบรับรองเนื้อหาวิชาและหลักสูตรทางการบัญชีของสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ เพื่อให้จัดการเรียนการสอนที่มีเนื้อหาทางวิชาการด้านบัญชีครบถ้วนอย่างมีคุณภาพ รวมถึงการจัดเตรียมผู้ที่จบการศึกษาจากสถาบันของตนให้พร้อมที่จะเข้าสู่วิชาชีพทางการบัญชี จึงจัดกิจกรรมอบรมสัมมนาอย่างต่อเนื่องเพื่อส่งเสริมให้ผู้ประกอบวิชาชีพมีความรู้ทันสมัย ทันท่วงทีความก้าวหน้าของวิชาการบัญชีอย่างกว้างขวางอยู่เสมอ อันจะเป็นการส่งเสริมศักยภาพการแข่งขันในตลาดเศรษฐกิจปัจจุบัน เกิดความเชื่อมโยงกับธุรกิจด้านต่าง ๆ อันจะเป็นปัจจัยสำคัญในการร่วมกันขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศให้พัฒนาไปในทิศทางที่ดีขึ้นและนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป ทั้งนี้สภาวิชาชีพบัญชีฯ ยังตระหนักถึงความจำเป็นต้องมีจรรยาบรรณแห่ง

วิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีด้วย นอกเหนือจากการมีทักษะความรู้และความสามารถแห่งวิชาชีพ (สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์: รายงานประจำปี 2549)

มหาวิทยาลัยรังสิตเป็นสถาบันอุดมศึกษาเอกชน มีหน้าที่ในการพัฒนามนุษย์ให้มีคุณภาพ และสอดคล้องกับความต้องการของสังคม มีปณิธานอันแน่วแน่ที่จะผลิตบัณฑิตในสาขาที่ตรงกับความต้องการในการพัฒนาประเทศ บัณฑิตของมหาวิทยาลัยจะเป็นผู้ได้รับการหล่อหลอมให้เป็นผู้เพียบพร้อมในด้านความรู้ ความสามารถ มีทักษะ มีจริยธรรม และคุณธรรม มีความมั่นใจที่จะสร้างความเจริญก้าวหน้าให้กับตนเอง สังคม และประเทศชาติ (สำนักงานประกันคุณภาพมหาวิทยาลัยรังสิต, 2551) จุดประสงค์ในการจัดตั้งมหาวิทยาลัยมี 6 ประการคือ 1) เพื่อมุ่งมั่นความเป็นเลิศในทางวิชาการ โดยมุ่งผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถสูง รวมทั้งเป็นผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง พร้อมทั้งจะพัฒนาความรู้ความสามารถนั้นให้เกิดความชำนาญ รู้จักใช้ประสบการณ์ในการแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องทั้งของตนเองและส่วนรวม มีความกระตือรือร้นที่จะร่วมรับผิดชอบต่อการแก้ปัญหาสังคม 2) เพื่อพัฒนาความรู้และเทคโนโลยีใหม่ๆ ให้เกิดขึ้น โดยสนับสนุนงานศึกษาค้นคว้าและงานวิจัย รวมทั้งการส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ทักษะ และความเห็นในหมู่นักวิชาการ และผู้สนใจใฝ่รู้โดยทั่วไป 3) เพื่อให้บริการทางด้านวิชาการแก่ชุมชน โดยเน้นที่จะใช้ความรู้และเทคโนโลยีที่มีอยู่ในแวดวงการศึกษา ให้สามารถรับใช้และเป็นประโยชน์ต่อชุมชนสร้างความเจริญก้าวหน้าให้แก่ประเทศชาติได้โดยแท้จริง 4) เพื่อปลูกฝังและก่อตั้งสถาบันหลักทางด้านจริยธรรมในสังคม โดยเป็นศูนย์กลางการเผยแพร่แนวความคิดและค่านิยมที่ส่งเสริมต่อการพัฒนาประเทศ 5) เพื่อส่งเสริมและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมประจำชาติไทย และ 6) เพื่อแบ่งเบาภาระของรัฐบาล โดยการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (มหาวิทยาลัยรังสิต, 2553) เพื่อให้มหาวิทยาลัยรังสิตเกิดการพัฒนาลึกซึ้งและการเรียนการสอนให้มีความหลากหลายและตรงกับความต้องการพัฒนาประเทศ จึงพัฒนาศักยภาพของการจัดการศึกษาทางการบริหารให้กว้างขวางและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีใหม่ ๆ จึงได้จัดตั้งคณะบัญชีขึ้น (รายงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในคณะบัญชี, 2551: 2)

คณะบัญชี มหาวิทยาลัยรังสิต จัดตั้งขึ้นในปีพ.ศ. 2546 มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตบัณฑิตทางบัญชีและพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการศึกษาทางบัญชีสู่ระดับมาตรฐานสากล ด้วยเหตุนี้การวางนโยบายและแผนพัฒนาคณะบัญชีจึงถูกกำหนดขึ้นเพื่อเป็นกรอบแนวทางในการจัดตั้งคณะบัญชีและการดำเนินการต่าง ๆ ให้เป็นไปตามแผนพัฒนามหาวิทยาลัยรังสิต โดยครอบคลุมภารกิจหลักของคณะวิชา อันได้แก่ การผลิตบัณฑิต การวิจัย การบริการทางวิชาการแก่สังคม และ

การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา ให้เปิดดำเนินการตั้งแต่นั้นปี พ.ศ. 2547 เป็นต้นไป

หลักสูตรบัญชีบัณฑิต (ฉบับปรับปรุง) พ.ศ. 2547 มหาวิทยาลัยรังสิต เป็นหลักสูตร 4 ปี ภาคปกติ ได้กำหนดให้เรียนตามโครงสร้างของหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 138 หน่วยกิต ประกอบด้วย หมวดวิชาศึกษาทั่วไปจำนวน 36 หน่วยกิต หมวดวิชาเฉพาะจำนวน 96 หน่วยกิต และหมวดวิชาเลือกเสรีจำนวน 6 หน่วยกิต (หลักสูตรบัญชีบัณฑิต ฉบับปรับปรุง, 2547: 3) กระบวนการจัดการเรียนการสอนเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ในรายวิชาเกี่ยวกับบัญชีเพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ความสามารถและพร้อมจะประกอบวิชาชีพบัญชีได้หลังสำเร็จการศึกษา

วัตถุประสงค์ของหลักสูตรบัญชีบัณฑิตมี 3 ประการ ได้แก่ 1) สร้างบัณฑิตวิชาชีพบัญชีที่มีคุณธรรม มีความรับผิดชอบ และมีจริยธรรมวิชาชีพ 2) พัฒนาบัณฑิตให้มีความรู้ความสามารถด้านการบัญชี และรอบรู้ในศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง สามารถสื่อสารข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อองค์กรและสังคม และ 3) ปลูกฝังและฝึกหัดให้บัณฑิต เป็นผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รักการแสวงหาความรู้ มีความพร้อมในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น

นับแต่คณะบัญชี มหาวิทยาลัยรังสิต จัดตั้งและเปิดสอนมาจนถึงปัจจุบัน สามารถผลิตบัณฑิตออกไปประกอบวิชาชีพในสังคมและตลาดแรงงาน รวม 2 รุ่น จำนวนบัณฑิต 93 คน (มหาวิทยาลัยรังสิต, 2553) แยกเป็นรุ่นที่ 1 ปีการศึกษา 2550 จำนวนบัณฑิต 41 คน และ รุ่นที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวนบัณฑิต 52 คน

การผลิตบัณฑิตบัญชีในปัจจุบันและอนาคต นอกจากจะเป็นไปตามความมุ่งหวังของหลักสูตรแล้ว ยังต้องเป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualifications Framework for Higher Education, TQF:HEd) ซึ่งเป็นกรอบที่แสดงระบบคุณวุฒิ การศึกษาระดับอุดมศึกษาของประเทศ เป็นเครื่องมือในการนำแนวนโยบายการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการวัดการศึกษาตามที่กำหนดใน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในส่วนที่เกี่ยวกับมาตรฐานการอุดมศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษาสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม โดยมีหลักการสำคัญเพื่อเป็นการประกันคุณภาพขั้นต่ำของบัณฑิตในแต่ละสาขา หรือแต่ละคุณวุฒิโดยให้มีการกำกับดูแลคุณภาพการผลิตบัณฑิตกันเอง ในสาขาบัญชีมีมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี ทั้งหมด 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้าน

ทักษะทางปัญญา 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบและ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

เมื่อบัณฑิตสำเร็จการศึกษาและประกอบอาชีพ จะต้องมีการติดตามบัณฑิตโดยพิจารณาจากวัตถุประสงค์ของหลักสูตรบัณฑิตซึ่งสอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ สาขาบัญชี และนอกจากนี้ยังมีความสอดคล้องกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของมหาวิทยาลัยรังสิตตามองค์ประกอบที่ 2 การเรียนการสอนตามตัวบ่งชี้ มรส. 2.11 ซึ่งตรงกับ สกอ. 2.11 ในเรื่องระดับความพึงพอใจของนายจ้าง ผู้ประกอบการและผู้ใช้บัณฑิต และ สอดคล้องกับสมศ.1.4 ที่ว่าเกี่ยวกับมาตรฐานที่ 1 ด้านคุณภาพบัณฑิต ตัวบ่งชี้ 1.4 เรื่องระดับความพึงพอใจของนายจ้าง ผู้ประกอบการและผู้ใช้บัณฑิต จากตัวบ่งชี้ทั้งหมดที่กล่าวมานั้นพบว่าระดับความพึงพอใจของนายจ้าง ผู้ประกอบการและผู้ใช้บัณฑิตที่มีความคาดหวังต่อบัณฑิตมีทั้งหมด 8 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ 2) ด้านความสามารถในการทำงานเป็นทีม 3) ด้านความเป็นผู้นำ 4) ด้านความรู้ความสามารถในการจัดการ 5) ด้านความสามารถในการสื่อสาร 6) ด้านทักษะภาษาต่างประเทศและคอมพิวเตอร์ 7) ด้านบุคลิกภาพ และ 8) ด้านคุณธรรม จริยธรรม จะพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจจากการประเมินบัณฑิตที่ทำงานตั้งแต่ 1 - 3 ปี โดยพิจารณาคูณสมบัติที่ครอบคลุมคุณสมบัติหลัก 3 ด้านของบัณฑิตที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้แก่ ความรู้ความสามารถทางวิชาการตามลักษณะงานในสาขานั้น ๆ ความรู้ความสามารถพื้นฐานที่ส่งผลต่อการทำงาน และคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณในวิชาชีพ

การติดตามผลเป็นกระบวนการที่กระทำหลังจากที่โครงการจบสิ้นไปแล้ว โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนา ปรับปรุง แก้ไขหลักสูตร และดำเนินการให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้นในอนาคต (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2550: 136) การติดตามบัณฑิตจึงเป็นวิธีการสำคัญที่จะทำให้ได้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสภาพปัญหาและข้อบกพร่องของผู้สำเร็จการศึกษา ความพร้อมในการประกอบอาชีพต่าง ๆ ความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน เป็นการส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างสถานศึกษากับผู้สำเร็จการศึกษา อีกทั้งยังทำให้ทราบความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาเกี่ยวกับการปรับปรุงระบบการจัดการหลักสูตรให้ตอบสนองความต้องการให้มากที่สุด ผลที่ได้จากการศึกษาติดตามผล จะเป็นข้อมูลและแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนให้ดีขึ้น และยังช่วยให้สถานศึกษาทราบถึงข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาและบริการต่าง ๆ ที่ให้แก่ผู้เรียนว่าได้ผลอย่างไร สามารถประเมินผลงานที่ได้กระทำไปแล้วว่าสามารถช่วยเหลือให้ผู้เรียนได้พัฒนาในเรื่องต่าง ๆ เพียงใด (ระวีวรรณ ชินะตระกูล, 2537: 217)

ในการติดตามนั้นจะต้องเก็บรวบรวมข้อมูลตามแผนที่ได้กำหนดไว้ เพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจแก้ไข ปรับปรุงให้ผลงานเป็นไปตามแผนงานอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด การติดตามจะต้องดำเนินการอย่างสม่ำเสมอเพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับให้ผู้รับผิดชอบ โครงการนำไปใช้ในการให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ แก้ไข หรืออำนวยความสะดวกเพื่อให้โครงการบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ อย่างมีประสิทธิภาพ สิ่งที่สำคัญสำหรับการติดตามคือ จะต้องเก็บข้อมูลในด้านต่าง ๆ แล้วทำการตรวจสอบโดยนำข้อมูลเหล่านั้นมาเปรียบเทียบกับสิ่งที่กำหนดไว้เพื่อตัดสินใจที่ได้แล้วทำการปรับปรุงแก้ไข (พิสนุ พงศ์ศรี, 2550: 110) นอกจากนี้การติดตามยังเป็นการทบทวน ตรวจสอบว่าโครงการสำเร็จตามวัตถุประสงค์เพียงใด (ประชุม รอดประเสริฐ, 2547: 328) หลังการติดตามผลจะทำให้สามารถตรวจสอบความสำเร็จของหลักสูตร และบอกได้ว่าหลักสูตรบรรลุจุดมุ่งหมายหรือเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ ควรใช้หลักสูตรนี้ต่อไป หรือควรปรับปรุงแก้ไข หรือควรยกเลิกหลักสูตร (ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์, 2539: 22)

การติดตามบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาไปแล้ว นับเป็นภาระหน้าที่ที่สำคัญอีกประการหนึ่งของคณะบัญชี มหาวิทยาลัยรังสิต เพื่อเป็นการประเมินและตรวจสอบผลผลิตว่าภาวะการมีงานทำในปัจจุบันเป็นอย่างไร เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาหรือไม่เพียงใด กล่าวคือเป็นการประเมินถึงสถานภาพด้านการประกอบวิชาชีพของบัณฑิตว่าเป็นอย่างไร บัณฑิตมีคุณลักษณะตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และสอดคล้องกับความคาดหวังของสังคมมากน้อยเพียงใด การจัดการศึกษาของคณะบัญชีมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพียงใดมีข้อบกพร่องที่ควรได้รับการปรับปรุงแก้ไขด้านใดบ้าง ข้อมูลเหล่านี้จะเป็นประโยชน์ต่อคณะบัญชีในการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการศึกษาให้สามารถผลิตบัณฑิตที่มีความรู้และมีทักษะจนเป็นที่ยอมรับของวงการวิชาชีพบัญชี ตลอดจนรวมถึงประโยชน์ต่อการประเมิน และการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาของคณะบัญชี มหาวิทยาลัยรังสิตให้เป็นไปในทิศทางที่สอดคล้อง และตอบสนองความของตลาดแรงงานในปัจจุบันและอนาคต

นับจากบัณฑิตสำเร็จการศึกษา หลักสูตรบัญชีบัณฑิตยังไม่เคยมีการทำวิจัยเพื่อติดตามบัณฑิต คณะบัญชีจึงไม่สามารถตรวจสอบว่าบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษามีความรู้ความสามารถตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และสอดคล้องกับความต้องการของสังคมเพียงใด ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นอาจารย์ประจำ และเป็นผู้รับผิดชอบหลักสูตร เห็นความสำคัญของการศึกษาเพื่อตรวจสอบว่าสถานภาพปัจจุบันของบัณฑิตเป็นไปตามความมุ่งหมายของหลักสูตรมากน้อยเพียงใด โดยรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับข้อคิดเห็นของบัณฑิตและผู้ใช้บัณฑิต โดยการสอบถามและเข้าสัมภาษณ์เพื่อนำสารสนเทศที่ได้ไปใช้ในการตัดสินใจ เป็นแนวทางในการจัดการหลักสูตร และกิจกรรมต่าง ๆ ของ

1. ตัวแปรที่ศึกษา

1.1 คุณลักษณะของบัณฑิตวิชาชีพบัญชีตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมี 3 คุณลักษณะ ได้แก่

1.1.1 คุณลักษณะด้านพุทธิพิสัย ประกอบด้วย ความรู้ความสามารถด้านการบัญชี รวมถึงศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง และความสามารถในการสื่อสารข้อมูล

1.1.2 คุณลักษณะด้านจิตพิสัย ประกอบด้วย ความมีคุณธรรม จริยธรรมวิชาชีพ และความรับผิดชอบ

1.1.3 คุณลักษณะส่วนบุคคล ประกอบด้วย มีวิสัยทัศน์กว้าง มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ รักการแสวงหาความรู้ มีความพร้อมในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น

1.2 คุณลักษณะของบัณฑิตวิชาชีพบัญชีตามความคาดหวังของสังคมในปัจจุบันและอนาคต มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) คุณธรรม จริยธรรม 2) ความรู้ 3) ทักษะทางปัญญา 4) ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และ 5) ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

1.3 ภาวะการมีงานทำของบัณฑิต พิจารณาจาก เพศ ภูมิภาค สถานภาพการทำงาน อาชีพ ประเภทธุรกิจ ตำแหน่งงาน แหล่งที่ทำงาน รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาในการหางานทำ วิธีการหางานทำ สิ่งที่น่าสนใจในการเลือกอาชีพ แหล่งข้อมูลในการหางานทำ ความสนใจในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น ความพึงพอใจต่องานที่ทำ และปัญหาในการทำงาน

2. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ประกอบไปด้วย

2.1 บัณฑิตคณะบัญชี มหาวิทยาลัยรังสิต หลักสูตร 4 ปีที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร บัญชีบัณฑิต (ฉบับปรับปรุง) พ.ศ. 2547 ในปีการศึกษา 2550 จำนวน 41 คน และ ปีการศึกษา 2551 จำนวน 52 คน รวมทั้งสิ้น 93 คน

2.2 ผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของบัณฑิตคณะบัญชี มหาวิทยาลัยรังสิต หลักสูตร 4 ปี เป็นบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรบัญชีบัณฑิต (ฉบับปรับปรุง) พ.ศ. 2547 ภาคปกติ ในปีการศึกษา 2550-2551 จำนวน 60 คน เนื่องจากในจำนวน 33 คนที่เหลือนั้น มีบัณฑิตจำนวน 19 คนที่ไม่สามารถติดต่อได้ทำให้ไม่สามารถติดต่อผู้บังคับบัญชาได้เช่นกัน เป็นเจ้าของกิจการของตนเองจำนวน 11 คน รองานจำนวน 1 คน กำลังจะเริ่มงานจำนวน 1 คน และกำลังศึกษาต่อจำนวน 1 คน

นิยามศัพท์เฉพาะ

การติดตามบัณฑิต หมายถึง กระบวนการตรวจสอบบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาและเข้าสู่ตลาดแรงงานแล้ว ถึงคุณลักษณะของบัณฑิตตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรบัญชีบัณฑิต คุณลักษณะของบัณฑิตตามความคาดหวังของสังคม รวมถึงข้อคิดเห็น ความต้องการ และปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นของบัณฑิตและผู้ใช้บัณฑิต เพื่อให้ได้สารสนเทศในการปรับปรุงหลักสูตรและแนวทางในการจัดการหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความต้องการของสังคม

คุณลักษณะของบัณฑิตวิชาชีพบัญชีตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร หมายถึง ลักษณะของบัณฑิตบัญชีในด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย และด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล

1. คุณลักษณะด้านพุทธิพิสัย หมายถึง ลักษณะของบัณฑิตบัญชีที่แสดงให้เห็นว่ามีความรู้ความสามารถด้านการบัญชี ความรู้ความสามารถในศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง และความสามารถในการสื่อสารข้อมูล

1.1 ความรู้ความสามารถด้านการบัญชี หมายถึง สิ่งที่แสดงถึงความรู้และความเข้าใจในแนวคิด ทฤษฎี หลักการ และวิธีการทางการบัญชี การนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน การแก้ปัญหาในการทำงานได้ลุล่วง ในกรณีที่เกิดปัญหาในการทำบัญชีสามารถแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเอง

1.2 ความรู้ความสามารถในศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง หมายถึง มีความรู้ทางภาษาอากร ความรู้ทางกฎหมายธุรกิจ ความรู้ทางการเงิน ความรู้ทางการจัดการ และความรู้ทางเทคโนโลยีสารสนเทศ

1.3 ความสามารถในการสื่อสารข้อมูล หมายถึง สามารถแปลความหมายของข้อมูลในเชิงปริมาณได้ เขียนรายงานได้ถูกต้อง ชัดเจน นำเสนอข้อมูลได้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย แสดงความ

คิดเห็นในที่ประชุมได้ พูดและการเขียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ รู้จักเลือกและใช้รูปแบบการนำเสนอที่เหมาะสมกับปัญหาและกลุ่มผู้ฟังที่แตกต่างกัน

2. คุณลักษณะด้านจิตพิสัย หมายถึง ลักษณะของบัณฑิตบัญชีที่แสดงให้เห็นว่ามีคุณธรรม จริยธรรมวิชาชีพ และความรับผิดชอบ

2.1 คุณธรรม และจริยธรรมวิชาชีพ หมายถึง ลักษณะของบัณฑิตที่แสดงถึงความซื่อสัตย์ สุจริต ตรงต่อเวลา เคารพและปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างสม่ำเสมอ มีพฤติกรรมที่คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน การประพฤติ ปฏิบัติงานทางบัญชีด้วยความถูกต้อง ตามมาตรฐานการบัญชี ตรงตามความเป็นจริง ความเป็นกลางในการนำเสนอข้อมูลทางบัญชี และไม่บิดเบือนข้อมูลเพื่อประโยชน์ของบุคคลใด ๆ

2.2 ความรับผิดชอบ หมายถึง ปฏิบัติและทำงานที่ได้รับมอบหมายได้อย่างถูกต้อง เสร็จ ภายในเวลาที่กำหนด ใส่ใจในผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจของตนเอง มีความระมัดระวังในการทำงาน และยอมรับในผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

3. คุณลักษณะส่วนบุคคล หมายถึง ลักษณะของบัณฑิตบัญชีที่แสดงให้เห็นว่ามีวิสัยทัศน์ กว้าง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รักการแสวงหาความรู้ และมีความสนใจศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น

3.1 วิสัยทัศน์กว้าง หมายถึง มีมุมมองที่ท้าทาย ความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ มีโลกทัศน์กว้าง มีความคิดเชิงบวกที่แตกต่างจากความคิดของบุคคลทั่วไป เป็นประโยชน์ มีข้อเสนอแนะใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการแก้ปัญหา ใจกว้างพร้อมที่จะเปิดรับฟังความคิดของผู้อื่น และให้ความร่วมมือในการทำงาน

3.2 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ หมายถึง การคิดหลายทิศทาง หลายแง่มุม มีกระบวนการคิดแก้ปัญหา ปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ สามารถคิดได้อย่างเป็นระบบ นำความรู้ทางบัญชีไปแก้ปัญหาด้วยวิธีการใหม่ ๆ ได้เป็นอย่างดี และแก้ปัญหาได้ตรงตามสถานการณ์

3.3 รักการแสวงหาความรู้ หมายถึง สามารถติดตามการเปลี่ยนแปลงทางวิชาการ วิชาชีพ บัญชี และการเปลี่ยนแปลงที่สัมพันธ์กับการบัญชีอย่างต่อเนื่อง

3.4 ความสนใจศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น หมายถึง การศึกษาหาข้อมูลเพื่อเตรียมความพร้อมในการเรียนต่อระดับปริญญาโทในสาขาวิชาบัญชีหรือสาขาวิชาอื่นในสถานศึกษาของรัฐบาลหรือเอกชน

คุณลักษณะของบัณฑิตวิชาชีพบัญชีตามความคาดหวังของสังคมในปัจจุบันและอนาคต หมายถึง ลักษณะของบัณฑิตบัญชีตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ระดับปริญญาตรีสาขาการบัญชี ทั้ง 5 องค์ประกอบ ได้แก่

1. คุณธรรม จริยธรรม หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกของความคิด แสดงออกด้วยกรปฏิบัติและเป็นที่ยอมรับแก่คนทั่วไป ในเรื่องความรู้และความเข้าใจในคุณค่าแห่งวิชาชีพ จรรยาบรรณวิชาชีพ มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ ความซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย เคารพและสามารถปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถาบันและสังคม สามารถบริหารเวลาและปรับวิถีชีวิตอย่างสร้างสรรค์ในสังคม มีจิตสำนึก และพฤติกรรมที่คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตนอย่างมีคุณธรรม

2. ความรู้ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงถึงความเข้าใจในแนวคิด ทฤษฎี หลักการ และวิธีการทางการบัญชี สามารถเข้าใจในองค์ความรู้ทางด้านอื่นที่สัมพันธ์กับองค์ความรู้ด้านการบัญชี โดยสามารถบูรณาการและนำมาประยุกต์ใช้ได้เหมาะสม เข้าใจเทคนิคการปฏิบัติงานด้านการบัญชีและอื่น ๆ โดยใช้วิธีการเรียนรู้จากประสบการณ์ รวมถึงสามารถติดตามการเปลี่ยนแปลงทางวิชาการและวิชาชีพ ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

3. ทักษะทางปัญญา หมายถึง ความสามารถในการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาในบริบทต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง ได้แก่ 1) สามารถสืบค้น ประมวลข้อมูล หลักฐาน แนวคิดต่าง ๆ ในการระบุและวิเคราะห์ปัญหาได้ด้วยตนเอง 2) สามารถประยุกต์ความรู้ทางการบัญชีและด้านอื่นที่สัมพันธ์กัน ใช้ทักษะทางวิชาชีพและดุลยพินิจในการแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างสร้างสรรค์ โดยคำนึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการตัดสินใจ และ 3) สามารถติดตามประเมินผล และรายงานผลได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน

4. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ หมายถึง ความชำนาญที่เกิดจากการปฏิบัติตามกิจกรรมดังต่อไปนี้บ่อย ๆ จนสามารถปฏิบัติได้ด้วยความรวดเร็วและถูกต้องจนเกิดความสัมพันธ์อันดีกับบุคคลอื่น และทำให้การปฏิบัติงานไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ ได้แก่ 1) สามารถ

ปฏิบัติและรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายอย่างมีประสิทธิภาพ 2) มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์และวัฒนธรรมขององค์กรได้เป็นอย่างดี 3) สามารถให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในบทบาทของผู้นำ หรือในบทบาทของผู้ร่วมทีมงาน และ 4) มีความรับผิดชอบการพัฒนาความรู้ความสามารถทางวิชาชีพบัญชีของตนเองอย่างต่อเนื่อง

5. **ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ** หมายถึง ความชำนาญที่เกิดจากการปฏิบัติตามกิจกรรมดังต่อไปนี้บ่อย ๆ จนสามารถปฏิบัติได้ด้วยความรวดเร็วและถูกต้องในเชิงตัวเลข สามารถถ่ายทอดจากบุคคลหนึ่งไปสู่อีกบุคคลหนึ่งโดยอาศัยเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้แก่ 1) มีทักษะการใช้วิธีวิเคราะห์เชิงปริมาณเพื่อการตัดสินใจอย่างสร้างสรรค์ในการแปลความหมายและเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหา หรือข้อโต้แย้ง 2) สามารถสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพทั้งการพูดและการเขียน รู้จักเลือกและใช้รูปแบบการนำเสนอที่เหมาะสมกับปัญหาและกลุ่มผู้ฟังที่แตกต่างกัน และ 3) สามารถเลือกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและเทคนิคการสื่อสารที่เหมาะสมในการเก็บรวบรวมข้อมูล การแปลความหมาย และการสื่อสารสารสนเทศ

แนวทางการจัดการหลักสูตร หมายถึง การหาสารสนเทศเพื่อช่วยเหลือผู้เรียนให้สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม แสดงพฤติกรรมตามความมุ่งหวังของหลักสูตร และให้หลักในการตัดสินใจแก่ผู้บริหารคณะบัญชีเพื่อกำหนดนโยบายและวางแผนทางการจัดการเรียนการสอน โดยพิจารณาจาก จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาของหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ และ การประเมินผล

ภาวะการมีงานทำ หมายถึง สถานภาพในการประกอบอาชีพของผู้สำเร็จการศึกษาหลังจากจบการศึกษาจากคณะบัญชี มหาวิทยาลัยรังสิต ได้แก่ สภาพการทำงาน อาชีพ ประเภทธุรกิจ ตำแหน่งงาน แหล่งที่ทำงาน รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาในการหางานทำ วิธีการหางานทำ สิ่งที่น่าสนใจในการเลือกอาชีพ แหล่งข้อมูลในการหางานทำ ความสนใจในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น ความพึงพอใจต่องานที่ทำ และ อุปสรรคในการทำงาน

1. **สภาพการทำงาน** หมายถึง สภาพที่ดำรงอยู่ในปัจจุบันของบัณฑิต ได้แก่ ทำงานแล้ว ทำงานแล้วและกำลังศึกษาต่อ กำลังศึกษาต่อและไม่ได้ทำงาน หรือ ยังไม่ได้ทำงานและไม่ได้ศึกษาต่อ
2. **อาชีพ** หมายถึง กิจกรรม การทำงาน การประกอบการในปัจจุบัน ได้แก่ ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐวิสาหกิจ พนักงานบริษัทหรือองค์กรธุรกิจเอกชนที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย พนักงานบริษัทหรือองค์กรธุรกิจเอกชนที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศ ประกอบวิชาชีพบัญชี (ได้แก่ ผู้ทำบัญชี ผู้สอบบัญชี) เจ้าของกิจการ ไม่ได้ประกอบอาชีพ หรืออื่น ๆ
3. **ตำแหน่งงาน** หมายถึง กลุ่มงานหรือหน้าที่ความรับผิดชอบทางบัญชี ได้แก่ ผู้ทำบัญชี ผู้สอบบัญชีภาษีอากร พนักงานบัญชี ผู้ช่วยผู้สอบบัญชี พนักงานในส่วนงานตรวจสอบภายใน นักบัญชีบริหาร หรือ เจ้าของกิจการที่ใช้ความรู้ทางบัญชีในการปฏิบัติงาน
4. **ประเภทธุรกิจ** หมายถึง ลักษณะการดำเนินงานของกิจการที่ทำงานอยู่ในปัจจุบัน ได้แก่ พาณิชยกรรม การผลิต การบริการ ราชการ กิจการไม่หวังกำไร
5. **ความพึงพอใจต่องานที่ทำ** หมายถึง ความรู้สึกของบัณฑิตบัญชีที่มีต่องานที่ทำอยู่เกี่ยวกับ ระบบงาน การใช้ความรู้ที่ได้เรียนมา ค่าตอบแทน ความมั่นคง โอกาสก้าวหน้า ความประทับใจเพื่อนร่วมงาน การเดินทางไปทำงาน ความเพียงพอของความรู้ที่เรียนมา
6. **อุปสรรคในการทำงาน** หมายถึง ปัญหาที่เกิดขึ้น และทำให้บัณฑิตไม่สามารถทำงานได้เต็มที่ ได้แก่ ขาดความรู้ที่จำเป็นต่อการทำงาน ปัญหาของทักษะการสื่อสาร ปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ขาดประสบการณ์ในงานที่ได้รับมอบหมาย

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

กระบวนการติดตามเป็นสิ่งที่ยุทธศาสตร์ต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการสำคัญในการจัดการศึกษา โดยให้มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาและจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับ การติดตามคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาเป็นการตรวจสอบว่า การจัดการศึกษามีคุณภาพเพียงใด วิจัย วงษ์ใหญ่ (2543: 30) ได้กล่าวไว้ว่าการติดตามผู้สำเร็จการศึกษาเป็นระบบการประเมินย่อยส่วนหนึ่งของการประเมินหลักสูตร เพื่อศึกษาข้อมูลของผู้สำเร็จการศึกษาในด้านต่าง ๆ เช่น ความรู้ความสามารถ ทักษะ ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการประกอบอาชีพ วินัย วิระพัฒนานนท์ (2543: 1) ได้กล่าวไว้ว่า การติดตามผลบัณฑิตเป็นการศึกษาเพื่อให้ทราบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาออกไปแล้วมีปัญหาและอุปสรรคมีการปฏิบัติงานหรือไม่ ซึ่งผู้บริหาร ผู้รับผิดชอบจัดการศึกษาจะต้องติดตามเพื่อให้สถานศึกษาได้รับทราบข้อมูลที่เป็นประโยชน์เพื่อใช้ในการปรับปรุงหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นรวมถึงพัฒนาบัณฑิตให้มีคุณภาพตามความต้องการของสังคม

การศึกษาในครั้งนี้ได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งเนื้อหาสาระออกเป็น 4 ตอนนำเสนอตามลำดับดังนี้

1. แนวคิดและหลักการของการติดตามผล
2. หลักสูตรบัญชีบัณฑิต (ฉบับปรับปรุง) พ.ศ. 2547 มหาวิทยาลัยรังสิต
3. คุณลักษณะของบัณฑิตวิชาชีพบัญชี
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและหลักการของการติดตามผล

ผลผลิตของหลักสูตรคือบัณฑิต การติดตามบัณฑิตจึงเป็นการติดตามผลว่าเมื่อบัณฑิตออกไปประกอบอาชีพตามความรู้ที่ได้ศึกษามา ซึ่งผู้บริหาร ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบหลักสูตร ต้องศึกษา ติดตามเพื่อประโยชน์ของนักศึกษา และสถาบันจะได้นำไปปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร และการดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ได้มีผู้ศึกษา วิจัยสรุปผลของการติดตามผล โดยให้ความหมาย ความสำคัญ วัตถุประสงค์ ประโยชน์ วิธีดำเนินการและเครื่องมือที่ใช้ในการติดตามผล ไว้ดังนี้

ความหมายของการติดตามผล

ในการศึกษา ค้นคว้าเกี่ยวกับ ความหมายของการติดตามผลทั้งที่เป็น วารสาร ตำรา และสิ่งพิมพ์วิชาการ ที่เป็นทั้งภาษาไทย และ ต่างประเทศ มีนักวิชาการให้ความหมายไว้หลายท่าน ดังนี้

บุญธรรม กิจปริดาภิสุทธิ์ (2540: 48) ได้อธิบายว่า การติดตามผล (Follow-up Study) เป็นการศึกษาเฉพาะรายเพื่อติดตามคุณค่าของ โครงการภายหลังจากการดำเนินการไปแล้ว

บุญเลิศ เลี้ยวประไพ (2542: 88-89) กล่าวว่า การติดตาม หมายถึง การดูแลความก้าวหน้า โดยต้องตรวจสอบและควบคุมว่าผลการดำเนินงานลุล่วงไปแล้ว เพียงใด สามารถดำเนินการไปตามแผนหรือไม่ มีปัญหาอุปสรรคหรือข้อขัดข้องอย่างไร เพื่อจะได้ปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นต่อไป

สุนทร เกิดแก้ว (2543: 625) ได้ให้ความหมายว่า การติดตาม หมายถึง กระบวนการของการวัดหรือการตรวจสอบที่ทำเป็นประจำ เป็นช่วง ๆ การวัดและการตรวจสอบดังกล่าวได้แก่ การวัดปัจจัยนำเข้า (Inputs) กิจกรรม (Activities) และผลผลิต (Outputs) ที่เกิดขึ้นในช่วงของการดำเนินงานตามโครงการ

สุวิมล ศิริกานันท์ (2545: 209) ได้อธิบายโดยสรุปว่า การติดตามเป็นการประเมินการดำเนินโครงการในลักษณะหนึ่ง เป็นการประเมินเพื่อผลักดันให้มีการดำเนินงานไปตามแผน คือมีทั้งการติดตามผลการดำเนินงาน กำกับงานให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้ เพื่อให้ผลที่ได้เป็นไปตามแผนงานที่กำหนด ผลที่เกิดขึ้นเป็นสารสนเทศในการตัดสินใจแก้ไขและปรับปรุงโครงการ

ประชุม รอดประเสริฐ (2547: 328) กล่าวว่า การติดตามเป็นการดักเตือน และในความหมายของการควบคุม (Controlling) การอำนวยการ (Directing) การทบทวน (Reviewing) การตรวจสอบ (Checking) และการออกระเบียบข้อบังคับ (Regulating) เพื่อให้โครงการได้รับความสำเร็จตามวัตถุประสงค์

พิชญ์ พงศ์ศรี (2550: 110) ได้กล่าวว่า การติดตามเป็นการตรวจสอบ กำกับ ควบคุม โครงการเป็นระยะ ๆ โดยจัดเก็บข้อมูลด้านต่าง ๆ ตามสถานภาพหรือสภาพการณ์ของโครงการมาเปรียบเทียบกับสิ่งที่กำหนดไว้ว่าเป็นไปตามที่กำหนดไว้หรือไม่ อย่างไร เพื่อจะได้ป้องกันปรับปรุง แก้ไขการดำเนินโครงการได้ทันเวลาที่

ศิริชัย กาญจนวาสิ (2550: 136) ได้ให้ความหมายของการติดตามผลสรุปได้ว่าเป็นกระบวนการที่กระทำภายหลังที่โครงการได้จบสิ้นไปแล้ว โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนา ปรับปรุง แก้ไขหลักสูตร และดำเนินโครงการให้มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นในอนาคต ในการติดตามผลควรกระทำหลังโครงการได้จบลงแล้วช่วงระยะเวลาหนึ่ง

Arbuckle (1953: 116) อธิบายความหมายของการติดตามผลว่า เป็นการประเมินโปรแกรมการเรียนการสอนและผู้เรียน นอกจากนี้ยังเป็นการช่วยเหลือผู้ที่สำเร็จการศึกษาในการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ของงาน เพื่อให้การทำงานดีขึ้นและมั่นคงขึ้น

Good (1973: 155) อธิบายความหมายของการติดตามผลว่า “การติดตามผล (Follow-up)” หมายถึง การประเมินความก้าวหน้าของบุคคลในขณะปฏิบัติงาน โดยอาศัยเครื่องมือและกระบวนการในการวัด

Hayes and Hopson (1977: 122-123) ให้ความหมายว่า การติดตามผลเป็นกระบวนการที่จะทำให้ทราบว่าแผนการประกอบอาชีพของนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาไปแล้วประสบความสำเร็จเพียงใด และในเวลาเดียวกันก็สามารถประเมินการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรที่ใช้ด้วย

Owen (2004: 357 – 363) กล่าวถึงการติดตามว่าเป็นการประเมินแบบหนึ่ง (Monitoring Evaluation) ในระหว่างเริ่มต้นและระหว่างดำเนินโครงการ โดยตรวจสอบว่าโครงการเป็นไปตามที่กำหนดหรือไม่เพียงใด เพื่อจะได้จัดการให้มีความมั่นใจได้ว่าโครงการมีคุณภาพ

Mertens (2005: 47) ให้ความหมายของการติดตามผลว่า เป็นการประเมินโครงการที่เสร็จสมบูรณ์แล้วซึ่งทำอย่างต่อเนื่องตามที่กำหนดไว้ล่วงหน้า และใช้ข้อมูลต่าง ๆ รวมถึงส่วนประกอบอื่น ๆ ในโครงการอย่างคุ้มค่า

โดยสรุป การติดตามเป็นกระบวนการที่ทำเป็นระยะ ๆ โดยการดำเนินการยังไม่สิ้นสุดหรือเป็นกระบวนการที่กระทำภายหลังที่การดำเนินการได้จบสิ้นไปแล้ว ซึ่งการติดตามในขณะที่โครงการยังสิ้นสุดนั้นเป็นการดูแลความก้าวหน้า เพื่อป้องกัน ปรับปรุง แก้ไขการดำเนินการได้อย่างทันท่วงที เพื่อให้โครงการประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ เกิดความมั่นใจได้ว่าโครงการดังกล่าวมีคุณภาพ ส่วนการติดตามที่การดำเนินการได้จบสิ้นไปแล้วนั้นก็เพื่อตรวจสอบ ความสำเร็จ ความล้มเหลว ทักษะคิด ข้อคิดเห็น ความต้องการ รวมถึงปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นซึ่งตรงกับงานวิจัยเรื่องนี้ที่ติดตามบัณฑิตที่จบการศึกษาจากสถาบันการศึกษา ผลที่เกิดขึ้นเป็นสารสนเทศในการตัดสินใจแก้ไขและปรับปรุงการจัดการหลักสูตร รวมถึงการช่วยเหลือผู้ที่สำเร็จการศึกษาในการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ของงาน เพื่อให้การทำงานดีขึ้นและมั่นคงขึ้น

ความสำคัญของการติดตามผล

การติดตามผลมีความสำคัญ ซึ่งมีผู้สรุปถึงความสำคัญของการติดตามผลดังนี้

อุษณีย์ เข็นสหาย (2533: 93) ได้สรุปความสำคัญของการติดตามผลว่า การติดตามผลเกี่ยวกับผู้เรียนเป็นการประเมินผลความสามารถในการดำรงชีวิตของผู้เรียนเมื่อสำเร็จการศึกษาไปแล้ว เพื่อรวบรวมข้อมูลอันเกี่ยวกับความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียนเปรียบเทียบกับบริการ จัดบริการ แนะนำที่สถานศึกษาจัดให้

พนม ลิมอารีย์ (2548: 226) กล่าวถึงความสำคัญของการติดตามผลว่าก่อให้เกิดความสำคัญของการจัดโครงการแนะแนวในสถานศึกษา เพราะช่วยให้สถานศึกษาทราบว่าบริการและกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดให้แก่ผู้เรียน ได้ช่วยสนับสนุนส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความเจริญงอกงามและมีพัฒนาการตามที่ได้ตั้งจุดมุ่งหมายไว้หรือไม่ มีปัญหาหรืออุปสรรคอะไรบ้าง เพื่อให้สถานศึกษาหาวิธีการให้ความช่วยเหลือและส่งเสริมที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

โดยสรุป ความสำคัญของการติดตามผลคือ การประเมินผู้สำเร็จการศึกษา โดยรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของผู้สำเร็จการศึกษา เพื่อสะท้อนกลับมายังสถานศึกษาว่ากิจกรรมที่จัดให้ ช่วยสนับสนุนให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ มีปัญหาและอุปสรรคอะไร และจะหาวิธีการช่วยเหลือให้ผู้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ได้อย่างไร

วัตถุประสงค์ของการติดตามผล

นักวิชาการหลายท่าน ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการติดตามผลไว้ดังนี้

อุษณี เย็นสบาย (2533: 93) ได้อธิบายโดยสรุปว่าการติดตามผลมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลความสามารถในการดำรงชีวิตของผู้สำเร็จการศึกษา และรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติ ข้อคิดเห็นต่าง ๆ ที่มีต่อระบบการจัดการศึกษาที่สถาบันการศึกษาได้จัดให้ว่ามีความเพียงพอเหมาะสมหรือไม่ ตลอดจนประเมินผลการจัดการศึกษาว่ามีส่วนตอบสนองต่อความต้องการของสังคมหรือชุมชนได้มากน้อยเพียงใด

สุนทร เกิดแก้ว (2543: 625) ได้อธิบายว่าจุดประสงค์ของการติดตามเพื่อต้องการชี้ให้เห็นสถานการณ์ของโครงการให้เร็วที่สุดเท่าที่จะเร็วได้ ในเรื่องเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากร การปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ หรือการผลิผลผลิตของโครงการ เพื่อจะได้จัดการแก้ไขปรับปรุงสถานการณ์ต่าง ๆ ของโครงการที่เป็นปัญหาได้ทันท่วงที

พิสนุ พงศ์ศรี (2550: 411) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายในการติดตาม มี 5 ข้อดังนี้

1. เพื่อให้การดำเนินโครงการเป็นไปตามแผนที่กำหนด ทั้งในด้านปัจจัยนำเข้า กิจกรรม และขั้นตอนต่าง ๆ
2. เพื่อให้ใช้ทรัพยากรได้เต็มที่ คำนวณค่า เกิดการประหยัดทรัพยากรต่าง ๆ ของโครงการ
3. เพื่อให้ทราบถึงปัญหา อุปสรรค ข้อขัดข้องต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นตั้งแต่ช่วงเริ่มดำเนินโครงการ และระหว่างดำเนินโครงการ

4. เพื่อให้ได้แนวทางแก้ไข ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงปัจจัยนำเข้า กิจกรรมและขั้นตอนต่าง ๆ ของโครงการ

5. เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้โครงการบรรลุวัตถุประสงค์

Good (1973: 565) กล่าวถึง วัตถุประสงค์ของการติดตามผล สรุปได้ว่า เพื่อปรับปรุง ประสิทธิภาพทางการศึกษา ศึกษาสถานภาพปัจจุบันของนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาไปแล้วว่า ได้มีการพัฒนาปรับปรุงตนเองในด้านอาชีพและนำเอาข้อมูลจากผู้สำเร็จการศึกษาเหล่านั้นมาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตร

Miller (1978: 404) อธิบายวัตถุประสงค์ของการติดตามผล สรุปได้ว่า เพื่อนำข้อมูลที่บ่งชี้ สำหรับการออกจากโรงเรียนไปแล้วว่ายังศึกษาอยู่หรือประกอบอาชีพอะไร ตลอดจนทำให้ทราบ ความคิดเห็นต่าง ๆ ของเนื้อหาวิชาและการจัดการเรียนการสอนจากผู้สำเร็จการศึกษา เพื่อนำมา ปรับปรุงการจัดหลักสูตรและกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา

Shertzer and Stone (1981: 389) ได้อธิบายวัตถุประสงค์ของการติดตามผล สรุปได้ว่า เป็นการทำให้ทราบข้อมูลของผู้สำเร็จการศึกษาที่ไปประกอบอาชีพหรือไปศึกษาต่อและได้รับทราบ แนวความคิดในการจัดการเรียนการสอนของสถาบัน เพื่อนำความคิดเห็นมาปรับปรุงการบริหาร ด้านต่าง ๆ ของสถาบันการศึกษา

กล่าวโดยสรุป วัตถุประสงค์ของการติดตามผลเพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับข้อคิดเห็น ได้แก่ แนวคิดในการจัดการเรียนการสอนของสถาบัน ความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่มีต่อระบบการจัดการศึกษาในด้านความเพียงพอและความเหมาะสม เพื่อใช้ในการปรับปรุงหลักสูตร จัดกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา และสามารถตอบสนองต่อความต้องการของสังคมได้ หากเกิดปัญหาหรืออุปสรรคจะได้แก้ไขได้ทันที่

ประโยชน์ของการติดตามผล

การติดตามมีประโยชน์ที่สำคัญสูงสุด คือ การนำไปใช้แก้ปัญหาต่าง ๆ ระหว่างดำเนินโครงการ โดยการปรับเปลี่ยนกิจกรรม ขั้นตอน รองลงมาคือ ใช้สำหรับวางแผนการจัดโครงการในอนาคต ซึ่งประโยชน์ต่าง ๆ ของการติดตามผล มีดังนี้ (ศิริชัย กาญจนวาที และคณะ, 2541: 20-21)

1. ทราบถึงสถานภาพ และสถานการณ์ต่าง ๆ ของการดำเนินงาน
2. ทราบข้อดี ข้อบกพร่อง ตลอดจนปัจจัยที่ทำให้การดำเนินโครงการมีปัญหา ทำให้สามารถแก้ไขได้ทุกจุดอย่างทันที่หรือในโอกาสต่อไป
3. คำนวณ ประหยัดเวลา งบประมาณ และทรัพยากรในการดำเนินโครงการ
4. สามารถเก็บรวบรวม วิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ เพื่อนำเสนอการดำเนินโครงการในเชิงสถิติหรือวิทยาศาสตร์ ทำให้ได้รับการเชื่อถือและยอมรับจากผู้เกี่ยวข้อง
5. กระตุ้นให้ผู้ปฏิบัติงานและผู้เกี่ยวข้องกับโครงการ มีความสำนึกต่อหน้าที่ความรับผิดชอบ และกระตือรือร้นในการแก้ไข ตลอดจนคิดค้นปรับปรุงโครงการอย่างสม่ำเสมอ
6. ผู้บริหารระดับต่าง ๆ ของโครงการสามารถวินิจฉัย สั่งการ ได้อย่างรัดกุม มีเหตุผล
7. เป็นการสร้างสัมพันธภาพอันดีระหว่างผู้บริหารกับผู้ปฏิบัติงานของโครงการตลอดจนผู้เกี่ยวข้อง
8. เป็นสารสนเทศสำหรับการประเมินผล

สรุป ประโยชน์ของการติดตามผลจะช่วยให้ผู้สอนสามารถจัดประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ให้สารสนเทศเพื่อช่วยเหลือผู้เรียน และนอกจากนี้ยังมีหลักในการตัดสินใจ เพื่อให้อาจารย์ใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนและช่วยปรับปรุงหลักสูตรให้มีความเหมาะสม สนองตอบตรงตามความต้องการของสังคมอีกด้วย

วิธีดำเนินการติดตามผล

นักการศึกษาได้กล่าวถึงวิธีดำเนินการติดตามผลไว้หลากหลาย ดังนี้

อูษณีย์ เย็นสบาย (2533: 95) ได้เสนอแนะว่า วิธีการที่ใช้ในการติดตามผลที่นิยมมีหลายวิธี ดังนี้

1. การสัมภาษณ์ วิธีนี้เป็นวิธีที่ดีและมีคุณค่ามากในแง่ของการติดตามผล ทำให้ได้ข้อเท็จจริงต่าง ๆ ก่อนข้างมาก แต่ก็มีข้อเสียคือใช้เวลามากในการรวบรวมข้อมูล
2. การสังเกต วิธีนี้ส่วนใหญ่ใช้ได้ดีเฉพาะการติดตามผลเด็กที่อยู่ในโรงเรียนตามปกติ ถ้าเป็นลักษณะอื่นแล้วจะใช้เทคนิคนี้ได้ยาก
3. ใช้แบบสอบถาม หรือแบบสำรวจ วิธีนี้เป็นวิธีที่นิยมใช้มากที่สุดในการติดตามผล เนื่องจากเป็นวิธีที่ประหยัดเวลาและบุคลากร และยังเหมาะสำหรับการติดตามผลเกือบทุกประเภท ข้อควรระวังสำหรับเทคนิคนี้คือ การเก็บแบบสอบถามคืน พบว่ามีผู้ให้ความร่วมมือค่อนข้างน้อย
4. ใช้การศึกษาเป็นรายกรณี เป็นวิธีที่มีคุณค่าในแง่การติดตามผลเฉพาะบุคคลเป็นกรณีพิเศษ แต่วิธีนี้ไม่ค่อยทำบ่อยนักนอกจากกรณีจำเป็น เนื่องจากเสียเวลาและคุณค่าที่ได้ไม่เป็นคุณค่าที่เป็นตัวแทนของผู้มารับบริการทั้งหมด
5. การพูดและการอภิปรายของศิษย์เก่า การอภิปรายและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน จะทำให้ได้ข้อมูลและความคิดใหม่ ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อการจัดบริการแนะแนว
6. วิธีประชุมศิษย์เก่า หรือจัดชุมนุมศิษย์เก่า การจัดแบบนี้จะเปิดให้มีกิจกรรมเกี่ยวเนื่องหลายรูปแบบ เช่น การสื่อสารระหว่างกันที่จะได้รวบรวมแนวคิดใหม่ ๆ อันเป็นประโยชน์แก่ศิษย์ปัจจุบันการสงเคราะห์ศิษย์ปัจจุบัน การช่วยเหลือเป็นพิเศษที่จะมีให้กับโรงเรียน การช่วยเหลือปรับปรุงการบริหารงานภายในโรงเรียน
7. การจัดสมาคมครูผู้ปกครอง กิจกรรมนี้เป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับชุมชน ข้อมูลเกี่ยวกับชุมชนมีค่ามากต่อการจัดบริการบริการแนะแนวให้สอดคล้องต่อความต้องการของ

ชุมชน นอกจากนั้นยังเป็นแนวทางที่ดีที่โรงเรียนควรจะคาดหวังความร่วมมือจากชุมชนได้ตามที่
ต้องการ

วินัย วีระวัฒนานนท์ (2544: 14 - 15) ได้กล่าวถึงวิธีการติดตามผลว่าสามารถเก็บข้อมูลได้ 4
วิธี ดังนี้

1. การใช้แบบสอบถาม เป็นวิธีที่นิยมมาก เนื่องจากเป็นวิธีที่มีความสะดวกและรวดเร็ว ใน
กรณีที่ผู้สำเร็จการศึกษามีจำนวนมากและกระจายอยู่พื้นที่ห่างไกล แต่อาจได้รับแบบสอบถาม
กลับคืนมาน้อยกว่าจำนวนที่ต้องการ และอาจมีประเด็นที่ไม่ครอบคลุมถึงสิ่งที่ผู้สำเร็จการศึกษา
ต้องการได้รับจากสถานศึกษา

2. การสัมภาษณ์ เป็นวิธีที่ได้รับข้อมูลในเชิงลึก มีรายละเอียดมาก แต่อาจทำให้เสียเวลาและ
ค่าใช้จ่ายมาก การรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลมีความยุ่งยาก สำหรับรูปแบบการสัมภาษณ์
จำเป็นต้องเตรียมกรอบในการสัมภาษณ์ และการนัดหมายเพื่อให้ได้เวลาที่สะดวกและเหมาะสม

3. การประชุมสัมมนา เป็นอีกวิธีหนึ่งที่นิยมใช้ เนื่องจากทำให้ได้ข้อมูลที่รวบรัด รวดเร็ว
สะดวก และเปิดเผย หากมีการวางแผนที่ดีจะทำให้ได้ข้อมูลครอบคลุมประเด็นที่ต้องการ และ
รวบรวมข้อมูลได้ตามความต้องการ แต่การจัดประชุมสัมมนาควรจะต้องมีผู้เกี่ยวข้องหลายคนและ
อาจมีค่าใช้จ่ายมากหากต้องการผู้เข้าร่วมประชุมจำนวนมาก

4. วิธีอื่น ๆ ที่ใช้กันอยู่ ได้แก่ การให้ผู้เกี่ยวข้องหรือผู้สำเร็จการศึกษา เลือกตอบคำถามที่
ต้องการตอบ เขียนบรรยายสิ่งที่ผู้ตอบต้องการให้ข้อมูล รวมทั้งการใช้โทรศัพท์สอบถาม และการ
ใช้แบบสอบถามทางระบบ e-mail

พนม ลิ้มอารีย์ (2548: 227) ได้กล่าวถึงวิธีการในการติดตามผลว่า อาจทำได้ใน 2 ลักษณะ
ดังนี้

1. การติดตามผลตามโอกาสที่อำนวยให้ (Incidental Follow-up) โดยการติดตามผลใน
ลักษณะนี้ หมายถึงการที่ครูหรือผู้ที่ทำการติดตามได้พูดคุยกับผู้เรียนคนใดคนหนึ่งหรือพบปะกัน
แล้วทำการสัมภาษณ์เพื่อซักถามปัญหาเรื่องการเรียนต่าง ๆ เพื่อที่ครูจะได้หาวิธีการให้ความ
ช่วยเหลือหรือให้การส่งเสริมซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเจริญงอกงามและมีพัฒนาการสูงสุด

2. การติดตามผลอย่างมีระบบ (Systematic Follow-up) การติดตามผลในลักษณะนี้กล่าวได้ว่ามีความจำเป็นเพราะเป็นการติดตามที่มีการวางแผน และมีการกำหนดจุดมุ่งหมายไว้อย่างชัดเจน ตลอดจนบุคลากร เครื่องมือ เวลา และประชากร เพื่อช่วยเหลือให้การติดตามผลเกิดประโยชน์อย่างแท้จริง อย่างไรก็ตามการดำเนินงานการติดตามผล จะต้องมีการวางแผนตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงขั้นสุดท้ายให้ดี และจะต้องกำหนดวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาให้แน่ชัดและครอบคลุมงานที่จะศึกษาทั้งหมด โดยลำดับขั้นของการดำเนินงานนั้น (Wentling, 1980: 160-178) ได้กล่าวไว้โดยสรุปดังนี้

1. กำหนดกลุ่มประชากรที่จะติดตามและในการติดตามผลนั้นจะต้องกำหนดไว้ว่าจะศึกษาช่วงระยะเวลาปีการศึกษาใด และจำนวนประชากรที่จะศึกษาว่ามีจำนวนเท่าใด

2. เลือกวิธีการที่จะใช้ในการติดตามผล เพราะเทคนิควิธีการมีหลายวิธี ผู้วิจัยต้องเลือกกำหนดเอาไว้

3. การส่งข้อมูลกลับคืน จำนวนข้อมูลที่ได้กลับคืนมาผู้วิจัยต้องคำนึงถึงให้มากเพราะถ้าได้รับข้อมูลกลับคืนมาน้อยย่อมทำให้งานวิจัยนั้นได้ผลออกมาไม่ดีเท่าที่ควร ดังนั้นในการสร้างเครื่องมือหรือแบบสอบถามสำหรับงานติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาต้องออกแบบให้ดี เพราะผู้ตอบแบบสอบถามอาจจะไม่ตอบกลับคืนมา ถ้าพบว่าแบบสอบถามนั้นไม่มีสาระสำคัญ อ่านแล้วไม่เข้าใจมีความสงสัยเกิดขึ้น ข้อมูลที่ตอบไปจะมีผลเสียต่อผู้ตอบ และการใช้เวลามากในการตอบแบบสอบถามซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ผู้วิจัยจะต้องระมัดระวังในการออกแบบสอบถามให้ดี และจะต้องหาวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลกลับคืนมามากที่สุดเท่าที่จะมากได้

4. สืบหาที่อยู่ของกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา หลังจากได้จำนวนประชากรที่จะศึกษาแล้วต้องสำรวจรายชื่อพร้อมทั้งที่อยู่ที่สามารถจะติดต่อได้แน่นอน เพื่อจะได้ส่งแบบสอบถามไปให้โดยทางไปรษณีย์สำหรับผู้ที่อยู่ห่างไกล

5. จัดการส่งแบบสอบถามให้กลุ่มประชากรที่จะศึกษา เพื่อสะดวกในการส่งกลับคืนผู้วิจัยควรจัดพิมพ์ที่อยู่ถึงตนเองพร้อมทั้งติดแสตมป์ไว้ให้เรียบร้อย

6. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ควรได้รับกลับคืนมาร้อยละ 80 หรืออย่างต่ำต้องประมาณร้อยละ 60 แต่ผลที่ได้อาจไม่แน่นอน

7. การจัดการกระทำข้อมูล หลังจากได้รับข้อมูลกลับคืนมาเพียงพอแล้วขั้นต่อไปนำข้อมูลเหล่านั้นมาจัดแยกเพื่อทำการวิเคราะห์ผล ถ้ามีการจัดการกระทำข้อมูลมากก็ควรป้อนข้อมูลเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์ แต่ถ้าข้อมูลไม่มากนักก็สามารถจัดทำเองได้ แล้วเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตาราง แจกแจงตามความถี่และเทียบค่าร้อยละ

จากการศึกษาค้นคว้าทำให้ทราบว่า วิธีการติดตามผลที่มีประสิทธิภาพต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบโดยมีการวางแผน มีการกำหนดจุดมุ่งหมาย และรูปแบบที่จะใช้ในการติดตามผลเพื่อให้ครอบคลุมและชัดเจน นอกจากนี้ควรใช้หลายวิธีประกอบกัน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีสมบูรณ์และเหมาะสมที่สุด วิธีการติดตามผลทำได้หลายวิธี ได้แก่ การสัมภาษณ์ การสังเกต การใช้แบบสอบถาม หรือแบบสำรวจ การใช้โทรศัพท์ การศึกษาเป็นรายกรณี การอภิปราย การประชุม ศึกษาย่เก่า การจัดสมาคมครูผู้ปกครอง การสังเกตวิธีปฏิบัติงาน การวัดผลงาน และวิธีการรายงานของผู้บังคับบัญชา

เครื่องมือที่ใช้ในการติดตามผล

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการติดตามผลขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของวิธีการติดตามผล และกลุ่มตัวอย่างที่จะติดตามผล ซึ่งนักการศึกษาได้เสนอแนวคิดในการใช้เครื่องมือในการติดตามผลไว้ดังนี้

อุษณีย์ เย็นสบาย (2533: 35) และ ระวีวรรณ ชินะตระกูล (2537: 218) ได้เสนอแนะวิธีการติดตามผล โดยสามารถเลือกใช้เครื่องมือในการติดตามผลให้เหมาะกับวิธีการติดตาม สรุปได้ดังนี้

1. การใช้แบบสัมภาษณ์ การใช้เครื่องมือวิธีนี้จัดเป็นวิธีที่ดีที่สุด และมีคุณค่าในแง่ของการติดตามผลเพราะจะได้ข้อเท็จจริงต่าง ๆ ค่อนข้างมากแต่ก็มีข้อเสียที่ใช้เวลามากในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. การใช้แบบสังเกต การใช้เครื่องมือวิธีนี้ส่วนใหญ่ใช้ได้ดีในการติดตามผลผู้เรียนที่อยู่ในโรงเรียนตามปกติ หรือเพื่อพิจารณาใกล้ชิดและละเอียดรอบคอบในพฤติกรรมของผู้ที่ต้องการติดตามผล

3. การใช้แบบสอบถาม การใช้เครื่องมือวิธีนี้เป็นที่นิยมใช้มากที่สุดในการติดตามผล เนื่องจากเป็นวิธีที่ประหยัดเนื่องจากสามารถส่งทางไปรษณีย์ได้ แม้กลุ่มตัวอย่างที่ต้องการติดตามอยู่ห่างไกล และถือว่าผู้ตอบด้วยความจริงใจ

การใช้แบบสอบถามนั้น Frochlich (1959: 309) ได้ให้เกณฑ์ที่ควรปฏิบัติไว้ 3 ประการคือ

- 1) แบบสอบถามนั้นจะต้องไม่กินเวลาผู้ตอบมากเกินไป
 - 2) เรื่องราวต่าง ๆ ที่จะรวบรวมมานั้น สถานศึกษาควรจะดำเนินการวิเคราะห์ด้วยตนเองได้ และใช้ได้ผลดี
 - 3) ควรคำนึงถึงการปรับตัวของนักศึกษาหลังจากสำเร็จการศึกษาไปแล้ว เพราะสถานศึกษาจะได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ยิ่งขึ้น
4. การใช้ศึกษารายกรณี (Case Study) และการประชุมปรึกษารายกรณี (Case Conference) ของผู้ปฏิบัติงานและผู้เชี่ยวชาญร่วมกันซึ่งเป็นวิธีการที่มีคุณค่าในแง่ของการติดตามผลเฉพาะบุคคล เป็นกรณีพิเศษ

จากการศึกษาสรุปได้ว่าในงานวิจัยนี้ใช้เครื่องมือ 2 ชนิดคือ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ เนื่องจาก กลุ่มเป้าหมายกระจายอยู่ตามที่ต่าง ๆ ดังนั้นการใช้แบบสอบถามจะเก็บข้อมูลได้อย่างทั่วถึง ส่วนการใช้แบบสัมภาษณ์นั้นจะกระทำเมื่อต้องการข้อมูลในเชิงลึก รวมถึงรายละเอียดในสิ่งที่เป็นามธรรม ซึ่งแบบสอบถามไม่สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้ เช่น ลักษณะของนักบัญชีที่จะทำงานร่วมกับผู้อื่นให้เกิดผลสำเร็จ รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสม วิธีการสอนของอาจารย์ผู้สอนบัญชี คุณลักษณะบัณฑิตบัญชี ปัญหาที่ต้องพัฒนาสำหรับกระบวนการผลิตบัณฑิตออกสู่ตลาดงาน นอกจากนี้แบบสัมภาษณ์ยังช่วยยืนยันข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามในด้านความสอดคล้อง เช่น คุณธรรม จริยธรรม และความรับผิดชอบ ส่วนแบบสังเกตนั้นไม่เหมาะในงานวิจัยนี้เนื่องจากผู้วิจัยไม่สามารถพิจารณาพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างได้อย่างใกล้ชิดในทุก ๆ หน่วยที่ต้องการศึกษา ส่วนการประชุมปรึกษารายกรณีนั้นเป็นสิ่งที่ทำได้ยากเช่นกัน แม้ว่าจะมีคุณค่าในการติดตามผลก็ตาม เพราะ โอกาสที่ผู้ให้ข้อมูลจะมีเวลาตรงกัน และมาประชุมร่วมกันนั้นเป็นไปได้ยากในทางปฏิบัติ

กล่าวโดยสรุป การติดตามผล (Follow-up) ไม่เพียงแต่เป็นการประเมินผลโปรแกรมการเรียนการสอนและผู้เรียนเท่านั้น แต่ยังเป็นสิ่งที่จะให้ความช่วยเหลือแก่ผู้สำเร็จการศึกษาให้สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพของงานเพื่อให้การทำงานดีขึ้น มีความมั่นคง และช่วยให้ประเมินผลงานที่ผ่านมาได้อีกด้วย ดังนั้น การติดตามผลจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งเพราะสามารถนำมาใช้กับผู้สำเร็จการศึกษาในทุกระดับ ทุกสาขาวิชา ในขณะเดียวกัน อาจารย์ ในฐานะผู้ทำการสอนศิษย์ย่อมมีความสนใจที่อยากจะทราบว่านักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาออกไปแล้ว ได้รับความสำเร็จ หรือล้มเหลวในการประกอบอาชีพ ตลอดจนสามารถเข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นไปอย่างไรบ้าง ซึ่งจะได้นำข้อมูลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับข้อบกพร่องต่าง ๆ มาหาวิธีการแก้ไขปรับปรุงให้เป็นประโยชน์กับผู้สำเร็จการศึกษารุ่นต่อ ๆ ไปให้บรรลุผลสำเร็จในหน้าที่การงาน เป็นแนวทางในการจัดการหลักสูตร ตรงกับความมุ่งหวังของหลักสูตร และความต้องการของสังคมในปัจจุบันและอนาคต

หลักสูตรบัญชีบัณฑิต (ฉบับปรับปรุง) พ.ศ. 2547 มหาวิทยาลัยรังสิต

ปรัชญาการจัดการศึกษา

การให้การศึกษาเพื่อพัฒนาบุคลากรของประเทศให้เป็นผู้มีคุณภาพ มีศักยภาพ และสามารถใช้กระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคนได้ตลอดชีวิตถือเป็นภาระกิจหลักที่สำคัญขององค์กรการศึกษา ฉะนั้นคณะบัญชี มหาวิทยาลัยรังสิต จึงมีความมุ่งมั่นที่จะจัดการศึกษาทางบัญชีโดยเน้นความสำคัญที่กระบวนการเรียนรู้ ควบคู่กับหลักการประยุกต์ใช้ความรู้ความสามารถด้านการบัญชี เพื่อแก้ปัญหาในทางปฏิบัติอย่างถูกต้องและมีคุณธรรม ด้วยปรัชญาการศึกษาของคณะบัญชีที่ว่า “การผลิตบัณฑิตบัญชีที่มีคุณภาพและมีคุณธรรมให้กับสังคม”

หลักการและเหตุผล

หลักสูตรบัญชีบัณฑิตที่เปิดสอนในปัจจุบันเป็นหลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2547 ซึ่งได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษา จากทบวงมหาวิทยาลัย สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) และ คณะกรรมการควบคุมการประกอบวิชาชีพสอบบัญชี กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ แล้ว แต่เนื่องจากในปัจจุบันการศึกษาด้านการบัญชี จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนทั้งกระบวนการเรียนการสอน และเนื้อหาวิชาอย่างมาก เพื่อให้เชื่อมโยงผสมผสานกับศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เทคโนโลยีสารสนเทศ การจัดการทางการเงิน การภาษีอากร การตรวจสอบ

ภายในเพื่อให้ผู้เรียนมีวิสัยทัศน์และทัศนคติที่กว้างขวางกว่าเดิม และเข้าใจถึงบทบาทของนักบัญชีในตลาดงานในอนาคต ซึ่งจะต้องมีความรอบรู้ มีความสามารถ มีคุณธรรมและจริยธรรม คณะบัญชีตระหนักความสำคัญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง และมุ่งมั่นจะผลิตนักบัญชีที่มีคุณภาพและคุณธรรมให้กับสังคม จึงเสนอให้มีการปรับปรุงหลักสูตรบัญชีบัณฑิต

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

1. เพื่อสร้างบัณฑิตวิชาชีพบัญชี ที่มีคุณธรรม มีความรับผิดชอบ และมีจริยธรรมวิชาชีพ
2. เพื่อพัฒนาบัณฑิตให้มีความรู้ความสามารถด้านการบัญชี และรอบรู้ในศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง สามารถสื่อสารข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อองค์กรและสังคม
3. เพื่อปลูกฝังและฝึกหัดให้บัณฑิต เป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์กว้าง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่การแสวงหาความรู้ มีความพร้อมในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น

โครงสร้างหลักสูตร

จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร	138 หน่วยกิต
หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	36 หน่วยกิต
1. กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์	6 หน่วยกิต
2. กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์	6 หน่วยกิต
3. กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์	9 หน่วยกิต
4. กลุ่มวิชาภาษา	15 หน่วยกิต
5. กลุ่มวิชาพลศึกษาและนันทนาการ	2 หน่วยกิต (ไม่นับรวมหน่วยกิต)
หมวดวิชาเฉพาะ	96 หน่วยกิต
1. กลุ่มวิชาพื้นฐานวิชาชีพ	48 หน่วยกิต
2. กลุ่มวิชาเอกบังคับ	36 หน่วยกิต
3. กลุ่มวิชาเอกเลือก	12 หน่วยกิต
หมวดวิชาเลือกเสรี	6 หน่วยกิต

รายวิชาในหลักสูตร แบ่งตามหมวดวิชา มีรายละเอียดดังนี้

หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ประกอบด้วยวิชาตรรกวิทยา วิชาจริยศาสตร์ วิชาศาสนา เปรียบเทียบ วิชาพุทธศาสนาศึกษา วิชาสุนทรียศาสตร์ วิชาอารยธรรมตะวันตก วิชาอารยธรรม ตะวันออก วิชาอารยธรรมไทย วิชาประวัติศาสตร์ไทยร่วมสมัย วิชาประมวลความรู้ศิลปะตะวันตก ประมวลความรู้ศิลปะตะวันออก วิชาศิลปวิจิตร วิชาวรรณคดีไทยปริทัศน์ วิชาวรรณคดีตะวันตก ปริทัศน์ วิชาความรู้ทั่วไปทางสังคมวิทยา วิชาความรู้ทั่วไปทางจิตวิทยา วิชาความรู้ทั่วไปทาง มานุษยวิทยา วิชาการพัฒนาสังคม วิชาจิตวิทยาบริการ วิชาการเมืองและกฎหมาย วิชาความรู้ เบื้องต้นทางกฎหมาย วิชาระบบสารสนเทศคอมพิวเตอร์เบื้องต้น วิชามนุษย์กับสิ่งแวดล้อม วิชาสถิติเบื้องต้น วิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน 1 วิชา วิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน 2 วิชาภาษาอังกฤษ พื้นฐาน 3 วิชาการเขียนภาษาอังกฤษ 1 วิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร วิชาการออกกำลังกายและกีฬา ประเภทบุคคล การออกกำลังกายและกีฬาประเภททีม วิชาการขับร้องประสานเสียง วิชาสุนทรียทาง ดนตรีและการแสดง และวิชาลีลาศ

หมวดวิชาเฉพาะ ประกอบด้วย 1) กลุ่มวิชาพื้นฐานวิชาชีพ ได้แก่ วิชาหลักการบัญชีขั้นต้น วิชาภาษีอากร 1 วิชาการใช้งานคอมพิวเตอร์ทางธุรกิจ วิชาระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ หลัก เศรษฐศาสตร์จุลภาค วิชาหลักเศรษฐศาสตร์มหภาค วิชาการเงินธุรกิจ วิชาการจัดการทรัพยากร มนุษย์ วิชากฎหมายธุรกิจ วิชาคณิตศาสตร์สำหรับธุรกิจและเศรษฐศาสตร์ วิชาแคลคูลัสสำหรับ ธุรกิจและเศรษฐศาสตร์ วิชาการจัดการและพฤติกรรมองค์กร วิชาหลักการตลาด วิชาการจัดการ การดำเนินการ วิชาการวิเคราะห์สถิติทาง วิชาวิทยาการจัดการเพื่อการตัดสินใจทางธุรกิจ 2) กลุ่ม วิชาเอกบังคับ ได้แก่ วิชาหลักการบัญชีขั้นกลาง 1 วิชาหลักการบัญชีขั้นกลาง 2 วิชาการสอบบัญชี วิชาการบัญชีภาษีอากร วิชาการตรวจสอบภายใน วิชาระบบสารสนเทศทางการบัญชี วิชาหลักการ บัญชีต้นทุน วิชาการบัญชีเพื่อการบริหาร วิชาโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่องานบัญชี วิชาหลักการบัญชี ขั้นสูง 1 วิชาหลักการบัญชีขั้นสูง 2 และวิชาการรายงานทางการเงินและการวิเคราะห์ และ 3) กลุ่ม วิชาเอกเลือก ได้แก่ วิชาการบัญชีเฉพาะกิจการ วิชาการวางแผนภาษีอากร วิชาการบัญชีหน่วยงาน ภาครัฐและกิจการที่ไม่หวังผลกำไร วิชาภาษีอากร 2 วิชาสัมมนาการบัญชีการเงิน วิชาสัมมนา ปัญหามานุษย วิชาการบัญชีนานาชาติ วิชาปัญหาในการสอบบัญชี วิชาการบัญชีสืบสวน วิชากฎหมาย เกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพบัญชี วิชาการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการสอบบัญชี วิชาสัมมนาการ ตรวจสอบภายใน วิชาการวิเคราะห์และออกแบบระบบสารสนเทศทางการบัญชี วิชาฐานข้อมูลทาง ธุรกิจ วิชาการควบคุมและการตรวจสอบระบบสารสนเทศทางการบัญชี วิชาสัมมนาเทคโนโลยีและ ระบบสารสนเทศทางการบัญชี วิชาการสื่อสารข้อมูลและระบบเครือข่าย วิชาความมั่นคงของระบบ

สารสนเทศ วิชาการวางแผนและควบคุมโดยงบประมาณ วิชาการวางแผนและการควบคุมทางบัญชี
 วิชาการบริหารต้นทุน วิชาหลักการจัดหา วิชาสัมมนาการบัญชีเพื่อการบริหาร วิชาสหกิจศึกษา
 วิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพบัญชี

หมวดวิชาเลือกเสรี นักศึกษาสามารถเลือกเรียนวิชาใดๆ ก็ได้ที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัย
 รังสิต ยกเว้นวิชา ACC111 การบัญชีสำหรับผู้ไม่ใช่นักบัญชี โดยต้องได้รับความเห็นชอบจาก
 อาจารย์ที่ปรึกษา

การวัดประเมินผลและการสำเร็จการศึกษา

การวัดและประเมินผล

ให้เป็นตามระเบียบมหาวิทยาลัย ว่าด้วยมาตรฐานการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2546
 และประกาศของมหาวิทยาลัยรังสิตที่เกี่ยวข้อง

การสำเร็จการศึกษา

1. นักศึกษาได้ศึกษาและผ่านการวัดและประเมินผลรายวิชาต่างๆ ครบถ้วนตามโครงสร้าง
 องค์ประกอบและข้อกำหนดของหลักสูตร ทั้งนี้นับรวมรายวิชาที่ได้รับการเทียบโอน โดยมี
 หน่วยกิตสะสมไม่ต่ำกว่าที่หลักสูตรกำหนด
2. ได้แต่้ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม และแต่้ระดับคะแนนเฉลี่ยในหมวดวิชาเฉพาะไม่ต่ำ
 กว่า 2.00

คุณลักษณะของบัณฑิตวิชาชีพบัญชี

คุณลักษณะของบัณฑิตวิชาชีพบัญชีตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

หลักสูตรบัญชีบัณฑิต (Bachelor of Accounting Program) ในความรับผิดชอบของคณะ
 บัญชี วิทยาลัยบริหารธุรกิจและรัฐกิจ มหาวิทยาลัยรังสิต มีปรัชญาการจัดการศึกษาคือ “ การผลิต

บัณฑิตบัณฑิตที่มีคุณภาพและมีคุณธรรมให้กับสังคม” เป็นหลักสูตรที่เปิดสอน โดยได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษา จากทบวงมหาวิทยาลัย คณะกรรมการควบคุมการประกอบวิชาชีพสอบบัญชี กรมพัฒนาธุรกิจการค้า และกระทรวงพาณิชย์แล้ว วัตถุประสงค์ของหลักสูตรมี 3 ประการคือ 1) เพื่อสร้างบัณฑิตวิชาชีพบัญชี ที่มีคุณธรรม มีความรับผิดชอบ และมีจริยธรรมวิชาชีพ 2) เพื่อพัฒนาบัณฑิตให้มีความรู้ความสามารถด้านการบัญชี และรอบรู้ในศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง สามารถสื่อสารข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อองค์กรและสังคม และ 3) เพื่อปลูกฝังและฝึกหัดให้บัณฑิต เป็นผู้มีความวิสัยทัศน์กว้าง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รักการแสวงหาความรู้ มีความพร้อมในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไป

การจำแนกจุดมุ่งหมายทางการศึกษาอย่างเป็นระบบตามทฤษฎีของ Benjamin Bloom ซึ่งพัฒนาขึ้นในช่วงทศวรรษที่ 6 ของศตวรรษที่ 20 (1950 – 1959) ได้จำแนกจุดมุ่งหมายทางการศึกษาเป็น 3 ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) เป็นการกระทำ ที่เกี่ยวกับกระบวนการทางสมอง เช่น สติปัญญา (Intellectual) การเรียนรู้ (Learning) และการแก้ปัญหา (Problem solving) พฤติกรรมทางพุทธิพิสัย แบ่งได้เป็น 6 ระดับ โดยเรียงจากระดับต่ำสุด ถึง ระดับสูงสุด ดังนี้ ความรู้ความจำ (Knowledge) ความเข้าใจ (Comprehension) การนำไปใช้ (Application) การวิเคราะห์ (Analysis) การสังเคราะห์ (Synthesis) และการประเมินค่า (Evaluation) 2) ด้านจิตพิสัย (Affective Domain) เป็นพฤติกรรมทางด้านจิตใจ ซึ่งจะเกี่ยวกับค่านิยม ความรู้สึก ความซาบซึ้ง ทศนคติ ความเชื่อ ความสนใจ และคุณธรรม พฤติกรรมของผู้เรียนในด้านนี้อาจจะไม่เกิดขึ้นทันที ดังนั้น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจะต้องใช้วิธีปลูกฝังโดยจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม และสอดคล้องสิ่งที่ดึงดูดอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้พฤติกรรมของผู้เรียนเปลี่ยนไปในแนวทางที่พึงประสงค์ ประกอบด้วยพฤติกรรมย่อย 5 ระดับได้แก่ การรับรู้ (Receive) การตอบสนอง (Respond) เห็นคุณค่า (Value) การจัดระบบ (Organize) และบุคลิกภาพ (Characterize) 3) ด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) เป็นพฤติกรรมการเรียนรู้ที่บ่งถึงความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างคล่องแคล่ว พฤติกรรมด้านนี้จะเห็นได้จากกระทำ ซึ่งแสดงผลของการปฏิบัติออกมาได้โดยตรง โดยมีเวลาและคุณภาพของงานเป็นตัวชี้ระดับของทักษะที่เกิดว่ามีมากน้อยเพียงใดการที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ทางด้านทักษะพิสัย ผู้เรียนจะต้องพร้อมที่จะใช้อวัยวะต่าง ๆ พฤติกรรมด้านทักษะพิสัย ประกอบด้วย พฤติกรรมย่อย ๆ 5 ชั้น ดังนี้ การเลียนแบบ (Imitation) การลงมือปฏิบัติ (Manipulation) ความถูกต้อง (Precision) ความชัดเจนในการปฏิบัติ (Articulation) และความเป็นธรรมชาติ (Naturalization) (อริพงษ์ สร้อยสวัสดิ์, 2553)

จากแนวคิดข้างต้น นำมาซึ่งการแบ่งขอบเขตการศึกษาและการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับงานวิจัยนี้ได้เป็น 3 ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) ด้านจิตพิสัย (Affective Domain) และด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ดังนี้

1. ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) เป็นผลการเรียนรู้ของผู้เรียนทางด้านการใช้ปัญญาหรือความคิด (พรทิพย์ ไชยโส, 2545: 33) ดังนั้นตามหลักสูตรบัญญัติบัณฑิต จึงประกอบด้วย ความรู้ ความสามารถด้านการบัญชี ความรู้ความสามารถในศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง และ ความสามารถในการสื่อสารข้อมูล

2. ด้านจิตพิสัย (Affective Domain) มีจุดมุ่งหมายที่จะส่งเสริมคุณลักษณะนิสัยของบุคคลทางจิตใจ ให้เป็นคนที่มีความตั้งใจ มีความประพฤติดี มีคุณธรรม จริยธรรม มีความเสียสละ ขยันหมั่นเพียร ทั้งนี้คนที่มีความตั้งใจดีก็จะส่งผลต่อความประพฤติและพฤติกรรมที่จะทำให้เป็นคนดีในสังคม (พรทิพย์ ไชยโส, 2545: 36) ดังนั้นตามหลักสูตรบัญญัติบัณฑิต จึงประกอบด้วย ความมีคุณธรรม จริยธรรม วิชาชีพ และความรับผิดชอบ

3. ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล (Personal Characteristics Domain) เป็นบุคลิกลักษณะของปัจเจกบุคคลซึ่งผลักดันให้สร้างผลงานที่ดี สะท้อนให้เห็นถึงความรู้ ทักษะ ทักษะคิด และอุปนิสัยส่วนบุคคล (ประจักษ์ ทรัพย์อุดม, 2553) ประกอบด้วย มีวิสัยทัศน์กว้าง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รักการแสวงหาความรู้ และมีความพร้อมในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น

จากการศึกษาเอกสารสรุปได้ว่าคุณลักษณะของบัณฑิตวิชาชีพบัญชีตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรบัญญัติบัณฑิต แบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านพุทธิพิสัย ประกอบด้วย ความรู้ความสามารถด้านการบัญชีรวมถึงศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง และ ความสามารถในการสื่อสารข้อมูล 2) ด้านจิตพิสัย ประกอบด้วย ความมีคุณธรรม จริยธรรมวิชาชีพ และความรับผิดชอบ และ 3) ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ประกอบด้วย มีวิสัยทัศน์กว้าง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รักการแสวงหาความรู้ มีความพร้อมในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น

คุณลักษณะของบัณฑิตวิชาชีพบัญชีตามความคาดหวังของสังคมในปัจจุบันและอนาคต

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ส่งผลกระทบบให้เกิดการปฏิรูปการศึกษาทุกระดับ มีการเน้นหนักเรื่องการปรับปรุงหลักสูตร และการปรับเปลี่ยนวิธีการสอนเพื่อพัฒนาความคิดและการแก้ปัญหาของนักศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาในฐานะที่เป็นหน่วยงานกำกับและส่งเสริมการดำเนินการของสถาบันอุดมศึกษาพิจารณาแล้วเห็นว่า สิ่งหนึ่งที่จะสะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพและความมีมาตรฐานของคุณวุฒิ ได้แก่ คุณภาพของบัณฑิตที่ได้รับคุณวุฒินั้น ๆ ซึ่งสามารถพิจารณาจากผลลัพธ์การเรียนรู้ของบัณฑิตทางด้านความรู้ ความสามารถ ทักษะด้านต่าง ๆ ในการทำงานและการประกอบอาชีพ รวมทั้งคุณลักษณะอื่น ๆ ในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ดังนั้นสถาบันอุดมศึกษาจึงกำหนดมาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิตในแต่ละคุณวุฒิไว้เป็นหลัก เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาได้จัดการศึกษาโดยมุ่งไปสู่เป้าหมายเดียวกันรวมทั้งเป็นการเพิ่มความมั่นใจของสังคมในด้านคุณภาพและมาตรฐานของคุณวุฒิที่บัณฑิตพึงมีหลังสำเร็จการศึกษา

แนวคิดของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thailand Qualifications Framework for Higher Education in Thailand; TQF: HEd) มุ่งเน้นที่ผลการเรียนรู้ (Learning Outcomes) ของผู้เรียน ซึ่งเป็นมาตรฐานขั้นต่ำเชิงคุณภาพ เพื่อประกันคุณภาพบัณฑิตและสื่อสารให้หน่วยงาน รวมทั้งผู้เกี่ยวข้องได้เข้าใจและมั่นใจถึงกระบวนการการผลิตบัณฑิต องค์ประกอบของ TQF มี 5 ส่วน ได้แก่ 1) ระดับและจุดเน้นทางการศึกษา 2) หน่วยกิตและระยะเวลา 3) ชื่อปริญญา 4) มาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิต และ 5) ปัจจัยสู่ความสำเร็จรอบการกำหนดข้อกำหนดเฉพาะของหลักสูตรและรายวิชา (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2552)

มาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิต (Domains of Learning) เป็นผลผลิตและผลลัพธ์ของการจัดการศึกษา 5 องค์ประกอบดังนี้

คุณธรรม จริยธรรม หมายถึง การพัฒนานิสัยในการประพฤติอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม และด้วยความรับผิดชอบทั้งในส่วนตัวและส่วนรวม ความสามารถในการปรับวิถีชีวิตในความขัดแย้งทางค่านิยม การพัฒนานิสัยและการปฏิบัติตนตามศีลธรรมทั้งในเรื่องส่วนตัวและสังคม

ความรู้ หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจ การนึกคิด และการนำเสนอข้อมูล การวิเคราะห์ และจำแนกข้อเท็จจริงในหลักการ ทฤษฎี ตลอดจนกระบวนการต่าง ๆ และสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้ หมายรวมถึงความรู้ในวิทยาการสมัยใหม่ และความรู้จากภูมิปัญญาไทย

ทักษะทางเชาว์ปัญญา หมายถึง ความสามารถในการวิเคราะห์สถานการณ์ และใช้ความรู้ความเข้าใจในแนวคิด หลักการ ทฤษฎี และกระบวนการต่าง ๆ มาใช้ในการวิเคราะห์ และแก้ปัญหาเมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ใหม่ ๆ ที่ไม่ได้คาดคิดมาก่อน

ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ หมายถึง ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม มีภาวะผู้นำ มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ความสามารถในการวางแผน และรับผิดชอบในการเรียนรู้ของตนเอง

ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง การมีอิสระในการคิดวิเคราะห์เชิงตัวเลข ความสามารถในการใช้เทคนิคทางคณิตศาสตร์และสถิติ ความสามารถด้านภาษา การสื่อสารทั้งการพูด การเขียน และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

นอกจากคุณลักษณะทั่วไปของบัณฑิตตามความคาดหวังของสังคมที่ต้องมีครบทั้ง 5 องค์ประกอบนี้แล้ว ยังต้องมีการกำหนดคุณลักษณะเด่นหรือคุณลักษณะเฉพาะสาขา ในส่วนของสาขาการบัญชี ได้ถูกกำหนดโดยกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ระดับปริญญาตรี สาขาการบัญชีโดยกำหนดผลการเรียนรู้ ทั้งหมด 5 องค์ประกอบ ได้แก่

องค์ประกอบที่ 1 คุณธรรม จริยธรรม ประกอบด้วย 1) มีความรู้และความเข้าใจในคุณค่าแห่งวิชาชีพ จรรยาบรรณวิชาชีพ มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ 2) มีความซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย เคารพ และสามารถปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถาบันและสังคม 3) สามารถบริหารเวลาและปรับวิถีชีวิตอย่างสร้างสรรค์ในสังคม และ 4) มีจิตสำนึก และพฤติกรรมที่คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตนอย่างมีคุณธรรม

องค์ประกอบที่ 2 ความรู้ ประกอบด้วย 1) ความรู้และความเข้าใจใน แนวคิด ทฤษฎี หลักการ และวิธีการ ทางการบัญชี 2) ความรู้และความเข้าใจในองค์ความรู้ทางด้านอื่นที่สัมพันธ์กับองค์ความรู้ด้านการบัญชี โดยสามารถบูรณาการและนำมาประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม 3) ความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการปฏิบัติงานด้านการบัญชีและอื่นๆ โดยใช้วิธีการเรียนรู้จาก

ประสบการณ์ และ 4) ความสามารถติดตามการเปลี่ยนแปลงทางวิชาการและวิชาชีพ ทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

องค์ประกอบที่ 3 ทักษะทางปัญญา ประกอบด้วย 1) สามารถสืบค้น ประมวลข้อมูล หลักฐาน แนวคิดต่าง ๆ ในการระบุและวิเคราะห์ปัญหาได้ด้วยตนเอง 2) สามารถประยุกต์ความรู้ ทางการบัญชีและด้านอื่นที่สัมพันธ์กัน ใช้ทักษะทางวิชาชีพและดุลยพินิจในการแก้ไขปัญหาใน สถานการณ์ต่าง ๆ อย่างสร้างสรรค์ โดยคำนึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการตัดสินใจ และ 3) สามารถติดตาม ประเมินผล และรายงานผลได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน

องค์ประกอบที่ 4 ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ประกอบด้วย 1) สามารถปฏิบัติและรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายอย่างมีประสิทธิภาพ 2) มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์และวัฒนธรรมขององค์กร ได้เป็น อย่างดี 3) สามารถให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ ต่างๆ ทั้งในบทบาทของผู้นำ หรือในบทบาทของผู้ร่วมทีมงาน และ 4) มีความรับผิดชอบการ พัฒนาความรู้ความสามารถทางวิชาชีพบัญชีของตนเองอย่างต่อเนื่อง

องค์ประกอบที่ 5 ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ ประกอบด้วย 1) มีทักษะการใช้วิธีวิเคราะห์เชิงปริมาณเพื่อการตัดสินใจอย่าง สร้างสรรค์ในการแปลความหมายและเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหา หรือข้อโต้แย้ง 2) สามารถสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพทั้งการพูดและการเขียน รู้จักเลือกและใช้รูปแบบการ นำเสนอที่เหมาะสมกับปัญหาและกลุ่มผู้ฟังที่แตกต่างกัน และ 3) สามารถเลือกใช้เทคโนโลยี สารสนเทศและเทคนิคการสื่อสารที่เหมาะสมในการเก็บรวบรวมข้อมูล การแปลความหมาย และ การสื่อสารสารสนเทศ

นอกจากคุณลักษณะทั่วไปของบัณฑิตตามความคาดหวังของสังคม และคุณลักษณะเด่น หรือคุณลักษณะเฉพาะสาขา ในส่วนของสาขาการบัญชี ได้ถูกกำหนดโดยกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ระดับปริญญาตรีสาขาการบัญชีแล้ว ยังมีข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชีฉบับที่ 19 เรื่อง จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2553 ที่กำหนดโดย International Federation of Accountants (IFAC) สรุปดังนี้

สถาบันทางการบัญชีและการสอบบัญชีในต่างประเทศที่สำคัญแห่งหนึ่งคือ สหพันธ์นักบัญชีระหว่างประเทศ (International Federation of Accountants: IFAC อ่านว่า ไอแอฟค) ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี ค.ศ.1977 มีสำนักงานตั้งอยู่ที่กรุงนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา และมีสมาชิกเป็นองค์กรทางวิชาชีพในประเทศต่างๆ ทั่วโลก IFAC ดำเนินงานในรูปของคณะกรรมการ เช่น คณะกรรมการมาตรฐานการสอบบัญชี ได้ออกมาตรฐานการสอบบัญชีระหว่างประเทศ (International Standards on Auditing: ISA)

ในปี ค.ศ.1981 IFAC และคณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ (International Accounting Standards Board: IASB) ได้ทำความตกลงกันภายใต้ข้อตกลงที่เรียกว่า “IASB/IFAC Mutual Commitments” IFAC ยอมรับว่า IASB เป็นหน่วยงานเดียวที่รับผิดชอบและมีอำนาจในการกำหนดมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ (International Accounting Standards: IAS หรือ International Financial Reporting Standards: IFRS) โดย IFAC ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการยอมรับและปฏิบัติตามมาตรฐานที่ IASB กำหนดไว้ สมาชิกของ IFAC จะรวมถึงสมาชิกของ IASB โดยอัตโนมัติ (วิไล วัชรชัยศิริกุล, 2554)

เมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน 2553 ข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชีฉบับที่ 19 เรื่อง จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2553 ได้ประกาศลงราชกิจจานุเบกษา (เล่ม 127 ตอนพิเศษ 127 ง) โดยข้อบังคับดังกล่าวมีผลบังคับใช้เมื่อพ้นกำหนดสามเดือนนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2553 นี้มีความสำคัญต่อผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเป็นอย่างมากในการช่วยส่งเสริม พัฒนา และกำกับดูแลการปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีให้ถูกต้องตามจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพบัญชี โดยจรรยาบรรณนี้ครอบคลุมเนื้อหาตามข้อบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 และมีความสอดคล้องกับ Fundamental principle (หลักการพื้นฐาน) ที่กำหนดโดย International Federation of Accountants (IFAC) สรุปดังนี้ (จรรยาบรรณผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2553, 2554)

1. Integrity Objectivity ได้แก่ ความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต

2. Professional Competence and Due Care ได้แก่ ความรู้ความสามารถ และมาตรฐานในการปฏิบัติงาน

3. Confidentiality ได้แก่ การรักษาความลับ

4. Professional Behavior ได้แก่ ความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการ ความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน บุคคล หรือ นิติบุคคลที่ผู้ประกอบวิชาชีพปฏิบัติหน้าที่ให้ และ ความรับผิดชอบต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพและจรรยาบรรณทั่วไป

โดยตามพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 มาตรา 7 (4) กำหนดให้สภาวิชาชีพบัญชีมีอำนาจหน้าที่กำหนดจรรยาบรรณผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี และมาตรา 47 กำหนดให้สภาวิชาชีพบัญชีจัดทำจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีขึ้นเป็นภาษาไทยและอย่างน้อยต้องประกอบด้วยข้อกำหนดในเรื่องข้างต้น โดยในแต่ละเรื่องมีข้อกำหนดที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีทุกด้าน ต้องปฏิบัติ ได้แก่ ด้านการทำบัญชี ด้านการสอบบัญชี ด้านการบัญชีบริหารด้านการวางระบบบัญชี ด้านการบัญชีภาษีอากร ด้านการศึกษาและเทคโนโลยีการบัญชี และบริการเกี่ยวกับการบัญชี ด้านอื่นที่กฎกระทรวงกำหนดให้เป็นวิชาชีพบัญชี

ในจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีนี้นี้ได้ให้ความหมายของแต่ละข้อดังนี้

1. ความโปร่งใส หมายความว่า ภาพลักษณ์ที่แสดงให้เห็นถึงการปฏิบัติงานตามกฎระเบียบต่างๆและมาตรฐานวิชาชีพบัญชีที่กำหนดไว้ และไม่ปกปิดข้อเท็จจริงหรือบิดเบือนความจริงอันเป็นสาระสำคัญซึ่งสามารถติดตามตรวจสอบได้
2. ความเป็นอิสระ หมายความว่า การปฏิบัติหน้าที่โดยปราศจากอิทธิพลของบุคคลอื่นที่ทำให้เกิดความสงสัยในความเป็นกลางหรือความเที่ยงธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ความเป็นอิสระนี้จะต้องเป็นที่ประจักษ์ เพื่อให้ผลงานของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเป็นที่เชื่อถือได้
3. ความเที่ยงธรรม หมายความว่า การใช้ดุลยพินิจของผู้ประกอบวิชาชีพโดยปราศจากความลำเอียง อคติ ความขัดแย้งทางผลประโยชน์ และอิทธิพลอื่น
4. ความซื่อสัตย์สุจริต หมายความว่า การประพฤติอย่างตรงไปตรงมา จริงใจ ซื่อตรงต่อวิชาชีพ ไม่คดโกง ไม่หลอกลวง ปฏิบัติงานบนหลักฐานที่เป็นจริงและเชื่อถือได้ ไม่อ้างหรือยินยอมให้บุคคลอื่นอ้างว่าได้ปฏิบัติงานถ้าไม่ได้ปฏิบัติงานจริง

5. ความรู้ความสามารถ หมายความว่า การใช้ความรู้ความสามารถ ความชำนาญในการปฏิบัติวิชาชีพบัญชีด้วยความเอาใจใส่อย่างเต็มความสามารถ ความเพียรพยายาม และความระมัดระวังรอบคอบเพื่อที่จะปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และมั่นใจได้ว่ามีผลงานทางวิชาชีพที่อยู่บนพื้นฐานของกฎเกณฑ์ มาตรฐานในการปฏิบัติงาน และวิชาการที่เกี่ยวข้อง

6. กรอบวิชาชีพบัญชี หมายความว่า หลักการ มาตรฐาน และแนวปฏิบัติของวิชาชีพบัญชี

7. การรักษาความลับ หมายความว่า การไม่นำข้อมูลใดๆ ที่โดยปกติองค์กรไม่ได้เปิดเผยต่อสาธารณชนไปเปิดเผย หรือใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือบุคคลอื่น เว้นแต่ในกรณีที่เป็นการเปิดเผยตามสิทธิหรือหน้าที่ที่กำหนดไว้ในกฎหมายหรือในฐานะผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี

จากการศึกษาเอกสารสรุปได้ว่าคุณลักษณะของบัณฑิตวิชาชีพบัญชีตามความคาดหวังของสังคมในปัจจุบันและอนาคตเป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ระดับปริญญาตรีสาขาการบัญชีมี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) คุณธรรม จริยธรรม 2) ความรู้ 3) ทักษะทางปัญญา 4) ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และ 5) ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ดังนั้นในงานวิจัยครั้งนี้จึงศึกษาคุณลักษณะทั้ง 5 องค์ประกอบ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพของบัณฑิต และสร้างความมั่นใจให้แก่สังคมในด้านคุณภาพที่บัณฑิตพึงมีหลังสำเร็จการศึกษา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปราณี รามสูต (2547) ทำการวิจัยเรื่องการติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ปีการศึกษา 2542 – 2546 เพื่อ 1) ศึกษาความคิดเห็นของบัณฑิตและผู้จ้างงานต่อภาวะการทำงานของบัณฑิตหลังสำเร็จการศึกษา 2) ศึกษาความคิดเห็นของบัณฑิตต่อการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัย และ 3) ศึกษาความคิดเห็นของผู้จ้างงาน/ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตต่อคุณลักษณะด้านการปฏิบัติงานและความสามารถของบัณฑิต กลุ่มประชากรคือบัณฑิตจำนวน 444 คน กลุ่มตัวอย่างคือผู้จ้างงานจำนวน 62 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม สถิติที่ใช้คือค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) ความคิดเห็นของบัณฑิตและผู้จ้างงานต่อภาวะการทำงานของบัณฑิตสอดคล้องกัน ส่วนใหญ่ตอบว่าสถานภาพด้านอาชีพดีกว่าเดิม ได้ตำแหน่งงานสูงขึ้น และผู้จ้างงานพอใจการปฏิบัติงานมาก

กว่าเดิม 2) ความคิดเห็นของบัณฑิตต่อการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา บัณฑิตพอใจในระดับมากเรื่องการบริหารหลักสูตร คุณวุฒิและการสอนของอาจารย์ การสนับสนุนของมหาวิทยาลัยในการทำกิจกรรมและการเรียน ประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนช่วยพัฒนางานและคุณภาพชีวิต ปัญหาที่พบคือหลักสูตรกำหนดเวลาเรียนไว้น้อยเกินไปไม่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา 3) ผู้จ้างงาน/ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะด้านการปฏิบัติงานและความสามารถของบัณฑิตในระดับมาก ในเรื่องความซื่อสัตย์ ความขยันสุ่งงาน ความเสียสละ ความรับผิดชอบ จุดด้อยของบัณฑิตคือ ไม่เข้าใจปัญหาของกาทำงานอย่างลึกซึ้ง ขาดทักษะทางวิชาการและกระบวนการวิจัย

ศิริวรรณ วิทยาเวช และ เจนจิรา เทศทิม (2548) ทำการวิจัยเรื่อง การติดตามประเมินผลบัณฑิต สาขาวิชาหุนวศึกษา รุ่นที่ 1 ปีการศึกษา 2546 วิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล เพื่อติดตามสภาวะการทำงานของบัณฑิต ในรุ่นที่จบปีการศึกษา 2546 โดยศึกษาความสามารถในการปรับตัว ความพึงพอใจของศึกษา ผู้ใช้บัณฑิตและครอบครัวบัณฑิตต่อการทำงานของบัณฑิต ตลอดจนศึกษาปัญหาการทำงานและความต้องการช่วยเหลือของบัณฑิต กลุ่มประชากรคือบัณฑิตจำนวน 82 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบติดตามและแบบสำรวจจำนวน 3 ชุด ได้แก่ แบบติดตามสภาวะการทำงานของบัณฑิต ซึ่งบัณฑิตเป็นผู้ตอบ แบบสำรวจความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต ซึ่งผู้บังคับบัญชาเป็นผู้ตอบ และแบบสำรวจความพึงพอใจของครอบครัวบัณฑิต ซึ่งผู้ปกครองเป็นผู้ตอบ สถิติที่ใช้คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย สำหรับแบบสอบถามปลายเปิดใช้วิธีการวิเคราะห์และรวบรวมโดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ และการสังเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่าบัณฑิตได้งานทำร้อยละ 92.7 ทำงานในภาครัฐและเอกชนร้อยละ 85.5 ประกอบอาชีพส่วนตัวร้อยละ 14.5 ตำแหน่งงานที่ทำได้แก่ ตำแหน่งครู ผู้ช่วยสอน เจ้าหน้าที่ธุรการ พนักงานบริษัท ล่ามภาษามือและอื่น ๆ การปรับตัวในการทำงานของบัณฑิตอยู่ในระดับดี (2.40) บัณฑิตมีความพึงพอใจต่อการทำงานอยู่ในระดับปานกลาง (2.21) ผู้ใช้บัณฑิตและครอบครัวบัณฑิตมีความพึงพอใจต่อคุณภาพของบัณฑิตอยู่ในระดับมาก (3.86 และ 2.60) ปัญหาการทำงานของบัณฑิตคือ การขาดความรู้ความเข้าใจและขาดประสบการณ์ในงานที่ปฏิบัติ ปัญหาการสื่อสาร บัณฑิตมีความต้องการให้วิทยาลัยราชสุดาจัดอบรมความรู้ทางวิชาการและด้านการปฏิบัติงาน เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้ดีขึ้น

เทียมจันทร์ พาณิชย์ผลินไชย (2550) ทำการวิจัยเรื่อง การติดตามคุณภาพบัณฑิตระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวรที่สำเร็จการศึกษาปีการศึกษา 2549 เพื่อ 1) ศึกษาภาวะการมีงานทำของบัณฑิตระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวรที่สำเร็จการศึกษาปีการศึกษา 2549 2) ศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตระดับปริญญาตรีตามคุณลักษณะ

ของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาปีการศึกษา 2549 กลุ่มตัวอย่างคือบัณฑิตจำนวน 105 คนและผู้ใช้บัณฑิตจำนวน 74 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสำรวจ Online สถิติที่ใช้คือการหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า บัณฑิตมีงานทำร้อยละ 71.84 ทำงานตรงสาขาวิชาที่เรียน ร้อยละ 72.97 มีอาชีพเป็นพนักงานบริษัท/องค์กรธุรกิจเอกชนร้อยละ 40.54 เงินเดือนบัณฑิตโดยเฉลี่ยเท่ากับ 8,143.96 บาท มีงานทำและมีความพึงพอใจต่องาน ร้อยละ 78.37 ผลการศึกษาด้านความพึงพอใจพบว่าผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจด้านความรู้ ความสามารถทางวิชาการ/วิชาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยความรู้เกี่ยวกับงานที่รับผิดชอบอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือความรู้เชิงวิชาการทั่วไป และต่ำที่สุดคือความสามารถในการวางแผนการทำงาน

นฤพันธ์ อาษาไกรสร (2551) ทำการวิจัยเรื่อง การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ ปีการศึกษา 2550-2551 เพื่อศึกษาภาวะการมีงานทำ การหางานทำ การศึกษาต่อ คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา กลุ่มตัวอย่างคือบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาที่เข้ารับการรายงานตัวบัณฑิตระหว่างวันที่ 21-25 กุมภาพันธ์ 2551 จำนวน 2,668 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ ในปี 2550-2551 ส่วนใหญ่มีงานทำก่อนเข้ารับการศึกษาร้อยละ 72.8 และมีรายได้เกินเกณฑ์ที่กำหนด ทำงานตรงหรือสอดคล้องกับสาขาวิชาร้อยละ 87.85 บัณฑิตส่วนใหญ่ใช้วิธีการสมัครงานด้วยตนเอง และใช้เวลาในการหางาน 3 -6 เดือน คิดเห็นต่อคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ บัณฑิตประเมินคุณลักษณะของตนเองอยู่ในระดับมากทุกด้าน

พรพนา อรรถนโรจน์ (2552) ทำการวิจัยเรื่องรายงานการติดตามผลบัณฑิตคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ รุ่นปีการศึกษา 2550 เพื่อ 1) สำรวจสถานภาพบัณฑิตคณะวิทยาศาสตร์ จำแนกเป็นกลุ่มที่มีงานทำ กลุ่มศึกษาต่อและกลุ่มที่ยังไม่ได้ทำงาน ในภาพรวมและจำแนกตามสาขาวิชา และ 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของบัณฑิตใน 4 ด้านคือ ด้านเนื้อหาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านปัจจัยเกื้อกูลในการเรียนและการทำกิจกรรม ด้านการให้บริการจากบุคลากร และด้านกิจกรรมพัฒนาความสามารถทางสังคม เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม แบ่งเป็น 4 ตอนคือ ข้อมูลสถานภาพของบัณฑิต ความพึงพอใจของบัณฑิตในการศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ ด้านความภูมิใจ และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคณะ สถิติที่ใช้คือการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย ผลการวิจัยพบว่าบัณฑิตมีงานทำแล้ว 276

คน (54.1%) เป็นพนักงานบริษัทเอกชนมากที่สุด จำนวน 152 คน (54.7%) ระยะเวลาในการหางานทำส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 1-3 เดือนจำนวน 157 คน (56.5%) บัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานตรงกับสาขาวิชาที่เรียน จำนวน 231 คน (83.1%) ในส่วนของความพึงพอใจของบัณฑิตในการศึกษาในคณะวิทยาศาสตร์พบว่าบัณฑิตมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านเนื้อหาหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน ด้านปัจจัยเกื้อกูลในการเรียนและการทำกิจกรรม ด้านการให้บริการจากบุคลากรของคณะ และด้านกิจกรรมพัฒนาความสามารถทางสังคม

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวข้างต้นทั้งหมดสรุปได้ว่า ตัวแปรที่จะใช้ในการตัดสินใจ เพื่อให้ผู้บริหารคณะบัญชี มหาวิทยาลัยรังสิตใช้เป็นแนวทางในการจัดการหลักสูตรให้มีความเหมาะสม มีประสิทธิภาพ และช่วยปรับปรุงหลักสูตรบัญชีบัณฑิตให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมมี 3 ตัวแปร ได้แก่ 1) คุณลักษณะของบัณฑิตวิชาชีพบัญชีตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร 2) คุณลักษณะของบัณฑิตวิชาชีพบัญชีตามความคาดหวังของสังคมในปัจจุบันและอนาคต และ 3) ภาวะการมีงานทำของบัณฑิต ตามรายละเอียดดังนี้

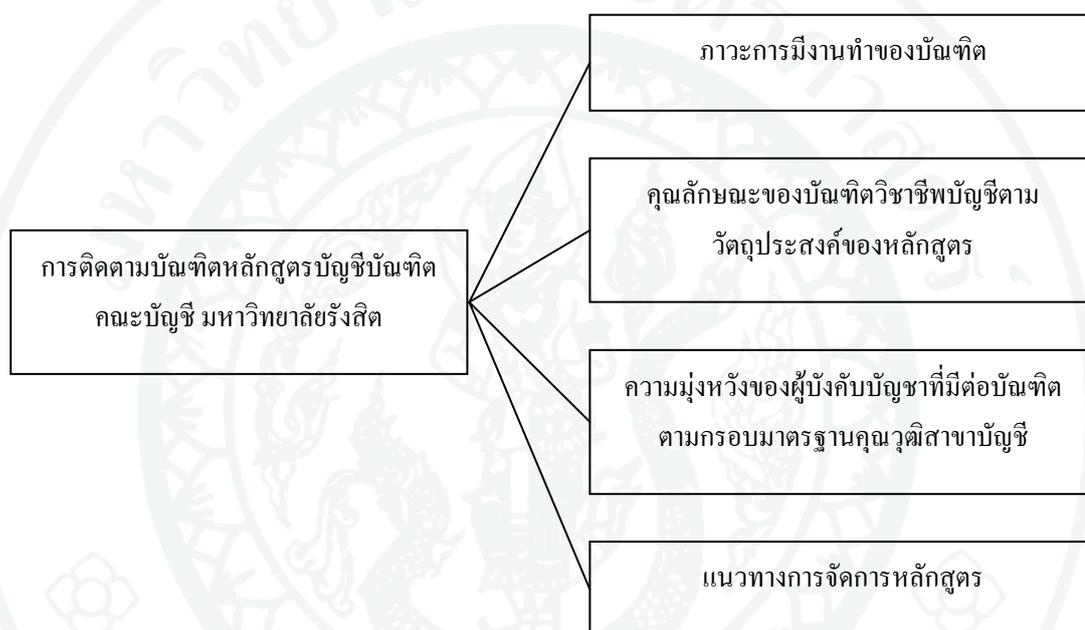
1. คุณลักษณะของบัณฑิตวิชาชีพบัญชีตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร มี 3 คุณลักษณะ ได้แก่ 1) คุณลักษณะด้านพุทธิพิสัย ประกอบด้วย ความรู้ความสามารถด้านการบัญชีรวมถึงศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง และความสามารถในการสื่อสารข้อมูล 2) คุณลักษณะด้านจิตพิสัย ประกอบด้วย ความมีคุณธรรม จริยธรรมวิชาชีพและความรับผิดชอบ และ 3) คุณลักษณะส่วนบุคคล ประกอบด้วย มีวิสัยทัศน์กว้าง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รักการแสวงหาความรู้ มีความพร้อมในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น

2. คุณลักษณะของบัณฑิตวิชาชีพบัญชีตามความคาดหวังของสังคมในปัจจุบันและอนาคต มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) คุณธรรม จริยธรรม 2) ความรู้ 3) ทักษะทางปัญญา 4) ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และ 5) ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

3. ภาวะการมีงานทำของบัณฑิต พิจารณาจาก 1) เพศ 2) ภูมิลำเนา 3) สภาพการทำงาน 4) อาชีพ 5) ประเภทธุรกิจ 6) ตำแหน่งงานในปัจจุบัน 7) แหล่งที่ทำงาน 8) รายได้รวมต่อเดือนในปัจจุบัน 9) ระยะเวลาในการหางานทำ 10) วิธีการหางานทำ 11) สิ่งที่น่าสนใจในการเลือกอาชีพ 12) แหล่งข้อมูลในการหางานทำ 13) ความสนใจในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น 14) ความพึงพอใจต่องานที่ทำ และ 15) อุปสรรคในการทำงาน ได้แก่ ขาดความรู้ที่จำเป็นต่อการทำงาน

ทักษะการสื่อสาร ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ หรือขาดประสบการณ์ในงานที่ได้รับมอบหมาย

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ศึกษาแนวทางการจัดการหลักสูตรเพื่อให้หลักสูตรดังกล่าวนี้มีความเหมาะสม มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับความต้องการของสังคม จากการตรวจสอบเอกสารทั้งหมดสามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยได้ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive research) เพื่อติดตามบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรบัญชีบัณฑิต คณะบัญชี มหาวิทยาลัยรังสิต ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2550 - 2551 โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย มีดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมายในการศึกษาวิจัย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มเป้าหมายในการศึกษาวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย 2 กลุ่มคือ

1. บัณฑิตคณะบัญชี มหาวิทยาลัยรังสิต ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2550 - 2551 จำนวน 93 คน ทั้งในประเภทธุรกิจพาณิชยกรรม ธุรกิจการผลิต ธุรกิจการบริการ หน่วยงานราชการ และกิจการไม่หวังกำไร ยกเว้นบัณฑิตที่ไม่สามารถติดต่อได้จำนวน 19 คน ดังนั้นจึงมีกลุ่มเป้าหมายที่สามารถเก็บข้อมูลได้จำนวนทั้งสิ้น 74 คน
2. ผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2550-2551 ทั้งในประเภทธุรกิจพาณิชยกรรม ธุรกิจการผลิต ธุรกิจการบริการ หน่วยงานราชการ และกิจการไม่หวังกำไร ยกเว้นบัณฑิตที่ไม่สามารถติดต่อได้จำนวน 19 คน เจ้าของกิจการของตนเองจำนวน 11 คน รองานจำนวน 1 คน กำลังจะเริ่มงานจำนวน 1 คน และกำลังศึกษาต่อจำนวน 1 คน ดังนั้นกลุ่มเป้าหมายมีจำนวนทั้งสิ้น 60 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เนื่องจาก ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ บัณฑิต และผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของบัณฑิต อยู่กระจายกระจายทุกภูมิภาคของประเทศ ดังนั้นแบบสอบถามจึงเป็นเครื่องมือที่ดีที่สุดเพราะสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้ทั่วถึงและครอบคลุมทุก ๆ หน่วยที่ต้องการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ บุญเรียง ขจรศิลป์ (2543: 78) ที่กล่าวไว้ว่า แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่เหมาะสมในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเชิงสำรวจในกรณีที่กลุ่มประชากรที่จะรวบรวมข้อมูลนั้นอยู่ในลักษณะที่กระจาย

ส่วนแบบสัมภาษณ์ ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในแนวลึก และต้องการรายละเอียดมาก การนำแบบสัมภาษณ์มาใช้ในงานวิจัยนี้มีส่วนช่วยในการตรวจสอบความสอดคล้องของคำตอบที่ได้จากแบบสอบถามสำหรับบัณฑิต และ แบบสอบถามสำหรับผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของบัณฑิตใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง

แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการศึกษา ตำรา เอกสาร และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการติดตามบัณฑิต ซึ่งใช้แบบสอบถาม 2 ฉบับ และแบบสัมภาษณ์ 2 ฉบับ ดังนี้

แบบสอบถามฉบับที่ 1

แบบสอบถามการติดตามบัณฑิตหลักสูตรบัญชีบัณฑิต คณะบัญชี มหาวิทยาลัยรังสิต (สำหรับบัณฑิต) แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป และภาวะการมีงานทำ ได้แก่ เพศ ภูมิลำเนา สภาพการทำงาน อาชีพ ประเภทธุรกิจที่ทำงานอยู่ในปัจจุบัน ตำแหน่งงานในปัจจุบัน แหล่งที่ทำงาน รายได้รวมต่อเดือนในปัจจุบัน ระยะเวลาในการหางานทำ วิธีการหางานทำ สิ่งที่น่าสนใจมาพิจารณาในการเลือกอาชีพ แหล่งข้อมูลในการหางานทำ ความพึงพอใจศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น ความพึงพอใจต่องานที่ทำ และอุปสรรคในการทำงาน ลักษณะคำถามเป็นแบบให้เลือกตอบ (Check list) โดยกำหนดคำตอบให้เลือก และแบบปลายเปิด

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อตัวบัณฑิตเองเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตวิชาชีพบัญชีตาม วัตถุประสงค์ของหลักสูตร ในด้านคุณธรรม จริยธรรมวิชาชีพและความรับผิดชอบ ด้านความรู้ ความสามารถทางการบัญชีรวมถึงศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้องและความสามารถในการสื่อสารข้อมูล และ ด้านวิสัยทัศน์ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การแสวงหาความรู้และความพร้อมในการศึกษาต่อใน ระดับสูงขึ้น เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 7 ระดับคือ มากที่สุด มาก ก่อนข้างมาก ปานกลาง ก่อนข้างน้อย น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นอื่น ๆ เพิ่มเติม ซึ่งมีลักษณะเป็นข้อคำถามปลายเปิด

แบบสอบถามฉบับที่ 2

แบบสอบถามการติดตามบัณฑิตหลักสูตรบัญชีบัณฑิต คณะบัญชี มหาวิทยาลัยรังสิต (สำหรับผู้บังคับบัญชา) แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของผู้บังคับบัญชา ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งงาน หน้าที่ความรับผิดชอบ ประสบการณ์ทำงานทางบัญชี ความเกี่ยวข้องกับบัณฑิตในสายบังคับบัญชา ลักษณะคำถามเป็นแบบให้เลือกตอบ (Check list) โดยกำหนดคำตอบให้เลือก และแบบปลายเปิด

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาที่มีต่อการปฏิบัติงานของบัณฑิตในด้านคุณธรรม จริยธรรมวิชาชีพและความรับผิดชอบ ด้านความรู้ความสามารถทางการบัญชีรวมถึงศาสตร์อื่นที่ เกี่ยวข้องและความสามารถในการสื่อสารข้อมูล และด้านวิสัยทัศน์ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การ แสวงหาความรู้และความพร้อมในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 7 ระดับคือ มากที่สุด มาก ก่อนข้างมาก ปานกลาง ก่อนข้างน้อย น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นอื่น ๆ เพิ่มเติม ซึ่งมีลักษณะเป็นข้อคำถามปลายเปิด

แบบสัมภาษณ์ฉบับที่ 1

แบบสัมภาษณ์การติดตามบัณฑิตหลักสูตรบัญชีบัณฑิต คณะบัญชี มหาวิทยาลัยรังสิต (สำหรับบัณฑิต) เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง เพื่อถามความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะ

ของบัณฑิตวิชาชีพบัญชีตามความคิดเห็นของบัณฑิต โดยผู้วิจัยใช้กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ สาขาการบัญชีในระดับปริญญาตรีเป็นเกณฑ์ในการตั้งคำถาม และถามความคิดเห็นของบัณฑิตต่อแนวทางการจัดการหลักสูตรบัญชี

แบบสัมภาษณ์ฉบับที่ 2

แบบสัมภาษณ์การติดตามบัณฑิตหลักสูตรบัญชีบัณฑิต คณะบัญชี มหาวิทยาลัยรังสิต (สำหรับผู้บังคับบัญชา) เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่ง โครงสร้าง เพื่อถามความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตวิชาชีพบัญชีตามความคาดหวังของสังคมในปัจจุบัน และอนาคต โดยใช้กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ สาขาการบัญชีในระดับปริญญาตรีเป็นเกณฑ์ในการตั้งคำถามและ ถามความคิดเห็นต่อแนวทางการจัดการหลักสูตรบัญชี

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม มีดังนี้

1. ศึกษาตำรา เอกสาร บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการติดตามบัณฑิต หลักสูตรบัญชีบัณฑิต (ฉบับปรับปรุง) พ.ศ. 2547 มหาวิทยาลัยรังสิต พร้อมทั้งวิเคราะห์ข้อมูลที่ต้องการศึกษาเพื่อให้ได้แนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิด และนำมาใช้ในการสร้างแบบสอบถามให้วัดได้ตรง และครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2. ดำเนินการสร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดแล้วทำการตรวจสอบด้านความตรงเชิงเนื้อหา ภาษาที่ใช้และความครอบคลุมในประเด็นที่ต้องการศึกษาในขั้นต้น

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ภาษาที่ใช้และความครอบคลุมในประเด็นที่ต้องการศึกษา ผลการพิจารณาพบว่า ภาษาที่ใช้ยังไม่ชัดเจน การเรียงลำดับข้อคำถามไม่เหมาะสม ข้อคำถามไม่ครอบคลุมนิยาม ข้อคำถามบางข้อมี 2 ข้อความอยู่ในประโยคเดียวกันต้องแยกออกเป็น 2 คำถาม

ผู้วิจัยจึงปรับแก้ตามข้อเสนอแนะ จนกระทั่งแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมีความตรงเชิงเนื้อหา เนื่องจากข้อความคำถามตรงตามนิยามศัพท์ ภาษาที่ใช้มีความเหมาะสม เนื่องจากผู้อ่านสามารถเข้าใจได้อย่างชัดเจน ไม่กำกวม และแบบสอบถามนี้มีความครอบคลุมในประเด็นที่ต้องการศึกษา เนื่องจากครอบคลุมตามขอบเขตการวิจัย

สำหรับระดับของมาตรการวัดค่าของข้อมูลในแบบสอบถามนั้น เดิมศักดิ์ สุขวิบูลย์ (2552) กล่าวว่าจำนวนระดับที่แตกต่างกันไม่ได้ทำให้ผลของการวิจัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในงานวิจัยทั่วไปมักใช้มาตรวัด 5 ระดับ แต่สำหรับงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยแบ่งระดับมาตรวัดเป็น 7 ระดับ เพราะผู้วิจัยต้องการแบ่งระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามให้มีความละเอียดและชัดเจน และนอกจากนี้ สรชัย พิศาลบุตร, เสาวรส ใหญ่สว่าง และ ปรีชา อัสวเดชาบุตร (2549) ได้เสนอแนะว่านิยมใช้จำนวนระดับเป็นเลขคู่ประกอบด้วย 3 กลุ่ม คือ กลุ่มบวกหรือกลุ่มระดับดี กลุ่มศูนย์หรือกลุ่มระดับปานกลาง และ กลุ่มลบหรือกลุ่มระดับไม่ดี การใช้ระดับความคิดเห็นอาจเป็น 3 ระดับ 5 ระดับ หรือ 7 ระดับก็ได้

ดังนั้นลักษณะของแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจึงเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 7 ระดับ และประกอบด้วย 3 กลุ่ม ดังนี้

คะแนน 5 - 7	หมายถึง	กลุ่มระดับดี
คะแนน 4	หมายถึง	กลุ่มระดับปานกลาง
คะแนน 1 - 3	หมายถึง	กลุ่มระดับต้องปรับปรุง

4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์นำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ดังนี้

ท่านที่ 1 รศ.ดร.รุจา ผลสวัสดิ์ เป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในศาสตร์ทางการศึกษาและการพัฒนาหลักสูตร ปัจจุบันดำรงตำแหน่งคณบดี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

ท่านที่ 2 ดร.นิมมล วิเศษสรรพ เป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในหลักสูตรบัญชีบัณฑิต และกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ สาขาการบัญชีในระดับปริญญาตรี ปัจจุบันดำรงตำแหน่งคณบดี คณะบัญชี มหาวิทยาลัยรังสิต

ท่านที่ 3 ดร.สิงห์ชัย อรุณวุฒิพงศ์ เป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในศาสตร์ทางการบัญชี ทั้งมาตรฐานการบัญชี มาตรฐานการสอบบัญชี เป็นวิทยากรบรรยายเพื่อให้ความรู้ในศาสตร์ทางบัญชี เป็นที่ปรึกษาหน่วยงานเอกชน และเป็นเจ้าของธุรกิจ ปัจจุบันดำรงตำแหน่งอาจารย์ประจำ คณะบัญชี มหาวิทยาลัยรังสิต

ซึ่งผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านได้ทำการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ภาษาที่ใช้และความครอบคลุมประเด็นที่ต้องการศึกษา ผลจากการตรวจสอบเครื่องมือพบว่าผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านให้ความเห็นในเรื่องข้อคำถามเป็นไปในทิศทางเดียวกัน แต่มีบางข้อคำถามให้เพิ่มรายละเอียดเพื่อความชัดเจน ดังนี้

4.1 ให้เพิ่มข้อคำถามที่แสดงถึงศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับงานบัญชี โดยแยกเป็น ความรู้ทางภาษีอากร ความรู้ทางกฎหมายธุรกิจ ความรู้ทางการเงิน ความรู้ทางการจัดการ ความรู้ทางเทคโนโลยีสารสนเทศ

4.2 ให้ปรับข้อคำถามที่แสดงถึงการแสวงหาความรู้ จากเดิมที่ใช้คำถามว่า “เข้าอบรมสัมมนาในประเด็นใหม่ ๆ ทางการบัญชีอย่างสม่ำเสมอ” เป็น “ติดตามการเปลี่ยนแปลงทางวิชาการ และวิชาชีพบัญชีอยู่เสมอ”

5. ผู้วิจัยปรับปรุงแบบสอบถามให้เหมาะสมตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ จากนั้นนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปทดลองใช้ รอบที่ 1 กับส่วนหนึ่งของกลุ่มเป้าหมายจำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามในเรื่องความชัดเจนของภาษาที่ใช้ว่าสื่อความหมายได้ตรงกันระหว่างผู้วิจัยและผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ภาษาที่ใช้มีความชัดเจน

6. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปทดลองใช้ รอบที่ 2 กับส่วนหนึ่งของกลุ่มเป้าหมายซึ่งได้แก่บัณฑิตคณะบัญชี มหาวิทยาลัยรังสิตจำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม

ในเรื่องความเที่ยง พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงเท่ากับ .9635 จากนั้นนำแบบสอบถามไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนการสร้างแบบสัมภาษณ์ มีดังนี้

1. ศึกษาตำรา เอกสาร บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการติดตามบัณฑิต หลักสูตร บัณฑิตบัณฑิต (ฉบับปรับปรุง) พ.ศ. 2547 มหาวิทยาลัยรังสิต เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดขอบเขตในการสัมภาษณ์และให้ครอบคลุมข้อมูลที่ต้องการอย่างครบถ้วน

2. ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์บัณฑิต และแบบสัมภาษณ์ผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของบัณฑิต จากนั้นนำไปให้คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบเพื่อขอข้อเสนอแนะว่าเครื่องมือที่สร้างขึ้นมีความครอบคลุม และตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยผู้วิจัยเขียนประเด็นการสัมภาษณ์ ดังนี้

2.1 แนวการสัมภาษณ์บัณฑิต มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตวิชาชีพบัณฑิตตามความคิดเห็นของบัณฑิต โดยผู้วิจัยใช้กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ สาขาการบัญชีในระดับปริญญาตรีเป็นเกณฑ์ในการตั้งคำถาม และถามความคิดเห็นของบัณฑิตต่อแนวทางการจัดการหลักสูตรบัญชี

2.2 แนวการสัมภาษณ์ผู้บังคับบัญชาระดับบัณฑิต มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตวิชาชีพบัณฑิตตามความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาระดับบัณฑิต โดยผู้วิจัยใช้กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ สาขาการบัญชีในระดับปริญญาตรีเป็นเกณฑ์ในการตั้งคำถาม และถามความคิดเห็นเพื่อเป็นแนวทางการจัดการหลักสูตรบัญชี

3. ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ทั้ง 2 ฉบับมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์ จากนั้นนำไปใช้ในสถานการณ์จริง โดยใช้สัมภาษณ์บัณฑิตจำนวน 20 คน และสัมภาษณ์ผู้บังคับบัญชาระดับบัณฑิต จำนวน 10 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง เนื่องจากเป็นอาจารย์ผู้สอนบัณฑิต จึงมีความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูล โดยเก็บรวบรวมข้อมูล 2 ส่วน คือ การเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม และการเก็บข้อมูลจากสัมภาษณ์ มีรายละเอียดดังนี้

การเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม มีขั้นตอน ดังนี้

1. รวบรวมรายชื่อบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2550-2551 จาก 2 แหล่งข้อมูลสำคัญ คือ

1.1 รวบรวมจากตัวบัณฑิตเองในช่วงปลายเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2552 ซึ่งเป็นวันชื่อย่อยงานพิธีประสาทปริญญา บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาทุกคนมาร่วมงานทั้งสิ้น 52 คน

1.2 รวบรวมจากฐานข้อมูลของคณะบัญชี ที่ได้ทำการสำรวจไว้ในปี พ.ศ. 2551 เป็นบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา ในปีการศึกษา 2550 จำนวน 41 คน

1.3 รวบรวมข้อมูลจากระบบ Intranet ของมหาวิทยาลัยรังสิต สำหรับบัณฑิตที่ให้ข้อมูลไว้ไม่ครบถ้วน ทำให้ได้เบอร์โทรศัพท์หรือที่อยู่เพื่อใช้ในการติดต่อบัณฑิตครบทั้ง 93 คน

2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

2.1 ผู้วิจัยติดต่อบัณฑิตทางโทรศัพท์เพื่อยืนยันสถานที่อยู่ปัจจุบัน สถานที่ทำงานปัจจุบัน และสอบถามข้อมูลการทำงานในปัจจุบัน พบว่าสามารถติดต่อบัณฑิตได้จำนวน 74 คน บัณฑิตที่เหลืออีก 19 คน ไม่สามารถติดต่อได้เนื่องจากเบอร์โทรศัพท์ที่แจ้งไว้ถูกระงับใช้บริการ บัณฑิตเปลี่ยนเบอร์โทรศัพท์มือถือและไม่ได้แจ้งเบอร์โทรศัพท์บ้านไว้ในทุกฐานข้อมูลที่มีอยู่ เมื่อสอบถามจากเพื่อนสนิทก็พบว่าไม่ได้ติดต่อกับบัณฑิตอีกเลยหลังจากสำเร็จการศึกษา

2.2 ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลไปยัง

2.2.1 บัณฑิต ตามที่อยู่ปัจจุบันของบัณฑิตจำนวน 74 ฉบับ เมื่อวันที่ 17 มิถุนายน พ.ศ. 2553 ในจำนวนนี้เป็นบัณฑิตที่ทำงานเป็นเจ้าของกิจการจำนวน 11 คน รองานจำนวน 1 คน กำลังจะเริ่มงานจำนวน 1 คน และกำลังศึกษาต่อจำนวน 1 คน

2.2.2 ผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของบัณฑิต ตามที่อยู่ที่บ้านบัณฑิตให้ไว้ จำนวน 60 ฉบับ

2.3 ติดตามการตอบแบบสอบถาม

2.3.1 การติดตามการตอบแบบสอบถามของบัณฑิต เมื่อถึงกำหนดผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบการตอบกลับของบัณฑิต ในกรณีที่บัณฑิตยังมาไม่ได้ตอบแบบสอบถามกลับคืนมา ผู้วิจัยได้ทำการติดตามครั้งที่ 1 ระหว่างวันที่ 19-21 กรกฎาคม พ.ศ. 2553 โดยการโทรศัพท์ และระหว่างวันที่ 28-30 กรกฎาคม พ.ศ. 2553 ผู้วิจัยได้ทำการติดตามครั้งที่ 2 โดยการโทรศัพท์เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และระหว่างวันที่ 9-11 สิงหาคม พ.ศ. 2553 ผู้วิจัยได้ทำการติดตามครั้งที่ 3 โดยการโทรศัพท์เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลอีกครั้ง สรุปผลการส่งแบบสอบถามคืนจากบัณฑิต ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สรุปผลการส่งแบบสอบถามคืนจากบัณฑิต

การส่งแบบสอบถาม	จำนวนการตอบของบัณฑิต (74 คน)		
	คน	%	%สะสม
ครั้งที่ 1 (วันที่ 17 มิถุนายน 2553)	13	18	18
ครั้งที่ 2 (วันที่ 19-21 กรกฎาคม 2553)	36	49	67
ครั้งที่ 3 (วันที่ 28-30 กรกฎาคม 2553)	9	12	79
ครั้งที่ 4 (วันที่ 9-11 สิงหาคม 2553)	7	9	88
รวม	65	88	88

จากตารางที่ 1 พบว่าจำนวนบัณฑิตที่ติดต่อได้ 74 คน จากบัณฑิตทั้งหมด 93 คนนั้น ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปทั้งหมด 4 รอบ โดยรอบที่ 1 ถึง รอบที่ 4 บัณฑิตส่งแบบสอบถามกลับคืนมา

จำนวน 13 คน (ร้อยละ 18) จำนวน 36 คน (ร้อยละ 49) จำนวน 9 คน (ร้อยละ 12) และ จำนวน 7 คน (ร้อยละ 9) ตามลำดับ เมื่อรวบรวมแล้วแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมีทั้งหมดจำนวน 65 ฉบับ (ร้อยละ 88) ของแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 74 ฉบับ และในจำนวนแบบสอบถามจากบัณฑิต จำนวน 65 ฉบับ พบว่าแบบสอบถามที่ตอบคำถามไม่ครบมีจำนวน 4 ฉบับ ผู้วิจัยได้โทรศัพท์ติดต่อ บัณฑิตเพื่อสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมจนแบบสอบถามที่ได้มีความสมบูรณ์พร้อมจะนำมาวิเคราะห์ ข้อมูลต่อไป

2.3.2 การติดตามการตอบแบบสอบถามของผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต เมื่อถึงกำหนด ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบการตอบกลับของผู้บังคับบัญชา ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชายังมาไม่ได้ตอบ แบบสอบถามกลับคืนมา ผู้วิจัยได้ทำการติดตามครั้งที่ 1 ระหว่างวันที่ 19 - 21 กรกฎาคม พ.ศ. 2553 โดยการโทรศัพท์สอบถามบัณฑิต และระหว่างวันที่ 28 - 30 กรกฎาคม พ.ศ. 2553 ผู้วิจัยได้ทำการ ติดตามครั้งที่ 2 โดยการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ซ้ำอีกครั้ง และระหว่างวันที่ 9 - 11 สิงหาคม พ.ศ. 2553 ผู้วิจัยได้ทำการติดตามครั้งที่ 3 โดยการโทรศัพท์สอบถามกับบัณฑิตเพื่อขอความร่วมมือ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลอีกครั้ง ซึ่งผลการติดตามทำให้ผู้วิจัยพบว่าสูญหายระหว่างทางจำนวน 2 ฉบับ ผู้บังคับบัญชาไม่มีเวลาตอบให้ ผู้บังคับบัญชาไปต่างประเทศบ่อย ๆ ผู้บังคับบัญชาลาออก ผู้บังคับบัญชาได้รับแต่ไม่ตอบให้และบัณฑิตก็ไม่กล้าถามอีก สรุปผลการส่งแบบสอบถามคืนจาก บัณฑิต ดังรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 สรุปผลการส่งแบบสอบถามคืนจากผู้บังคับบัญชาบัณฑิต

การส่งแบบสอบถาม	จำนวนการตอบของ		
	ผู้บังคับบัญชาบัณฑิต (60 คน)		
	คน	%	%สะสม
ครั้งที่ 1 (วันที่ 17 มิถุนายน 2553)	11	18	18
ครั้งที่ 2 (วันที่ 19-21 กรกฎาคม 2553)	5	8	26
ครั้งที่ 3 (วันที่ 28-30 กรกฎาคม 2553)	0	0	26
ครั้งที่ 4 (วันที่ 9-11 สิงหาคม 2553)	3	5	31
รวม	19	31	31

จากตารางที่ 2 พบว่าผู้บังคับบัญชาบัณฑิตที่ติดต่อได้ 60 คนนั้น ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปทั้งหมด 4 รอบ พบว่ารอบที่ 1 ผู้บังคับบัญชาบัณฑิตส่งแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 11 คน (ร้อยละ 18) รอบที่ 2 ผู้บังคับบัญชาบัณฑิตส่งแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 5 คน (ร้อยละ 8) รอบที่ 3 ผู้บังคับบัญชาบัณฑิตไม่ส่งแบบสอบถามกลับคืน และรอบที่ 4 ผู้บังคับบัญชาบัณฑิตส่งแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 3 คน (ร้อยละ 5) รวมแล้วแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาทั้งหมดจำนวน 19 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 31 ของแบบสอบถามทั้งหมด (60 ฉบับ) จากนั้นผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ มีขั้นตอน ดังนี้

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) โดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่มีข้อคำถามเป็นข้อ ๆ เพื่อให้ผู้ตอบตอบตามประเด็นที่ผู้วิจัยตั้งไว้ และอธิบายเหตุผลพร้อมทั้งยกตัวอย่างในแต่ละข้อ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สะท้อนความคิด วิธีการและแนวปฏิบัติทางการบัญชี ขั้นตอนการสัมภาษณ์ มีดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ

1.1 สำหรับบัณฑิต ผู้วิจัยจะกำหนดวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของบัณฑิตจากแบบสอบถามที่ตอบกลับมา แล้วเลือกบัณฑิตทั้งที่ทำงานบัญชีและไม่ใช่อื่นชีรวมจำนวน 20 คน ซึ่งเป็นผู้เต็มใจจะให้ข้อมูล และผู้วิจัยสามารถเดินทางไปพบบัณฑิตได้สะดวก จากนั้นผู้วิจัยโทรศัพท์เพื่อนัดหมายวันเวลาและสถานที่สัมภาษณ์ เตรียมแบบสัมภาษณ์ เตรียมวัสดุอุปกรณ์ประกอบการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการเป็นหลัก การสัมภาษณ์จะนัดหมายในเวลาตอนเย็นซึ่งเป็นเวลาหลังเลิกงานของบัณฑิต ณ ห้างสรรพสินค้าหรือมหาวิทยาลัยรังสิต

1.2 สำหรับผู้บังคับบัญชา ผู้วิจัยจะกำหนดวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของผู้บังคับบัญชาจากแบบสอบถามที่ตอบกลับมา แล้วเลือกเฉพาะผู้เต็มใจจะให้ข้อมูลซึ่งในจำนวนแบบสอบถามที่ตอบกลับมา 19 ฉบับ พบว่าผู้บังคับบัญชามียินดีให้ผู้วิจัยเข้าสัมภาษณ์จำนวน 10 คน ในจำนวนนี้เป็นผู้บังคับบัญชาในสายงานทางบัญชี จำนวน 7 คน จากนั้นผู้วิจัยโทรศัพท์เพื่อนัดหมายวันเวลาและสถานที่สัมภาษณ์ เตรียมแบบสัมภาษณ์ เตรียมวัสดุอุปกรณ์

ประกอบการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการเป็นหลัก การสัมภาษณ์จะนัดหมายในเวลาตอนเย็นซึ่งเป็นเวลาหลังเลิกงานของผู้บังคับบัญชา ณ สำนักงานของผู้บังคับบัญชา หรือ ห้างสรรพสินค้า

2. ขั้นตอนการสัมภาษณ์

2.1 สำหรับบัณฑิต ผู้วิจัยเริ่มต้นด้วยการทักทาย พยายามพูดคุยเกี่ยวกับสภาพงานปัจจุบันที่ปฏิบัติอยู่ รวมถึงปัญหาและอุปสรรค จากนั้นกล่าวถึงการเชิญมาสัมภาษณ์ในครั้งนี้ว่า ผู้วิจัยให้สัญญาจะรักษาข้อมูลทั้งหมดเป็นความลับระหว่างผู้วิจัยกับบัณฑิตเท่านั้น การสรุปผลจะเป็นภาพรวม ไม่เจาะจงข้อมูลของคนใดคนหนึ่ง เพื่อให้บัณฑิตเกิดความรู้สึกสบายใจ จากนั้นพยายามเชื่อมโยงให้เข้ากับประเด็นการสัมภาษณ์จนครบทุกประเด็น โดยไม่ถามเรียงเป็นรายชื่อ แต่จะใช้วิธีการสนทนาไปเรื่อย ๆ จนครบทุกประเด็น โดยใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมง 30 นาที ต่อ 1 คน

2.2 สำหรับผู้บังคับบัญชา ผู้วิจัยเริ่มต้นด้วยการแนะนำตัว บอกวัตถุประสงค์ในการสัมภาษณ์ จากนั้นทำการสัมภาษณ์ด้วยความสุภาพ พยายามพูดคุยเกี่ยวกับสภาพงานปัจจุบันที่ปฏิบัติอยู่ รวมถึงปัญหาและอุปสรรค จากนั้นเริ่มถามถึงบัณฑิตบัญชา มหาวิทยาลัยรังสิต และพยายามโยงเรื่องให้ผู้บังคับบัญชาพูดถึงให้เข้ากับประเด็นการสัมภาษณ์จนครบทุกประเด็น โดยไม่ถามเรียงเป็นรายชื่อ แต่จะใช้วิธีการสนทนาไปเรื่อย ๆ จนครบทุกประเด็น โดยใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมง ต่อ 1 คน

อย่างไรก็ตามในการสัมภาษณ์ทั้งบัณฑิตและผู้บังคับบัญชานั้น ในบางครั้งไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง เนื่องจากช่วงที่ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ฝนตกบ่อยมาก และมรสุมพัดผ่านประเทศไทย ทำให้เกิดอุปสรรคในการเดินทาง ในบางครั้งระหว่างทางเกิดน้ำท่วมทำให้ผู้บังคับบัญชาไม่สามารถมาได้จึงต้องเลื่อนการนัดหมาย ต้องเปลี่ยนวิธีการสัมภาษณ์เป็นทางโทรศัพท์แทน

3. ขั้นตอนบันทึกการสัมภาษณ์

3.1 สำหรับบัณฑิต ผู้วิจัยบันทึกการสัมภาษณ์ในสมุดบันทึกเพียงอย่างเดียว หลังจากสัมภาษณ์เสร็จผู้วิจัยจะสรุปประเด็นต่าง ๆ ให้บัณฑิตฟังเพื่อความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกัน

3.2 สำหรับผู้บังคับบัญชา ก่อนที่ผู้วิจัยจะบันทึกการสัมภาษณ์ จะขออนุญาตผู้บังคับบัญชา และพบว่าผู้บังคับบัญชาจำนวน 3 คนแรก ไม่อนุญาตให้บันทึกการสัมภาษณ์ ดังนั้นผู้วิจัยจึงบันทึกข้อมูลในสมุดบันทึกเพียงอย่างเดียว หลังจากสัมภาษณ์เสร็จจึงขออนุญาตนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ให้ผู้บังคับบัญชาตรวจสอบความเข้าใจที่ตรงกันโดยการพูดคุยทางโทรศัพท์ และในส่วนของผู้บังคับบัญชาคนต่อ ๆ ไปผู้วิจัยขออนุญาตจดบันทึกข้อมูลในสมุดบันทึกเพียงอย่างเดียว

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม และ 2) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ มีรายละเอียดดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

1. เมื่อผู้วิจัยได้แบบสอบถามกลับคืน จะทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม หากชุดใดตอบคำถามไม่ครบถือว่าแบบสอบถามไม่สมบูรณ์ ผู้วิจัยจะติดต่อผู้ตอบแบบสอบถามทางโทรศัพท์เพื่อสอบถามข้อคำถามที่ไม่ได้ตอบ

2. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้วมาให้รหัสและนำไปวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ ดังนี้

2.1 ข้อมูลตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปและภาวะการปฏิบัติงาน ในชุดบัณฑิต และข้อมูลตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้บังคับบัญชา ในชุดผู้บังคับบัญชา ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

2.2 ข้อมูลตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตวิชาชีพบัญชีตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร มีดังนี้

แบบสอบถามสำหรับบัณฑิต ในความคิดเห็นของบัณฑิตที่มีต่อตัวเอง เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 7 ระดับ มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้ ระดับคะแนน 1 ถึง 7

หมายถึง ระดับความคิดเห็นที่บัณฑิตมีต่อตัวเองอยู่ในระดับน้อยที่สุด น้อย ก่อนข้างน้อย ปานกลาง ก่อนข้างมาก มาก และมากที่สุด ตามลำดับ

แบบสอบถามสำหรับผู้บังคับบัญชา ในความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาที่มีต่อการปฏิบัติงานของบัณฑิต เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 7 ระดับ มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้ ระดับคะแนน 1 ถึง 7 หมายถึง ระดับความคิดเห็นที่ผู้บังคับบัญชามีต่อการปฏิบัติงานของบัณฑิตอยู่ในระดับน้อยที่สุด น้อย ก่อนข้างน้อย ปานกลาง ก่อนข้างมาก มาก และมากที่สุด ตามลำดับ

2.2.1 ความคิดเห็นรายข้อ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ และร้อยละ

2.2.2 ความคิดเห็นในภาพรวม และจำแนกรายด้าน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการกำหนดคะแนนตามระดับความคิดเห็น มีดังนี้

1	หมายถึง	ระดับน้อยที่สุด
2	หมายถึง	ระดับน้อย
3	หมายถึง	ระดับก่อนข้างน้อย
4	หมายถึง	ระดับปานกลาง
5	หมายถึง	ระดับก่อนข้างมาก
6	หมายถึง	ระดับมาก
7	หมายถึง	ระดับมากที่สุด

2.2.3 เกณฑ์การประเมินในการวิจัยนี้ ใช้เกณฑ์การตัดสินด้วยการเปรียบเทียบกับผลจากการวัดค่า เป็น 2 เกณฑ์ ดังนี้ (สรชัย พิศาลบุตร, เสาวรส ใหญ่สว่าง และ ปรีชา อัสวเดชาบุตร, 2549)

กลุ่มระดับดี มีคะแนนตั้งแต่ 5 - 7 และมีจำนวนผู้ให้ความเห็นตั้งแต่ ร้อยละ 50 ขึ้นไป ถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมิน

กลุ่มระดับปานกลาง และกลุ่มมีความคิดเห็นในระดับต้องปรับปรุง มีคะแนนเท่ากับ 4 และ ตั้งแต่ 3 จนไปถึง 1 คะแนน ถือว่าไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน

2.3 สำหรับในส่วนของแบบสอบถามปลายเปิด วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จัดเป็นหมวดหมู่ แล้วนำเสนอในลักษณะความเรียงประกอบคำบรรยาย

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

1. เมื่อผู้วิจัยสัมภาษณ์บัณฑิต หรือผู้บังคับบัญชาในแต่ละคนเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจะรวบรวมข้อมูลของผู้ให้ข้อมูลแต่ละคนตามประเด็นที่กำหนดไว้แล้วล่วงหน้า และสรุปไว้ จากนั้นจะสัมภาษณ์คนต่อไปและทำเช่นเดิมไปเรื่อย ๆ จนพบว่าคำตอบเริ่มคล้ายกันมาก และไม่มีประเด็นใหม่ ๆ แล้ว ผู้วิจัยจะหยุดการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์ ใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา โดยนำข้อมูลมาเรียบเรียงและจำแนกอย่างเป็นระบบ จากนั้นนำมาตีความหมาย เชื่อมโยงความสัมพันธ์ และสร้างข้อสรุปจากข้อมูลต่าง ๆ ที่รวบรวมได้

3. การตรวจสอบความเชื่อถือได้ของข้อมูล ผู้วิจัยใช้วิธีการตรวจสอบสามเส้า (Triangulation) ในด้านข้อมูล โดยเก็บรวบรวมข้อมูลหลายวิธีประกอบกัน เพื่อรวบรวมข้อมูลในเรื่องเดียวกัน ได้แก่ การสัมภาษณ์เชิงลึก การให้ตอบแบบสอบถาม แล้วนำข้อมูลที่ได้นำมาพิจารณาประกอบกัน รวมถึงการสัมภาษณ์จากบัณฑิต เพื่อยืนยันความถูกต้อง และความสอดคล้องของข้อมูล

บทที่ 4

ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์

ผลการศึกษาการวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของบัณฑิต และผู้บังคับบัญชาบัณฑิต

ตอนที่ 2 คุณลักษณะของบัณฑิตวิชาชีพบัญชีตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

ตอนที่ 3 ความมุ่งหวังของผู้บังคับบัญชาที่มีต่อบัณฑิตวิชาชีพบัญชีตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ สาขาการบัญชีในระดับปริญญาตรี

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นของบัณฑิต และผู้บังคับบัญชาที่มีต่อแนวทางการจัดการหลักสูตรบัญชี

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของบัณฑิต และผู้บังคับบัญชาบัณฑิต

1. ข้อมูลทั่วไปและภาวะการมีงานทำของบัณฑิต

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลในเรื่องเพศ ภูมิลำเนา สภาพการทำงาน อาชีพ ประเภทธุรกิจ ตำแหน่งงานในปัจจุบัน แหล่งที่ทำงาน รายได้รวมต่อเดือน ระยะเวลาในการหางานทำ วิธีการหางานทำ แหล่งข้อมูลในการหางานทำ สิ่งที่น่าสนใจในการเลือกอาชีพ ความพึงพอใจต่องานที่ทำ ความสนใจศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น และอุปสรรคในการทำงาน ปรากฏในตารางต่าง ๆ ดังนี้

ตารางที่ 3 เพศและภูมิลำเนา

(N = 65)		
ข้อมูล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
หญิง	58	89.2
ชาย	7	10.8
ภูมิลำเนา		
ภาคกลาง	22	33.8
ภาคใต้	14	21.5
กรุงเทพมหานคร	10	15.4
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	10	15.4
ภาคเหนือ	7	10.8
ภาคตะวันออก	2	3.1

จากตารางที่ 3 พบว่าบัณฑิตส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 58 คน (ร้อยละ 89.2) มีภูมิลำเนาอยู่ภาคกลางและภาคใต้เป็นส่วนใหญ่ จำนวน 22 คน และ 14 คน (ร้อยละ 33.8 และ 21.5) ตามลำดับ ส่วนบัณฑิตที่อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีจำนวนน้อยที่สุดคือ 2 คน (ร้อยละ 3.1)

ตารางที่ 4 สภาพการทำงาน

(N = 65)		
ข้อมูล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สภาพการทำงาน		
ทำงานแล้ว	51	78.5
ทำงานแล้วและกำลังศึกษาต่อ	10	15.4
กำลังศึกษาต่อและไม่ได้ทำงาน	1	1.5
ยังไม่ได้ทำงานและไม่ได้ศึกษาต่อ สาเหตุเกิดจาก	3	4.6
รองาน	1	-
กำลังจะเริ่มงาน, เพิ่งออกจากงาน	2	-

จากตารางที่ 4 พบว่าบัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานแล้วจำนวน 51 คน (ร้อยละ 78.5) ทำงานแล้วและกำลังศึกษาต่อจำนวน 10 คน (ร้อยละ 15.4) ส่วนบัณฑิตที่ไม่ได้ทำงานไม่ได้ศึกษาต่อมีจำนวน 3 คน (ร้อยละ 4.6) สาเหตุเกิดจาก รองาน กำลังจะเริ่มงาน และเพิ่งออกจากงานเพื่อกลับมาช่วยงานที่บ้าน

ตารางที่ 5 อาชีพ ประเภทธุรกิจและตำแหน่งงานในปัจจุบัน

(N = 65)		
ข้อมูล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อาชีพ		
พนักงานบริษัท หรือองค์กรธุรกิจเอกชนที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย	41	63.1
เจ้าของกิจการ	11	16.9
ข้าราชการ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ	5	7.7
เจ้าหน้าที่ของรัฐวิสาหกิจ	3	4.6
พนักงานบริษัท หรือองค์กรธุรกิจเอกชนที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศ	2	3.1
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	2	3.1
นักศึกษา	1	1.5
ประเภทธุรกิจที่ทำงานอยู่ในปัจจุบัน		
การบริการ	26	40
พาณิชย์กรรม	20	30.8
การผลิต	11	16.9
ราชการ	5	7.7
กำลังศึกษาต่อ รองาน และกำลังจะเริ่มงาน	3	4.6
ตำแหน่งงานในปัจจุบัน		
พนักงานบัญชี	39	60
เจ้าของกิจการ	11	16.9
ผู้ช่วยผู้สอบบัญชี	5	7.7
ผู้ทำบัญชี	3	4.6
พนักงานในส่วนงานตรวจสอบภายใน	2	3.1
นักบัญชีบริหาร	2	3.1
กำลังศึกษาต่อ รองาน และกำลังจะเริ่มงาน	3	4.6

จากตารางที่ 5 พบว่าบัณฑิตส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเป็นพนักงานบริษัท หรือองค์กรธุรกิจเอกชนที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยจำนวน 41 คน (ร้อยละ 63.1) และเป็นเจ้าของกิจการจำนวน 11 คน (ร้อยละ 16.9) ไม่ได้ประกอบอาชีพจำนวน 2 คน เนื่องจากรองานและกำลังจะเริ่มงานและเป็นนักศึกษาจำนวน 1 คน

ประเภทธุรกิจที่บัณฑิตทำงานอยู่ในปัจจุบัน ส่วนใหญ่เป็นธุรกิจการบริการ และธุรกิจพาณิชยกรรม จำนวน 26 คน และ 20 คน (ร้อยละ 41.9 และ 32.3) ตามลำดับ และอีกจำนวน 3 คนกำลังศึกษาต่อ รองาน และกำลังจะเริ่มงาน

สำหรับตำแหน่งงานในปัจจุบัน พบว่าบัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานในตำแหน่งพนักงานบัญชี และเป็นเป็นเจ้าของกิจการมีจำนวน 39 คน และ 11 คน (ร้อยละ 63 และ 17.7) ตามลำดับ และอีกจำนวน 3 คนกำลังศึกษาต่อ รองาน และกำลังจะเริ่มงาน

ตารางที่ 6 แหล่งที่ทำงานและรายได้รวมต่อเดือน

(N = 65)		
ข้อมูล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
แหล่งที่ทำงาน		
กรุงเทพมหานคร	28	45.2
ภาคกลาง	19	30.6
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	6	9.7
ภาคเหนือ	5	8.1
ภาคใต้	4	6.5
รายได้รวมต่อเดือนในปัจจุบัน		
ต่ำกว่า 7,630 บาท	3	4.8
7,630 - 10,000 บาท	11	17.7
10,001 - 15,000 บาท	33	53.2
15,001 - 20,000 บาท	8	12.9
มากกว่า 20,000 บาท	7	11.3

จากตารางที่ 6 พบว่าบัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานในกรุงเทพมหานครและภาคกลาง มีจำนวน 28 คน และ 19 คน (ร้อยละ 45.2 และ 30.6) ตามลำดับ ซึ่งรายได้รวมในปัจจุบันโดยส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 10,001-15,000 บาทต่อเดือน จำนวน 33 คน (ร้อยละ 53.2)

ตารางที่ 7 ระยะเวลาในการหางานทำ วิธีการหางานทำ และแหล่งข้อมูลในการหางานทำ

(N = 65)		
ข้อมูล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระยะเวลาในการหางานทำ (นับจากวันที่เริ่มหางานทำ)		
น้อยกว่า 1 เดือน	28	45.2
1 – 3 เดือน	16	25.8
4 – 6 เดือน	2	3.2
7 – 12 เดือน	7	11.3
มากกว่า 12 เดือน	9	14.5
วิธีการหางานทำ		
สมัครงานและผ่านการคัดเลือกด้วยตนเอง	43	69.4
ทำงานกับครอบครัว หรือญาติพี่น้อง	10	16.1
ได้รับการสนับสนุนจากผู้อื่น	6	9.7
สร้างธุรกิจส่วนตัว	3	4.8
แหล่งข้อมูลในการหางานทำ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
Internet	48	76.2
ญาติ อาจารย์ เพื่อน และ/หรือ รุ่นพี่	27	42.9
หนังสือพิมพ์	6	9.5
สำนักงานบริการจัดหางาน	5	7.9
บอร์ดประชาสัมพันธ์แหล่งงานของคณะ	3	4.8
สื่อโฆษณาทางวิทยุ	2	3.2

จากตารางที่ 7 พบว่าบัณฑิตส่วนใหญ่ใช้เวลาในการหางานทำ น้อยกว่า 1 เดือน โดยนับจากวันที่เริ่มหางานทำ มีจำนวน 28 คน (ร้อยละ 45.2) รองลงมาใช้ระยะเวลา 1-3 เดือน จำนวน 16 คน (ร้อยละ 25.8) ส่วนวิธีการหางานทำนั้นบัณฑิตส่วนใหญ่สมัครงาน และผ่านการคัดเลือกด้วยตนเอง จำนวน 43 คน (ร้อยละ 69.4) รองลงมาคือทำงานกับครอบครัว หรือญาติพี่น้อง จำนวน 10 คน (ร้อยละ 16.1) แหล่งข้อมูลส่วนใหญ่ที่ใช้ในการหางานทำคือ Internet มีจำนวน 48 คน (ร้อยละ 76.2) รองลงมาคือ ทราบข้อมูลจากญาติ อาจารย์ เพื่อน และ/หรือรุ่นพี่ จำนวน 27 คน (ร้อยละ 42.9)

ตารางที่ 8 สิ่งที่น่ามาพิจารณาในการเลือกอาชีพ

(N = 65)

ข้อมูล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สิ่งที่น่ามาพิจารณาในการเลือกอาชีพ		
ความมั่นคง	11	17.2
รายได้ที่คาดหวัง	9	14.1
สถานที่ทำงาน	8	12.5
ความชอบ	7	10.9
คำแนะนำของผู้ใหญ่	7	10.9
ความสนใจ	6	9.4
สวัสดิการ	5	7.8
ตำแหน่ง	4	6.3
ความรู้และทักษะ	4	6.3
ประสบการณ์	3	4.7
ชื่อเสียง	1	1.6
ความถนัด	1	1.6
คุณวุฒิ	1	1.6
ความก้าวหน้า	1	1.6

จากตารางที่ 8 พบว่าการเลือกอาชีพของบัณฑิตหากพิจารณาทั้งหมด 5 อันดับพบว่า บัณฑิตเลือกความมั่นคงเป็นอันดับที่ 1 มีจำนวน 11 คน (ร้อยละ 17.2) อันดับ 2 คือ รายได้ที่คาดหวังจำนวน 9 คน (ร้อยละ 14.1) อันดับ 3 คือ สถานที่ทำงานจำนวน 8 คน (ร้อยละ 12.5) อันดับ 4 คือ ความชอบ และคำแนะนำของผู้ใหญ่อันดับละ 7 คน (ร้อยละ 10.9) และอันดับ 5 คือ ความสนใจจำนวน 6 คน (ร้อยละ 9.4)

ตารางที่ 9 ความพึงพอใจต่องานที่ทำ และความสนใจศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น

(N = 65)

ข้อมูล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ความพึงพอใจต่องานที่ทำ		
พึงพอใจ	60	96.7
ไม่พึงพอใจ	2	3.3
พึงพอใจ เพราะ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ได้ใช้ความรู้ที่เรียนมา	26	41.9

ตารางที่ 9 (ต่อ)

(N = 65)

ข้อมูล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
พึงพอใจ เพราะ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ค่าตอบแทนเป็นที่น่าพอใจ	24	38.7
เดินทางสะดวก	19	30.6
มีความมั่นคง	18	29.0
ประทับใจเพื่อนร่วมงาน	17	27.4
มีโอกาสดำเนินงาน	15	24.2
ระบบงานดี	11	17.7
ความรู้ที่เรียนมาเพียงพอต่อการปฏิบัติงาน	8	12.9
ไม่พึงพอใจ เพราะ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ค่าตอบแทนต่ำ	3	4.8
ไม่ได้ใช้ความรู้ที่เรียนมา	2	3.2
ขาดความก้าวหน้า	2	3.2
ระบบงานไม่ดี	1	1.6
ขาดความมั่นคง	1	1.6
มีปัญหาในการเดินทาง	1	1.6
ความรู้ที่เรียนมาไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน	1	1.6
ความสนใจศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น		
สนใจ	53	82.8
ไม่สนใจ	11	17.2

จากตารางที่ 9 พบว่าบัณฑิตส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่องานที่ทำจำนวน 60 คน (ร้อยละ 96.7) ส่วนบัณฑิตที่ไม่พึงพอใจต่องานที่ทำมีจำนวน 2 คน (ร้อยละ 3.3) มีสาเหตุดังนี้

บัณฑิตที่พึงพอใจต่องานที่ทำเพราะได้ใช้ความรู้ที่เรียนมา (ร้อยละ 41.9) ค่าตอบแทนเป็นที่น่าพอใจ (ร้อยละ 38.7) เดินทางสะดวก (ร้อยละ 30.6) มีความมั่นคง (ร้อยละ 29) ประทับใจเพื่อนร่วมงาน (ร้อยละ 27.4) มีโอกาสดำเนินงาน (ร้อยละ 24.2) ระบบงานดี (ร้อยละ 17.7) และความรู้ที่เรียนมาเพียงพอต่อการปฏิบัติงาน (ร้อยละ 12.9)

บัณฑิตที่ไม่พึงพอใจต่องาน เพราะ ค่าตอบแทนต่ำ (ร้อยละ 4.8) ไม่ได้ใช้ความรู้ที่เรียนมา และขาดความก้าวหน้า (ร้อยละ 3.2) ระบบงานไม่ดี ขาดความมั่นคง มีปัญหาในการเดินทาง และความรู้ที่เรียนมาไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน (ร้อยละ 1.6)

ส่วนความสนใจศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไป พบว่าบัณฑิตจำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 82.8 มีความสนใจศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไป ในจำนวนนี้สนใจศึกษาต่อในสาขาบัญชีและสาขาบริหารธุรกิจ เหตุผลที่สนใจศึกษาต่อในสาขาบัญชีเพราะมีความชอบ มีเข้าใจมากกว่าวิชาอื่น ๆ และตรงกับสายงานที่ทำอยู่ในปัจจุบัน ส่วนเหตุผลที่สนใจศึกษาต่อในสาขาบริหารธุรกิจเพราะต้องการมีธุรกิจเป็นของตนเองในอนาคต ต้องการนำไปปรับใช้ในการทำงาน ต้องการเป็นผู้บริหารระดับสูง ต้องการลงทุนในตลาดเงินและตลาดทุน ต้องการนำความรู้มาพัฒนากิจการที่บ้านและต้องการความก้าวหน้าในหน้าที่งาน

และมีบัณฑิตอีก 11 คน คิดเป็นร้อยละ 17.2 ไม่สนใจศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไปเพราะ ยังไม่คิดเรื่องการเรียนต่อ เนื่องจากเพิ่งทำงานมาได้ระยะหนึ่งและยังสนุกกับการทำงาน และยังไม่ได้วางแผนว่าจะเรียนอะไรจึงต้องการทำงานไปเรื่อย ๆ ก่อน

ตารางที่ 10 อุปสรรคในการทำงาน

ข้อมูล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่มีอุปสรรค	34	54.8
มีอุปสรรคในเรื่อง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	28	45.2
ขาดประสบการณ์ในงานที่ได้รับมอบหมาย	19	63.4
ขาดความรู้ที่จำเป็นต่อการทำงาน	7	23.3
ทักษะการสื่อสาร	4	13.3

จากตารางที่ 10 พบว่าบัณฑิตส่วนใหญ่จำนวน 34 คน (ร้อยละ 54.8) ไม่มีอุปสรรคในการทำงาน ส่วนบัณฑิตที่เหลือจำนวน 28 คน (ร้อยละ 45.2) มีอุปสรรคในการทำงาน โดยเกิดจากขาดประสบการณ์ในงานที่ได้รับมอบหมายมากที่สุด รองลงมาคือขาดความรู้ที่จำเป็นต่อการทำงาน และน้อยที่สุดคือทักษะการสื่อสาร

2. ข้อมูลทั่วไปของผู้บังคับบัญชาบัณฑิต

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลในเรื่องเพศ อายุ วุฒิการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ทำงานทางบัญชี และความเกี่ยวข้องกับบัณฑิตในสายบังคับบัญชา ปรากฏในตารางดังนี้

ตารางที่ 11 ข้อมูลทั่วไปของผู้บังคับบัญชาบัณฑิต

	(N = 19)	
ข้อมูล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
หญิง	16	84.2
ชาย	3	15.8
อายุ		
ต่ำกว่า 30 ปี	3	15.8
31 – 40 ปี	7	36.8
41 – 50 ปี	7	36.8
51 – 60 ปี	2	10.6
วุฒิการศึกษาสูงสุด		
ปริญญาตรี	14	73.6
ปริญญาโท	4	21.1
อื่น ๆ ได้แก่ ปวส.	1	5.3
ประสบการณ์ทำงานทางบัญชี		
ต่ำกว่า 3 ปี		
3 – 5 ปี	2	10.5
5 – 7 ปี	1	5.3
7 – 10 ปี	2	10.5
มากกว่า 10 ปี	14	73.7
ความเกี่ยวข้องกับบัณฑิตในสายบังคับบัญชา		
หัวหน้างานของบัณฑิต	11	57.9
หัวหน้าฝ่าย/แผนกของบัณฑิต	5	26.3
ผู้บังคับบัญชาสูงสุดของบัณฑิต	3	15.8

จากตารางที่ 11 พบว่าผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตส่วนใหญ่จำนวน 16 คน (ร้อยละ 84.2) เป็นเพศหญิง ในบรรดาจำนวนผู้บังคับบัญชาทั้งหมด พบว่าโดยส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 31-50 ปี

จำนวน 14 คน (ร้อยละ 73.6) วุฒิกการศึกษาสูงสุดส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี มีจำนวน 14 คน (ร้อยละ 73.7) ประสบการณ์ทำงานทางบัญชีส่วนใหญ่มากกว่า 10 ปี มีจำนวน 14 คน (ร้อยละ 73.7) ในส่วนของความเกี่ยวข้องกับบัณฑิตในสายบังคับบัญชახพบว่าเป็นหัวหน้างานของบัณฑิต มีจำนวน 11 คน (ร้อยละ 57.9)

ตอนที่ 2 คุณลักษณะของบัณฑิตวิชาชีพบัญชีตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

บัณฑิตบัญชี และผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตวิชาชีพบัญชีตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร จำแนกตามรายด้าน 3 รายด้าน ดังนี้

1. ด้านคุณธรรม จริยธรรมวิชาชีพ และความรับผิดชอบ

ในด้านนี้ทั้งบัณฑิตและผู้บังคับบัญชามีความคิดเห็นที่ตรงกัน จัดอยู่ในกลุ่มระดับดี หากพิจารณาตามค่าเฉลี่ยได้เท่ากับ 5.98 และ 6.34 ตามลำดับ (ตามตารางที่ 12)

2. ด้านความรู้ความสามารถทางการบัญชีรวมถึงศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง และความสามารถในการสื่อสารข้อมูล

ในด้านนี้ทั้งบัณฑิตและผู้บังคับบัญชามีความคิดเห็นที่ตรงกัน จัดอยู่ในกลุ่มระดับดี หากพิจารณาตามค่าเฉลี่ยได้เท่ากับ 5.37 และ 5.58 ตามลำดับ (ตามตารางที่ 12)

3. ด้านวิสัยทัศน์ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การแสวงหาความรู้ และความพร้อมในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น

ในด้านนี้ทั้งบัณฑิตและผู้บังคับบัญชามีความคิดเห็นที่ตรงกัน จัดอยู่ในกลุ่มระดับดี หากพิจารณาตามค่าเฉลี่ยได้เท่ากับ 5.54 และ 5.34 ตามลำดับ (ตามตารางที่ 12)

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับความคิดเห็นต่อคุณลักษณะบัณฑิตบัณฑิต
ตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

ประเด็นความคิดเห็น จำแนกรายด้าน	ระดับความคิดเห็น ของบัณฑิต (N = 65)			ระดับความคิดเห็น ของผู้บังคับบัญชา (N = 19)		
	μ	σ	ความหมาย	μ	σ	ความหมาย
	1. ด้านคุณธรรม จริยธรรมวิชาชีพ และ ความรับผิดชอบ	5.98	.74	ดี	6.34	.53
2. ด้านความรู้ความสามารถทางการ บัญชีรวมถึงศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง และ ความสามารถในการสื่อสารข้อมูล	5.37	1.21	ดี	5.58	1.08	ดี
3. ด้านวิสัยทัศน์ ความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ การแสวงหาความรู้ และความพร้อมในการศึกษาต่อใน ระดับสูงขึ้น	5.54	.82	ดี	5.34	1.41	ดี
รวม	5.63		ดี	5.75		ดี

หากพิจารณาความคิดเห็นจำแนกรายข้อในแต่ละด้านทั้ง 3 ด้านพบว่า

1. คุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรมวิชาชีพ และความรับผิดชอบ

ตารางที่ 13 ค่าความถี่ และร้อยละความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรม
จริยธรรมวิชาชีพ และความรับผิดชอบ

คุณลักษณะบัณฑิตด้านคุณธรรม จริยธรรมวิชาชีพ และความรับผิดชอบ	ดี		พอใช้		ปรับปรุง		การตัดสินใจ
	N	ร้อยละ	N	ร้อยละ	N	ร้อยละ	
1. ทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จภายใน เวลาที่กำหนด	63	100	-	-	-	-	ผ่าน
2. มีความใส่ใจในผลกระทบที่เกิดขึ้นจาก การตัดสินใจของตนเอง	62	100	-	-	-	-	ผ่าน
3. เคารพและปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่าง สม่ำเสมอ	59	98.3	1	1.7	3	4.8	ผ่าน

ตารางที่ 13 (ต่อ)

คุณลักษณะบัณฑิตด้านคุณธรรม จริยธรรมวิชาชีพ และความรับผิดชอบ	ดี		พอใช้		ปรับปรุง		การตัดสิน
	N	ร้อยละ	N	ร้อยละ	N	ร้อยละ	
4. เป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์สุจริต	61	96.8	2	3.2	-	-	ผ่าน
5. คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่า ประโยชน์ส่วนตัว	60	95.2	3	4.8	-	-	ผ่าน
6. ยอมรับในผลที่เกิดจากการกระทำของ ตนเอง	60	95.2	3	4.8	-	-	ผ่าน
7. ปฏิบัติและทำงานที่ได้รับมอบหมาย ได้อย่างถูกต้อง	59	93.7	4	6.3	-	-	ผ่าน
8. ไม่บิดเบือนข้อมูลเพื่อประโยชน์ของ บุคคลใด ๆ	52	92.8	2	3.6	2	3.6	ผ่าน
9. มีความเป็นกลางในการนำเสนอข้อมูล ทางบัญชี	50	90.9	3	5.5	2	3.6	ผ่าน
10. มีความระมัดระวังในการทำงาน	53	85.5	9	14.5	-	-	ผ่าน
11. เป็นผู้ที่ตรงต่อเวลา	53	84.1	6	9.5	4	6.4	ผ่าน
12. ปฏิบัติงานทางบัญชีด้วยความถูกต้อง ตามมาตรฐานการบัญชี และตรงตาม ความเป็นจริง	45	81.8	8	14.6	2	3.6	ผ่าน

บัณฑิตมีความคิดเห็นต่อตัวเองในคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรมวิชาชีพ และความรับผิดชอบ คะแนนอยู่ระหว่าง 5 – 7 ซึ่งเป็นความคิดเห็นในระดับค่อนข้างมากถึงมากที่สุด จัดอยู่ในกลุ่มระดับดี ถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมินในทุกคุณลักษณะ ตามประเด็นต่าง ๆ ดังนี้ 1) ทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จภายในเวลาที่กำหนด 2) มีความใส่ใจในผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจของตนเอง 3) เคารพและปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างสม่ำเสมอ 4) เป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์สุจริต 5) คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว 6) ยอมรับในผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง 7) ปฏิบัติและทำงานที่ได้รับมอบหมายได้อย่างถูกต้อง 8) ไม่บิดเบือนข้อมูลเพื่อประโยชน์ของบุคคลใด ๆ 9) มีความเป็นกลางในการนำเสนอข้อมูลทางบัญชี 10) มีความระมัดระวังในการทำงาน 11) เป็นผู้ที่ตรงต่อเวลา และ 12) ปฏิบัติงานทางบัญชีด้วยความถูกต้องตามมาตรฐานการบัญชี และตรงตามความเป็นจริง

จากการสัมภาษณ์บัณฑิตพบว่ามีความสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ดังคำกล่าวที่ว่า

“คิดว่าตัวเองมีความโดดเด่นในเรื่อง ความซื่อสัตย์ เพราะไม่เคยทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง หรือทุจริตเลยแม้แต่ครั้งเดียว”

“จะพยายามตื่นเช้าเพื่อมาทำงานให้ทัน และจะมาก่อนเวลาตลอด ไม่เคยมาสายเลย”

“หัวหน้าไม่เคยตำหนิในงานที่ทำ บางที่ยังบอกให้พี่ดูหนูเป็นตัวอย่าง เพราะจะตั้งใจทำงานมาก ส่งทันเวลาทุกครั้ง หัวหน้าไม่เคยมาตามงาน”

“การทำงานก็จะมีผิดพลาดบ้างเล็ก ๆ น้อย ๆ เช่น พิมพ์ตัวหนังสือผิด หัวหน้าก็ให้นำกลับมาแก้ไข ไม่เคยว่าอะไร แต่ถ้าเป็นตัวเลข ไม่เคยพิมพ์ผิด เพราะจะระวังมากค่ะ”

ตารางที่ 14 ค่าความถี่ และร้อยละความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาที่มีต่อบัณฑิตเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรมวิชาชีพ และความรับผิดชอบ

คุณลักษณะบัณฑิตด้านคุณธรรม จริยธรรมวิชาชีพ และความรับผิดชอบ	ดี		พอใช้		ปรับปรุง		การตัดสินใจ
	N	ร้อยละ	N	ร้อยละ	N	ร้อยละ	
1. เป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์สุจริต	19	100	-	-	-	-	ผ่าน
2. คำนี้ถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่า ประโยชน์ส่วนตัว	19	100	-	-	-	-	ผ่าน
3. ปฏิบัติงานทางบัญชีด้วยความถูกต้อง ตามมาตรฐานการบัญชี และตรงตาม ความเป็นจริง	19	100	-	-	-	-	ผ่าน
4. มีความเป็นกลางในการนำเสนอข้อมูล ทางบัญชี	19	100	-	-	-	-	ผ่าน
5. ไม่บิดเบือนข้อมูลเพื่อประโยชน์ของ บุคคลใด ๆ	19	100	-	-	-	-	ผ่าน
6. ปฏิบัติและทำงานที่ได้รับมอบหมาย ได้อย่างถูกต้อง	19	100	-	-	-	-	ผ่าน

ตารางที่ 14 (ต่อ)

คุณลักษณะบัณฑิตด้านคุณธรรม จริยธรรมวิชาชีพ และความรับผิดชอบ	ดี		พอใช้		ปรับปรุง		การตัดสิน
	N	ร้อยละ	N	ร้อยละ	N	ร้อยละ	
8. มีความใส่ใจในผลกระทบที่เกิดขึ้นจาก การตัดสินใจของตนเอง	19	100	-	-	-	-	ผ่าน
9. มีความระมัดระวังในการทำงาน	19	100	-	-	-	-	ผ่าน
10. ยอมรับในผลที่เกิดจากการกระทำ ของตนเอง	19	100	-	-	-	-	ผ่าน
11. เคารพและปฏิบัติตามกฎระเบียบ อย่างสม่ำเสมอ	17	89.5	2	10.5	-	-	ผ่าน
12. เป็นผู้ที่ตรงต่อเวลา	15	79.0	3	15.8	1	5.2	ผ่าน

ในส่วนของผู้บังคับบัญชามีความคิดเห็นต่อบัณฑิตในคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรมวิชาชีพ และความรับผิดชอบ คะแนนอยู่ระหว่าง 5 - 7 ซึ่งเป็นความคิดเห็นในระดับค่อนข้างมากถึงมากที่สุด จัดอยู่ในกลุ่มระดับดี ถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมินในทุกคุณลักษณะ ตามประเด็นต่าง ๆ ดังนี้ 1) เป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์สุจริต 2) คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว 3) ปฏิบัติงานทางบัญชีด้วยความถูกต้องตามมาตรฐานการบัญชี และตรงตามความเป็นจริง 4) มีความเป็นกลางในการนำเสนอข้อมูลทางบัญชี 5) ไม่บิดเบือนข้อมูลเพื่อประโยชน์ของบุคคลใด ๆ 6) ปฏิบัติและทำงานที่ได้รับมอบหมายได้อย่างถูกต้อง 7) ทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จภายในเวลาที่กำหนด 8) มีความใส่ใจในผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจของตนเอง 9) มีความระมัดระวังในการทำงาน 10) ยอมรับในผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง และ 11) เคารพและปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างสม่ำเสมอ และ 12) เป็นผู้ที่ตรงต่อเวลา

สำหรับรายละเอียดค่าความถี่ และร้อยละของความคิดเห็นจำแนกรายข้อในคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรมวิชาชีพ และความรับผิดชอบ อยู่ในภาคผนวก ง ตารางที่ 1

จากการสัมภาษณ์ผู้บังคับบัญชาให้ความเห็นที่สอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามเช่นกัน ดังคำกล่าวที่ว่า

“เวลาสั่งให้ทำงานอะไร ก็สังเกตเห็นว่า เป็นคนที่ตั้งใจทำงาน งานออกมาก็โอเคทุกครั้ง ส่งงานตรงเวลาตลอด”

“ถ้าขอความร่วมมือให้ทำอะไร ก็จะเต็มใจทำทุกครั้ง เช่น บางครั้งงานเร่ง ต้องกลับดึก เล่าก็จะอยู่ช่วยจนงานเสร็จ”

“เป็นคนทำงานรอบคอบ ไม่ค่อยผิดพลาด จะมีก็เล็กน้อย เช่น พิมพ์ผิด แต่ไม่ใช่สาระสำคัญอะไร ”

2. คุณลักษณะด้านความรู้ทางบัญชีรวมถึงศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง และความสามารถในการสื่อสารข้อมูล

ตารางที่ 15 ค่าความถี่ และร้อยละความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านความรู้ทางบัญชีรวมถึงศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง และความสามารถในการสื่อสารข้อมูล

คุณลักษณะบัณฑิตด้านความรู้ทาง บัญชีรวมถึงศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง และ ความสามารถในการสื่อสารข้อมูล	ดี		พอใช้		ปรับปรุง		การตัดสินใจ
	N	ร้อยละ	N	ร้อยละ	N	ร้อยละ	
1. เขียนภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ	59	93.6	3	4.8	1	1.6	ผ่าน
2. ความสามารถในการแก้ปัญหาการทำงานได้คล่อง	59	93.6	3	4.8	1	1.6	ผ่าน
3. พูดภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ	57	90.5	4	6.3	2	3.2	ผ่าน
4. ความสามารถในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทั่วไปในการปฏิบัติงาน	54	87.1	6	9.7	2	3.2	ผ่าน
5. ความสามารถในการนำความรู้ความเข้าใจไปใช้ในการปฏิบัติงาน	54	85.7	7	11.1	2	3.2	ผ่าน
6. ความรู้ทางเทคโนโลยีสารสนเทศ	53	85.5	6	9.7	3	4.8	ผ่าน
7. ความสามารถในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีในการปฏิบัติงาน	44	77.2	7	12.3	6	10.5	ผ่าน
8. เลือกและใช้โปรแกรมสำหรับกรนำเสนอข้อมูลได้อย่างเหมาะสม	48	76.2	9	14.3	6	9.5	ผ่าน
9. เมื่อเกิดปัญหาในการทำบัญชี สามารถแก้ไขปัญหาคด้วยตนเอง	42	73.7	14	24.6	1	1.7	ผ่าน
10. ความรู้ทางการเงิน	44	71.0	15	24.2	3	4.8	ผ่าน
11. ความรู้ในแนวคิด ทฤษฎี หลักการ และวิธีการทางบัญชี	44	69.8	18	28.6	1	1.6	ผ่าน

ตารางที่ 15 (ต่อ)

คุณลักษณะบัณฑิตด้านความรู้ทาง บัญชีรวมถึงศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง และ ความสามารถในการสื่อสารข้อมูล	ดี		พอใช้		ปรับปรุง		การตัดสิน
	N	ร้อยละ	N	ร้อยละ	N	ร้อยละ	
12. ความรู้ทางการจัดการ	43	69.4	19	30.6	-	-	ผ่าน
13. ความรู้ทางภาษีอากร	38	61.3	19	30.6	5	8.1	ผ่าน
14. มีวิธีการนำเสนอข้อมูลได้เหมาะสม กับกลุ่มเป้าหมาย	36	57.1	23	36.5	4	6.4	ผ่าน
15. สามารถแสดงความคิดเห็นในที่ ประชุมได้	35	56.5	21	33.9	6	9.6	ผ่าน
16. สามารถวิเคราะห์ข้อมูลทางบัญชีใน รูปแบบการรายงานเพื่อการบริหาร	35	56.5	18	29	9	14.5	ผ่าน
17. ความเข้าใจในแนวคิด ทฤษฎี หลักการและวิธีการทางบัญชี	34	54.8	28	45.2	-	-	ผ่าน
18. สามารถแปลความหมายข้อมูลเชิง ปริมาณได้	34	54.8	20	32.3	8	12.9	ผ่าน
19. สามารถเขียนรายงานได้ถูกต้อง ชัดเจน	34	54.0	22	34.9	7	11.1	ผ่าน
20. สามารถวิเคราะห์ข้อมูลทางบัญชีใน รูปงบการเงินได้	30	52.6	19	33.3	8	14.1	ผ่าน
21. ความรู้ทางกฎหมายธุรกิจ	31	50.0	25	40.3	6	9.7	ผ่าน
22. เขียนภาษาต่างประเทศ (เช่น ภาษาอังกฤษ) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	21	33.4	21	33.3	21	33.3	ไม่ผ่าน
23. พูดภาษาต่างประเทศ (เช่น ภาษาอังกฤษ) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	19	30.1	24	38.1	20	31.8	ไม่ผ่าน

บัณฑิตมีความคิดเห็นต่อตัวเองในคุณลักษณะด้านความรู้ทางบัญชีรวมถึงศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้องและความสามารถในการสื่อสารข้อมูล คะแนนอยู่ระหว่าง 5 - 7 ซึ่งเป็นความคิดเห็นในระดับค่อนข้างมากถึงมากที่สุด จัดอยู่ในกลุ่มระดับดี คุณลักษณะที่ผ่านเกณฑ์การประเมินมีดังนี้ 1) เขียนภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) มีความสามารถในการแก้ปัญหาการทำงานได้คล่อง 3) พูดภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ 4) มีความสามารถในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทั่วไปในการปฏิบัติงาน 5) มีความสามารถในการนำความรู้ความเข้าใจไปใช้ในการปฏิบัติงาน 6) มีความรู้ทาง

เทคโนโลยีสารสนเทศ 7) มีความสามารถในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีในการปฏิบัติงาน 8) เลือกและใช้โปรแกรมสำหรับการนำเสนอข้อมูลได้อย่างเหมาะสม 9) เมื่อเกิดปัญหาในการทำบัญชี สามารถแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเอง 10) มีความรู้ทางการเงิน 11) มีความรู้ในแนวคิด ทฤษฎี หลักการและวิธีการทางบัญชี 12) มีความรู้ทางการจัดการ 13) มีความรู้ทางภาษีอากร 14) มีวิธีการนำเสนอข้อมูลได้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย 15) สามารถแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมได้ 16) สามารถวิเคราะห์ข้อมูลทางบัญชีในรูปแบบการรายงานเพื่อการบริหาร 17) มีความเข้าใจในแนวคิด ทฤษฎี หลักการและวิธีการทางบัญชี 18) สามารถแปลความหมายข้อมูลเชิงปริมาณได้ 19) สามารถเขียนรายงานได้ถูกต้อง ชัดเจน 20) สามารถวิเคราะห์ข้อมูลทางบัญชีในรูปแบบการเงินได้ และ 21) มีความรู้ทางกฎหมายธุรกิจ

ส่วนคุณลักษณะที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ได้แก่ พูดและเขียนภาษาต่างประเทศ (เช่น ภาษาอังกฤษ) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการสัมภาษณ์บัณฑิตพบว่ามีความสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ดังคำกล่าวที่ว่า

“ส่วนใหญ่ความรู้ทางบัญชีก็ใช้บ้าง แต่ไม่ได้ลึกมาก เพราะจะใช้โปรแกรมเข้ามาช่วยเยอะ ต้องพยายามเรียนรู้โปรแกรมเพื่อป้อนข้อมูลและออกรายงาน”

“งานที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูลจะไม่ค่อยได้ทำอะ เพราะว่ามีหน้างานจะเป็นคนวิเคราะห์มากกว่า”

“เวลาทำงานก็เกิดปัญหาบ้าง เช่น บางทีใบกำกับภาษีที่ได้รับมา เข้าทำมาผิด ก็ต้องโทรศัพท์กลับไปบอกให้แก้ไขแล้วส่งกลับมาเพื่อที่เราจะได้ไปขอคืนภาษีได้”

“ตอนทำงานก็ต้องเรียนรู้โปรแกรมเยอะอะ เพราะบริษัทใช้โปรแกรมสำเร็จรูปหมดเลย ทั้งโปรแกรมทางบัญชีและ MS Office โดยเฉพาะ Excel”

ตารางที่ 16 ค่าความถี่ และร้อยละความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาที่มีต่อบัณฑิตเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านความรู้ทางบัญชีรวมถึงศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง และความสามารถในการสื่อสารข้อมูล

คุณลักษณะบัณฑิตด้านความรู้ทาง บัญชีรวมถึงศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง และ ความสามารถในการสื่อสารข้อมูล	ดี		พอใช้		ปรับปรุง		การตัดสิน
	N	ร้อยละ	N	ร้อยละ	N	ร้อยละ	
1. ความเข้าใจในแนวคิด ทฤษฎี หลักการ และวิธีการทางบัญชี	19	100	-	-	-	-	ผ่าน
2. ความสามารถในการใช้โปรแกรม สำเร็จรูปทางการบัญชีในการปฏิบัติงาน	18	94.7	1	5.3	-	-	ผ่าน
3. ความสามารถในการนำความรู้ความ เข้าใจไปใช้ในการปฏิบัติงาน	18	94.7	1	5.3	-	-	ผ่าน
4. พูดภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ	18	94.7	1	5.3	-	-	ผ่าน
5. ความรู้ในแนวคิด ทฤษฎี หลักการและ วิธีการทางบัญชี	18	94.7	1	5.3	-	-	ผ่าน
6. ความสามารถในการแก้ปัญหาการ ทำงานได้คล่อง	17	89.5	2	10.5	-	-	ผ่าน
7. ความสามารถในการใช้โปรแกรม สำเร็จรูปทั่วไปในการปฏิบัติงาน	17	89.5	2	10.5	-	-	ผ่าน
8. เขียนภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ	17	89.5	2	10.5	-	-	ผ่าน
9. เมื่อเกิดปัญหาในการทำบัญชี สามารถ แก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเอง	16	84.2	3	15.8	-	-	ผ่าน
10. เลือกและใช้โปรแกรมสำหรับการ นำเสนอข้อมูลได้อย่างเหมาะสม	14	82.4	2	11.8	1	5.8	ผ่าน
11. มีวิธีการนำเสนอข้อมูลได้เหมาะสม กับกลุ่มเป้าหมาย	12	70.6	3	17.7	2	11.7	ผ่าน
12. ความรู้ทางภาษีอากร	13	68.4	6	31.6	-	-	ผ่าน
13. ความรู้ทางการเงิน	13	68.4	6	31.6	-	-	ผ่าน
14. ความรู้ทางเทคโนโลยีสารสนเทศ	13	68.4	6	31.6	-	-	ผ่าน
15. ความรู้ทางกฎหมายธุรกิจ	12	63.2	7	36.8	-	-	ผ่าน
16. ความรู้ทางการจัดการ	12	63.2	7	36.8	-	-	ผ่าน
17. สามารถวิเคราะห์ข้อมูลทางบัญชีใน รูปแบบการรายงานเพื่อการบริหาร	12	63.2	7	36.8	-	-	ผ่าน

ตารางที่ 16 (ต่อ)

คุณลักษณะบัณฑิตด้านความรู้ทาง บัญชีรวมถึงศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง และ ความสามารถในการสื่อสารข้อมูล	ดี		พอใช้		ปรับปรุง		การตัดสิน
	N	ร้อยละ	N	ร้อยละ	N	ร้อยละ	
18. สามารถเขียนรายงานได้ถูกต้อง ชัดเจน	10	55.6	6	33.3	2	11.1	ผ่าน
19. สามารถแสดงความคิดเห็นในที่ ประชุมได้	8	50.0	7	43.8	1	6.2	ผ่าน
20. เขียนภาษาต่างประเทศ (เช่น ภาษาอังกฤษ) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	8	50.0	7	43.8	1	6.2	ผ่าน
21. สามารถวิเคราะห์ข้อมูลทางบัญชีใน รูปงบการเงินได้	8	47.1	8	47.1	1	5.8	ไม่ผ่าน
22. สามารถแปลความหมายข้อมูลเชิง ปริมาณได้	8	44.4	8	44.4	2	11.2	ไม่ผ่าน
23. พูดภาษาต่างประเทศ (เช่น ภาษาอังกฤษ) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	7	36.9	8	42.1	2	10.5	ไม่ผ่าน

ในส่วนของผู้บังคับบัญชามีความคิดเห็นต่อบัณฑิตในคุณลักษณะด้านความรู้ทางบัญชีรวมถึงศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง และความสามารถในการสื่อสารข้อมูล คะแนนอยู่ระหว่าง 5 - 7 ซึ่งเป็นความคิดเห็นในระดับค่อนข้างมากถึงมากที่สุด จัดอยู่ในกลุ่มระดับดี คุณลักษณะที่ผ่านเกณฑ์การประเมินมีดังนี้ 1) มีความเข้าใจในแนวคิด ทฤษฎี หลักการและวิธีการทางบัญชี 2) มีความสามารถในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีในการปฏิบัติงาน 3) มีความสามารถในการนำความรู้ความเข้าใจไปใช้ในการปฏิบัติงาน 4) พูดภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ 5) มีความรู้ในแนวคิด ทฤษฎี หลักการและวิธีการทางบัญชี 6) มีความสามารถในการแก้ปัญหาการทำงานได้คล่อง 7) มีความสามารถในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทั่วไปในการปฏิบัติงาน 8) เขียนภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ 9) เมื่อเกิดปัญหาในการทำบัญชี สามารถแก้ไขปัญหได้ด้วยตนเอง 10) เลือกและใช้โปรแกรมสำหรับการนำเสนอข้อมูลได้อย่างเหมาะสม 11) มีวิธีการนำเสนอข้อมูลได้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย 12) มีความรู้ทางภาษีอากร 13) มีความรู้ทางการเงิน 14) มีความรู้ทางเทคโนโลยีสารสนเทศ 15) มีความรู้ทางกฎหมายธุรกิจ 16) มีความรู้ทางการจัดการ 17) สามารถวิเคราะห์ข้อมูลทางบัญชีในรูปแบบการรายงานเพื่อการบริหาร 18) สามารถเขียนรายงานได้ถูกต้อง ชัดเจน 19)

สามารถแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมได้ และ 20) เขียนภาษาต่างประเทศ (เช่นภาษาอังกฤษ) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ส่วนคุณลักษณะที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ได้แก่ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลทางบัญชีในรูปแบบการเงิน 2) การแปลความหมายข้อมูลเชิงปริมาณ และ 3) การพูดภาษาต่างประเทศ (เช่นภาษาอังกฤษ) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำหรับรายละเอียดค่าความถี่ และร้อยละของความคิดเห็นจำแนกรายข้อในคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรมวิชาชีพ และความรับผิดชอบ อยู่ในภาคผนวก ง ตารางที่ 2

จากการสัมภาษณ์ผู้บังคับบัญชาให้ความเห็นที่สอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามเช่นกัน ดังคำกล่าวที่ว่า

“มีความคล่องแคล่วในการทำงาน เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ได้เร็ว เช่น การใช้งานโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชี และ โปรแกรมที่ใช้ทั่วไปในสำนักงาน เช่น word หรือ excel”

“เวลาที่มอบหมายงานให้ทำ ถ้าเกิดปัญหาก็จะสามารถแก้ไขได้ด้วยตนเอง รู้วิธีการแก้ไขปัญหา เช่น ถ้าคอมพิวเตอร์มีปัญหา ก็สามารถติดต่อฝ่าย IT ให้มาแก้ไขได้ หรือ ถ้าเอกสารที่ได้รับมาจากฝ่ายอื่นเกิดความผิดพลาด ก็สามารถติดตามเรื่องได้ด้วยตนเอง”

3. คุณลักษณะด้านวิสัยทัศน์ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การแสวงหาความรู้ และการศึกษาต่อ

ตารางที่ 17 ค่าความถี่ และร้อยละความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านวิสัยทัศน์ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การแสวงหาความรู้ และการศึกษาต่อ

คุณลักษณะบัณฑิตด้านวิสัยทัศน์	ดี		พอใช้		ปรับปรุง		การตัดสินใจ
	N	ร้อยละ	N	ร้อยละ	N	ร้อยละ	
ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การแสวงหาความรู้ และการศึกษาต่อ							
1. ใจกว้าง เปิดรับฟังความคิดของผู้อื่น	68	98.3	-	-	1	1.6	ผ่าน
2. ให้ความร่วมมือในการทำงาน	61	96.8	2	3.2	-	-	ผ่าน

ตารางที่ 17 (ต่อ)

คุณลักษณะบัณฑิตด้านวิสัยทัศน์	ดี		พอใช้		ปรับปรุง		การตัดสิน
	N	ร้อยละ	N	ร้อยละ	N	ร้อยละ	
ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การแสวงหาความรู้ และการศึกษาต่อ							
3. มีโลกทัศน์กว้าง	58	92.0	4	6.3	1	1.6	ผ่าน
4. มีความคิดในเชิงบวกที่แตกต่างจากความคิดของบุคคลทั่วไป เป็นประโยชน์	56	90.4	6	9.7	-	-	ผ่าน
5. สามารถคิดได้หลายทิศทาง หลายแง่มุม	56	88.9	5	7.9	2	3.2	ผ่าน
6. มีมุมมองท้าทาย และเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ	54	85.7	8	12.7	1	1.6	ผ่าน
7. มีกระบวนการคิดแก้ปัญหาปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับสถานการณ์	52	82.5	8	12.7	3	4.8	ผ่าน
8. สามารถคิดได้อย่างเป็นระบบ	49	77.8	10	15.9	4	6.4	ผ่าน
9. มีข้อเสนอใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการแก้ไขปัญหา	47	75.7	12	19.4	3	4.8	ผ่าน
10. สามารถแก้ปัญหาได้ตรงตามสถานการณ์	46	73.0	16	25.4	1	1.6	ผ่าน
11. นำความรู้ทางบัญชีไปแก้ไขปัญหาด้วยวิธีการใหม่ ๆ ได้เป็นอย่างดี	40	63.5	20	31.7	2	3.2	ผ่าน
12. มีความสนใจ และศึกษาหาข้อมูลเพื่อเตรียมตัวศึกษาต่อ	40	63.5	12	19	11	17.5	ผ่าน
13. ติดตามการเปลี่ยนแปลงทางวิชาการ และวิชาชีพบัญชีอยู่เสมอ	33	52.4	8	12.7	22	34.9	ผ่าน
14. ติดตามการเปลี่ยนแปลงทางวิชาการที่สัมพันธ์กับการบัญชี	28	44.5	11	17.5	24	38.1	ไม่ผ่าน

บัณฑิตมีความคิดเห็นต่อตัวเองในคุณลักษณะด้านวิสัยทัศน์ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การแสวงหาความรู้ และการศึกษาต่อ คะแนนอยู่ระหว่าง 5 - 7 ซึ่งเป็นความคิดเห็นในระดับค่อนข้างมากถึงมากที่สุด จัดอยู่ในกลุ่มระดับดี คุณลักษณะที่ผ่านเกณฑ์การประเมินมีดังนี้ 1) ใจกว้าง เปิดรับฟังความคิดของผู้อื่น 2) ให้ความร่วมมือในการทำงาน 3) มีโลกทัศน์กว้าง 4) มีความคิดในเชิงบวกที่แตกต่างจากความคิดของบุคคลทั่วไป เป็นประโยชน์ 5) สามารถคิดได้หลาย

ทิศทาง หลายแง่มุม 6) มีมุมมองท้าทาย และเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ 7) มีกระบวนการคิดแก้ปัญหาปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ 8) สามารถคิดได้อย่างเป็นระบบ 9) มีข้อเสนอใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการแก้ไขปัญหา 10) สามารถแก้ปัญหาได้ตรงตามสถานการณ์ 11) นำความรู้ทางบัญชีไปแก้ไขปัญหาด้วยวิธีการใหม่ ๆ ได้เป็นอย่างดี 12) มีความสนใจ และศึกษาหาข้อมูลเพื่อเตรียมตัวศึกษาต่อ และ 13) ติดตามการเปลี่ยนแปลงทางวิชาการ วิชาชีพบัญชีอยู่เสมอ

ส่วนคุณลักษณะที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ได้แก่ ติดตามการเปลี่ยนแปลงทางวิชาการ ที่สัมพันธ์กับการบัญชี

จากการสัมภาษณ์บัณฑิตพบว่ามีความสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ดังคำกล่าวที่ว่า

“เป็นคนที่มีมองโลกในแง่ดี ใครพูดอะไรมาก็ฟัง แต่ไม่ค่อยแสดงความเห็นอะ ก็ฟังไปเรื่อย ๆ ”

“ส่วนใหญ่ก็จะทำตามทีพี่เค้าบอก เช่น ให้ค้นเอกสารทั้งในแฟ้มและในคอมพิวเตอร์ บางทีก็ให้คิดต่องาน ติดตามงานที่ยังไม่เสร็จ”

ตารางที่ 18 ค่าความถี่ และร้อยละความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชามีต่อบัณฑิตเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านวิสัยทัศน์ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การแสวงหาความรู้ และการศึกษาต่อ

คุณลักษณะบัณฑิตด้านวิสัยทัศน์	ดี		พอใช้		ปรับปรุง		การตัดสินใจ
	N	ร้อยละ	N	ร้อยละ	N	ร้อยละ	
ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การแสวงหาความรู้ และการศึกษาต่อ							
1. มีความคิดในเชิงบวกที่แตกต่างจากความคิดของบุคคลทั่วไป เป็นประโยชน์	19	100	-	-	-	-	ผ่าน
2. มีข้อเสนอใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการแก้ไขปัญหา	19	100	-	-	-	-	ผ่าน
3. ใจกว้าง เปิดรับฟังความคิดของผู้อื่น	19	100	-	-	-	-	ผ่าน
4. ให้ความร่วมมือในการทำงาน	19	100	-	-	-	-	ผ่าน
5. มีกระบวนการคิดแก้ปัญหาปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับสถานการณ์	16	84.2	2	10.5	1	5.3	ผ่าน

ตารางที่ 18 (ต่อ)

คุณลักษณะบัณฑิตด้านวิสัยทัศน์	ดี		พอใช้		ปรับปรุง		การตัดสินใจ
	N	ร้อยละ	N	ร้อยละ	N	ร้อยละ	
ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การแสวงหาความรู้ และการศึกษาต่อ							
6. สามารถคิดได้อย่างเป็นระบบ	16	84.2	3	15.8	-	-	ผ่าน
7. นำความรู้ทางบัญชีไปแก้ไขปัญหาด้วยวิธีการใหม่ ๆ ได้เป็นอย่างดี	15	78.9	3	15.8	1	5.3	ผ่าน
8. มีมุมมองท้าทาย และเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ	14	77.8	4	22.2	-	-	ผ่าน
9. มีโลกทัศน์กว้าง	14	77.8	3	16.7	1	5.5	ผ่าน
10. สามารถคิดได้หลายทิศทาง หลายแง่มุม	13	72.2	4	22.2	1	5.6	ผ่าน
11. สามารถแก้ปัญหาได้ตรงตามสถานการณ์	13	72.2	5	27.8	-	-	ผ่าน
12. ติดตามการเปลี่ยนแปลงทางวิชาการ และวิชาชีพบัญชีอยู่เสมอ	9	52.9	5	29.4	3	17.7	ผ่าน
13. ติดตามการเปลี่ยนแปลงทางวิชาการ ที่สัมพันธ์กับการบัญชี	9	52.9	5	29.4	3	17.7	ผ่าน
14. มีความสนใจ และศึกษาหาข้อมูลเพื่อเตรียมตัวศึกษาต่อ	8	44.4	3	16.7	7	38.9	ไม่ผ่าน

ในส่วนของผู้บังคับบัญชามีความคิดเห็นต่อบัณฑิตในคุณลักษณะด้านวิสัยทัศน์ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การแสวงหาความรู้ และการศึกษาต่ออยู่ คะแนนอยู่ระหว่าง 5 – 7 ซึ่งเป็นความคิดเห็นในระดับค่อนข้างมากถึงมากที่สุด จัดอยู่ในกลุ่มระดับดี คุณลักษณะที่ผ่านเกณฑ์การประเมินมีดังนี้ 1) มีความคิดในเชิงบวกที่แตกต่างจากความคิดของบุคคลทั่วไป เป็นประโยชน์ 2) มีข้อเสนอใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการแก้ไขปัญหา 3) ใจกว้าง เปิดรับฟังความคิดของผู้อื่น 4) ให้ความร่วมมือในการทำงาน 5) มีกระบวนการคิดแก้ปัญหา ปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ 6) สามารถคิดได้อย่างเป็นระบบ 7) นำความรู้ทางบัญชีไปแก้ไขปัญหาด้วยวิธีการใหม่ ๆ ได้เป็นอย่างดี 8) มีมุมมองท้าทาย และเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ 9) มีโลกทัศน์กว้าง 10) สามารถคิดได้หลายทิศทาง หลายแง่มุม 11) สามารถแก้ปัญหาได้ตรงตามสถานการณ์ และ 12) ติดตามการเปลี่ยนแปลงทางวิชาการ วิชาชีพบัญชีอยู่เสมอ รวมถึงวิชาการที่สัมพันธ์กับการบัญชี

ส่วนคุณลักษณะที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ได้แก่ มีความสนใจ และศึกษาหาข้อมูลเพื่อเตรียมตัวศึกษาต่อ

สำหรับรายละเอียดค่าความถี่ และร้อยละของความคิดเห็นจำแนกรายข้อในคุณลักษณะด้านวิสัยทัศน์ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การแสวงหาความรู้ และการศึกษาต่ออยู่ในภาคผนวก ก ตารางที่ 3

จากการสัมภาษณ์ผู้บังคับบัญชาให้ความเห็นที่สอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามเช่นกัน ดังคำกล่าวที่ว่า

“เป็นคนมองโลกในแง่ดี ยิ้มแย้มแจ่มใส เข้ากับคนอื่นได้ง่าย มนุษย์สัมพันธ์ดี”

“ให้ความร่วมมือในการทำงานดี ถ้างานตนเองเสร็จก่อน ก็จะช่วยเหลือเพื่อนร่วมงาน”

ตอนที่ 3 ความมุ่งหวังของผู้บังคับบัญชาที่มีต่อบัณฑิตวิชาชีพบัญชีที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ สาขาการบัญชีในระดับปริญญาตรี

ผลจากการวิจัย ผู้วิจัยแบ่งประเด็นการศึกษาเกี่ยวกับความมุ่งหวังในบัณฑิตวิชาชีพบัญชีตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ สาขาการบัญชีในระดับปริญญาตรี ได้ 5 ด้าน คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ตามทัศนะของบัณฑิตและผู้บังคับบัญชาบัณฑิตดังนี้

1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม

บัณฑิตและผู้บังคับบัญชามีความเห็นที่สอดคล้องกันในด้านนี้ กล่าวคือ นักบัญชีต้องปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และมีความรับผิดชอบในงาน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

บัณฑิตมีความคิดเห็นว่าคุณบัญชีต้องมีจรรยาบรรณ ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ต่อวิชาชีพของตน มีความรับผิดชอบสูง ตรงต่อเวลา มีความรอบคอบ มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย จากคำกล่าวที่ว่า

“นักบัญชีต้องซื่อสัตย์ มีจรรยาบรรณ ซื่อตรง และทำงานด้วยความถูกต้อง แม่นยำ รอบคอบ ไม่อ่อนไหวต่อสิ่งเร้าเพื่อผลประโยชน์ของใคร”

“นักบัญชีต้องมีจริยธรรมในวิชาชีพ เนื่องจากนักบัญชีเป็นผู้มีบทบาทสำคัญมากในยุคทุนนิยมปัจจุบัน หากขาดนักบัญชีที่มีคุณธรรม จริยธรรมที่ดี ย่อมไม่เป็นผลดีของฝ่ายบริหาร”

“มีสำนึกดี มีความสุจริต และความตรงต่อเวลา”

ในขณะที่ผู้บังคับบัญชาให้ความเห็นในเรื่องคุณธรรม จริยธรรมว่าลักษณะของนักบัญชีในยุคปัจจุบัน ในด้านคุณธรรม จริยธรรม สิ่งที่ผู้บังคับบัญชาทางบัญชีทุกคนกล่าวถึงลำดับแรกคือเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ทั้งความซื่อสัตย์สุจริตต่อการทำงานและต่ออาชีพของตนเอง ก็คือทำบัญชีตามหลักการที่ถูกต้อง ตรงตามความเป็นจริง มีความเป็นกลางในนำเสนอข้อมูลทางบัญชี ไม่บิดเบือนข้อมูลเพื่อประโยชน์ของบุคคลใด ๆ ขยันทำงาน ความรับผิดชอบต่อภาระการกระทำของตนเอง ควรอบรมจรรยาบรรณสำหรับนักบัญชี ไม่ให้คำนึงถึงค่าตอบแทนเป็นหลัก ดังคำกล่าวที่ว่า

“คิดว่าความซื่อสัตย์สำคัญที่สุด เพราะสังคมคาดหวังกับนักบัญชีไว้สูง พวกเรื่องตัวเลขต้องถูกต้อง ตรงไปตรงมา เพราะคนอื่นต้องเอาเราไปใช้”

“นักบัญชีต้องซื่อสัตย์ คือต้องแสดงตัวเลขจริง ๆ ขาดทุนก็ต้องบอกตามความจริง ถ้าไรก็ต้องแสดงให้ถูกต้อง แต่เด็กสมัยนี้ชอบถามเรื่องเงินเดือนก่อนเลย ถ้าน้อยก็ไม่ทำ บางทีก็ยังทำอะไรไม่ค่อยเป็นแต่อยากได้เงินเดือนเยอะ ๆ อยากให้อาจารย์ช่วยอบรมเรื่องนี้ด้วย ”

และจากการสัมภาษณ์ผู้บังคับบัญชาที่ไม่ใช่สายงานบัญชี พบว่ามีความคิดเห็นตรงกันในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต และความเป็นกลางในการนำเสนอข้อมูล ไม่บิดเบือนข้อมูล และนอกจากนี้ นักบัญชีต้องมีวินัย จัดทำรายงานตามหลักการที่ถูกต้อง ดังคำกล่าวที่ว่า

“นักบัญชีต้องซื่อสัตย์ เวลาจะแสดงข้อมูลอะไรก็ต้องตรงไปตรงมา ต้องทำงานให้เร็วขึ้น เพราะบางทีมงานอื่นทำไม่ได้เลย เพราะต้องรอตัวเลขจากฝ่ายบัญชี เช่น บางที่จะทำ Budget ก็ทำไม่ได้ต้องรอตัวเลขจากทางบัญชีก่อน ทำให้งานช้าไปบ้างเหมือนกัน”

2. ด้านความรู้

บัณฑิตและผู้บังคับบัญชานักบัญชีมีความเห็นว่านักบัญชีจะต้องมีความรู้ทางวิชาการ และมีความสามารถในการทำงาน โดยบัณฑิตและผู้บังคับบัญชามีความเห็นที่สอดคล้องกันในด้านนี้ กล่าวคือ นักบัญชีต้องมีความรู้ในหลักการบัญชีเป็นอย่างดี รวมถึงศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ภาษาอังกฤษ กฎหมาย เทคโนโลยี ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.1 ความรู้ทางวิชาการ

บัณฑิตมีความคิดเห็นว่านักบัญชีในยุคปัจจุบันควรมีความรู้ในโปรแกรมทางบัญชีที่หลากหลาย รอบรู้ในศาสตร์ทางบัญชี เช่น การสอบบัญชี มาตรฐานการบัญชี มีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ ทำบัญชีให้ถูกต้องตามมาตรฐานรายงานทางการเงิน สามารถแก้ไขปัญหาได้ รอบรู้ในศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ (เช่น กฎหมาย คอมพิวเตอร์ เทคโนโลยี) จากคำกล่าวที่ว่า

“ควรมีความรู้เรื่องโปรแกรมทางบัญชีที่หลากหลาย โดยเฉพาะโปรแกรม SAP หรือ Oracle และมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ เพราะในปัจจุบันบริษัทในประเทศไทยส่วนใหญ่จะมีลูกค้าหรือนายจ้างที่เป็นชาวต่างประเทศเยอะ และต้องพัฒนาตัวเองตลอดเวลา ทันข่าวสาร”

“มีความรอบรู้ทางด้านมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี ควรเก่งภาษาอังกฤษ”

“มีความรู้ด้านบัญชี ด้านกฎหมาย ด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีจะได้ทำงานได้มีประสิทธิภาพ”

“ต้องรอบรู้ทุกด้านที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจที่ตนเองร่วมงานอยู่”

“ต้องรู้ทุกเรื่องไม่ใช่แค่เกี่ยวกับตัวเลขเพียงอย่างเดียว แต่ต้องรู้ด้านกฎหมายต่าง ๆ ด้วย”

ในขณะที่ผู้บังคับบัญชาให้ความเห็นว่าตรงกันในเรื่องความรู้ของนักบัญชีในยุคปัจจุบัน ว่าต้องมีความรู้ในหลักการบัญชี และศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ภาษีอากร การเงิน การจัดการ เทคโนโลยี ภาษาอังกฤษ รวมถึงข่าวสารบ้านเมือง ดังคำกล่าวที่ว่า

“ต้องมีความรู้ในหลักการบัญชี เช่น ระบบบัญชี การวิเคราะห์ความเสี่ยง และการทุจริต มาตรฐานการบัญชี เพราะมาตรฐานมีการเปลี่ยนแปลง ไม่ได้ใช้มาตรฐานฉบับเดิมตลอด”

“ต้องรู้วิธีการทำบัญชี แล้วก็ต้องรู้ภาษีอากรด้วย เพราะกฎหมายมีการเปลี่ยนแปลงและออกใหม่ตลอด ความรู้ด้านกฎหมายธุรกิจ ความรู้ทางการเงิน การจัดการ”

“บัญชีหนีไม่พ้นเทคโนโลยี เช่น โปรแกรมสำเร็จรูป เมื่อต้องทำโปรแกรมก็ต้องรู้ภาษาอังกฤษ แต่ภาษาอังกฤษก็ไม่ใช่แค่พูดได้ ต้องอ่านสัญญาที่เป็นภาษาอังกฤษได้ด้วย”

“ความรู้บัญชีนี้จำเป็นต้องมีอยู่แล้ว แต่ปัจจุบันก็ต้องรู้ข่าวสารด้วย เช่น ข่าวของสรรพากร กระทรวงพาณิชย์ ข่าวเศรษฐกิจ ”

และจากการสัมภาษณ์ผู้บังคับบัญชาที่ไม่ใช่สายงานบัญชี พบว่ามีความคิดเห็นตรงกับผู้บังคับบัญชาทางบัญชี ในเรื่องความรู้ทางบัญชีและเทคโนโลยีว่านักบัญชีต้องรู้หลักบัญชี แนวคิด ทฤษฎี สามารถประยุกต์ใช้ในการทำงานได้ รวมถึงต้องมีความรู้ทางเทคโนโลยีด้วย ดังคำกล่าวที่ว่า

“นักบัญชีต้องมีความรู้ในแนวคิด หลักการบัญชี รู้ในภาคทฤษฎี และสามารถประยุกต์ใช้กับภาคธุรกิจ ใช้ในการทำงานจริง ๆ วิเคราะห์ตัวเลขได้อย่างถูกต้องแม่นยำ”

“ควรรู้ในเรื่องการใช้เครื่องใช้สำนักงาน เช่น เครื่องคิดเลข การติดต่อกับลูกค้าผ่านโทรศัพท์ Internet”

2.2 ความสามารถในการทำงาน

บัณฑิตมีความคิดเห็นว่าคุณสมบัติของนักบัญชีในยุคปัจจุบันที่จำเป็นต้องมีคือนักบัญชีต้องมีความมุ่งมั่นตั้งใจในการทำงาน มีความรับผิดชอบในงาน มีความรอบคอบ มีความละเอียด ระวัง ระมัดระวัง รู้จักสังเกต มีความกระตือรือร้น ว่องไว มีความรู้รอบตัว มีไหวพริบในการแก้ไขปัญหา มีกระบวนการคิดอย่างเป็นตรรกะคือหาเหตุและผลหรือที่มีที่ไปของสิ่งที่เกิดขึ้นได้ มีความสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพ เสมือนว่าเราเป็นผู้ประกอบกิจการนั่นเอง พัฒนาตนเอง รักและเคารพในวิชาชีพบัญชี ความสามารถในการสื่อสารให้บุคคลอื่นเข้าใจได้ จากคำกล่าวที่ว่า

“นักบัญชียุคใหม่สิ่งที่จะต้องจะมี พื้นฐานอย่างแรกต้องเป็นผู้ที่ทันต่อเหตุการณ์ สามารถเรียนรู้เรื่องใหม่ ๆ ไม่ว่าจะมาตรฐานทางการบัญชี มีความรอบคอบและทักษะสำหรับพื้นฐานสำคัญไม่ว่าจะเป็นหลักการบัญชีหรือมาตรฐานทางบัญชีควรมีไว้ เพราะเป็นสิ่งจำเป็นและใช้อยู่ประจำ”

3. ด้านทักษะทางปัญญา

บัณฑิตและผู้บังคับบัญชามีความเห็นที่สอดคล้องกันในด้านนี้ กล่าวคือ นักบัญชีต้องมีความรู้ทางบัญชีเป็นอย่างดี มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ กล่าวแสดงความคิดเห็น มีไหวพริบ และมีประสบการณ์ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งที่จะช่วยแก้ไขปัญหา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

บัณฑิตมีความคิดเห็นว่าการแก้ปัญหาในการทำงาน นักบัญชีต้องมีความรู้ในงานที่ทำ มีความรู้ความสามารถทางบัญชีเป็นอย่างดี รู้ระบบบัญชี รู้กฎหมายที่เกี่ยวกับการบัญชี รวมถึงศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ประสบการณ์เป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งที่จะช่วยในการแก้ปัญหา บางครั้งก็จำเป็นต้องหาที่ปรึกษาที่ดี นอกจากนี้ นักบัญชีต้องควบคุมอารมณ์ มีความอดทน อดกลั้น มีสมาธิ สามารถแก้ไขสถานการณ์เฉพาะหน้าได้ มีไหวพริบ รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความสามารถติดต่อประสานงานกับฝ่ายต่าง ๆ ได้ จากคำกล่าวที่ว่า

“ต้องเข้าใจ nature ของธุรกิจที่ทำงานก่อน ซึ่งจะช่วยให้หาสาเหตุของปัญหาหรือข้อผิดพลาดได้ว่าเกิดจากอะไร และมีผลกระทบต่อข้อมูลหรือรายการทางบัญชีรายการใดบ้าง แล้วก็ไปเปรียบเทียบความมีสาระสำคัญของปัญหากับต้นทุนที่จะเกิดขึ้นจากการแก้ปัญหาได้ รวมทั้งความจำเป็นและเหมาะสมที่จะแก้ปัญหา แล้วก็เริ่มหาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ที่เหมาะสมเพื่อนำมาใช้ประกอบการตัดสินใจ หรือเพื่อหาแนวทางปฏิบัติได้ ต้องมีที่ปรึกษาที่ดี และเชื่อถือได้ด้วย”

“ต้องเป็นคนที่สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ หรือเมื่อเจอปัญหาใหญ่ก็สามารถระดมความคิดวิเคราะห์แก้ไขปัญหา และ มีความรู้กว้างขวาง ทันท่วงทีเหตุการณ์ update ข่าวสาร แนวทางการปฏิบัติ เช่น อาจจะไปอบรม สัมมนาทางบัญชี เพื่อเวลาไปทำงานสามารถทำได้อย่างคล่องแคล่วผ่านปัญหาได้”

“รู้ซึ่งถึงปัญหาและแก้ไขตรงจุดอย่างถูกต้อง”

“ต้องมีความแม่นยำในหลักการบัญชี และหาความรู้เพิ่มเติมตลอดเวลา ต้องรู้กฎหมายด้วย ไม่ใช่รู้บัญชีอย่างเดียว”

“ประสบการณ์ทำงานสามารถช่วยแก้ปัญหาได้และนำมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี เข้ามาช่วยในการแก้ปัญหา”

ในขณะที่ผู้บังคับบัญชามีความเห็นว่าการทำงานนั้นอาจเกิดอุปสรรค สำหรับการแก้ปัญหาของการทำงานนั้นผู้บังคับบัญชาทางบัญชีให้ความเห็นที่ตรงกันว่านักบัญชีต้องกล้าแสดงความคิดเห็น และมีไหวพริบ ส่วนความคิดเห็นอื่น ๆ คือ ต้องมีความรู้ทางบัญชี รวมถึงศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง และรู้จักแก้ปัญหาเบื้องต้น โดยการสืบค้นข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้ด้วยตนเอง ในบางกรณีอาจต้องอาศัยประสบการณ์ร่วมด้วย เพื่อให้แก้ปัญหาคงกล่าวได้ ดังคำกล่าวที่ว่า

“นักบัญชีควรมีความรู้ในมาตรฐานการบัญชี มาตรฐานการสอบบัญชี กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับงานบัญชี รู้จักการแก้ปัญหาเบื้องต้น โดยการค้นหาจากมาตรฐานการบัญชี ประมวลรัษฎากร และวิเคราะห์เหตุและผล เข้าใจในปัญหาและแก้ไขได้”

“นักบัญชีควรกล้าแสดงความคิดเห็นของตนเอง มีความรอบรู้ในงานบัญชี มีความสามารถในการวิเคราะห์ มีความรอบรู้ในศาสตร์อื่น ๆ เช่น กฎหมาย เศรษฐกิจ คอมพิวเตอร์ มีความรู้รอบตัว เข้าใจในงานที่ตนทำ รอบคอบ มีความเป็นกลาง มีใจเที่ยงตรง กล้าถามในสิ่งที่ตนไม่รู้ เปิดรับความรู้ใหม่ ๆ อย่างสม่ำเสมอ”

“ควรมีไหวพริบในการแก้ปัญหาโดยวิธีการที่ถูกต้อง”

“ต้องอาศัยประสบการณ์ เพราะต้องปรับใช้หลักบัญชี ภาษีมาแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น”

“ต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี คิดบวก ที่สำคัญคือควรเข้าใจในเรื่องของนโยบายของบริษัท”

และจากการสัมภาษณ์ผู้บังคับบัญชาที่ไม่ใช่สายงานบัญชี พบว่ามีความคิดเห็นตรงกับผู้บังคับบัญชาทางบัญชี ในเรื่องความรู้ทางบัญชี รวมถึงศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญในเกี่ยวกับเทคโนโลยี รวมถึงความระมัดระวัง รอบคอบดังคำกล่าวที่ว่า

“ต้องมีความรู้ในวิชาชีพ มีความรู้ทางด้านกฎหมาย มีประสบการณ์ทางวิชาชีพ จึงจะสามารถแก้ปัญหาได้”

“นักบัญชีต้องมีความระมัดระวัง จะทำอะไรต้องรอบคอบ ต้องมีหลักฐานที่ชัดเจน รัดกุม ต้องมีเอกสารมายืนยัน เพราะบางทีการเชื่อใจกันก็เกิดปัญหาเยอะ ก็ต้องยืนยันที่เอกสารเป็นหลัก”

“ความรู้ทางบัญชีต้องมาก่อน จากนั้นก็ต้องรู้เทคโนโลยีเพราะคอมพิวเตอร์ช่วย search อะไรได้มาก เวลาสงสัยหรือเกิดปัญหา เทคโนโลยีจะช่วยได้มาก ต้องศึกษาตาม website ที่เกี่ยวข้อง”

4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

บัณฑิตและผู้บังคับบัญชามีความเห็นที่สอดคล้องกันในด้านนี้ กล่าวคือ นักบัญชีจะต้องมีทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ซึ่งจะทำให้นักบัญชีทำงานร่วมกับผู้อื่น

ให้เกิดผลสำเร็จ ได้แก่ ต้องรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีมนุษยสัมพันธ์ และมีวินัยในตนเอง ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

บัณฑิตมีความเห็นว่าลักษณะของนักบัญชีที่จะทำงานกับผู้อื่นให้เกิดผลสำเร็จคือ ต้องมีความสามัคคี ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ใจกว้าง มีน้ำใจกับผู้อื่น ให้ความร่วมมือในการทำงาน เคารพผู้อื่น เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เข้าใจผู้อื่น มีความจริงใจ มีมนุษยสัมพันธ์ รู้จักให้อภัย มีทักษะในการพูด ช่างสังเกต จากคำกล่าวที่ว่า

“ควรมีความสามัคคี ไม่โยนความรับผิดชอบหรือความผิดให้บุคคลอื่น แต่ต้องร่วมมือกันรับผิดชอบ เมื่อเกิดความผิดพลาดต้องช่วยกันแก้ปัญหา”

“บางทีก็ต้องเข้าใจและยอมรับคนอื่น เพราะความสามารถไม่เท่ากัน บางคนก็ทำงานช้า แล้วก็กระทบเราเหมือน แต่ก็ต้องยอม ๆ บ้าง ถ้าดึงกันไปก็ทะเลาะกัน”

“ต้องมีมนุษยสัมพันธ์ เพราะจะทำให้ได้รับความร่วมมือ และความช่วยเหลือจากผู้อื่น”

“ควรมีอัธยาศัยที่ดี และมีทัศนคติที่ดีต่อเพื่อนร่วมงาน ไม่ควรเอนเอียงไปข้างใดข้างหนึ่ง”

“ต้องช่างสังเกตโดยไม่จำเป็นต้องถามทุกเรื่อง ยอมรับความผิดพลาด รับฟังความคิดเห็นของคนอื่นมากที่สุด ไม่เอาเปรียบเพื่อน”

“Positive thinking ไม่ให้ก้าวถอยงานกัน”

“รับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงาน การวางตัวเป็นกลางไม่โน้มเอียงหรือเห็นว่าเป็นเพื่อนร่วมงานแล้วสามารถลดหย่อน ละเอียดการปฏิบัติงานบางอย่างลงไป เพราะ จากที่ได้ทำงานส่วนใหญ่แล้วปัญหานี้จะพบเจอบ่อยมากซึ่งจะต้องแยกแยะสิ่งที่ถูกต้องกับสิ่งที่ผิดออกจากกัน”

“ต้องซื่อสัตย์ อดทนและขยัน มีน้ำใจ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ไม่พูดวร้ายผู้อื่น”

“เปิดใจยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น ยึดหยุ่นตามแต่ละสถานการณ์”

“ต้องซื่อสัตย์ ซื่อตรง รับฟังความคิดเห็น มีไหวพริบดี มีเหตุผล เอาใจเขามาใส่ใจเรา และช่วยกันทำงานเป็นทีม”

ในขณะที่ผู้บังคับบัญชามีความเห็นว่าเป็นเรื่องการทำงานร่วมกับผู้อื่นให้ประสบความสำเร็จนั้น ผู้บังคับบัญชาทางบัญชีให้ความเห็นที่ตรงกันว่า บัณฑิตควรรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีมนุษยสัมพันธ์ มีความสามัคคี ทำงานเป็นทีม ส่วนความคิดเห็นอื่น ๆ ได้แก่ มีวินัยในตัวเอง มีความอดทน สุขุมรอบคอบ ดังคำกล่าวที่ว่า

“ก่อนอื่นต้องมีความเข้าใจในงานที่ทำก่อน และในการทำงานร่วมกับผู้อื่นควรรับฟังปัญหา รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น จริงใจในการทำงาน เมื่อเกิดปัญหาควรช่วยกันแก้ปัญหา”

“ควรมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ก็คือรู้จักช่วยเหลือผู้อื่นในยามจำเป็น แต่ต้องระมัดระวังไม่ให้กระทบกับงานของตัวเอง”

“การทำงานร่วมกับผู้อื่นให้ประสบความสำเร็จจะต้องมีทัศนคติที่ดีกับผู้อื่น แบ่งปันความคิดเห็น มีศิลปะในการพูด เพื่อให้งานที่ทำร่วมกันประสบความสำเร็จ”

“มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความสามัคคี มีความซื่อสัตย์ ขยัน มีวินัยในตัวเอง มีความอดทน สุขุมรอบคอบ มีทัศนคติที่ดีต่อหน่วยงานอื่น”

และจากการสัมภาษณ์ผู้บังคับบัญชาที่ไม่ใช่สายงานบัญชี พบว่า มีความคิดเห็นที่คล้ายกับผู้บังคับบัญชาทางบัญชี ในเรื่องการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และนอกจากนี้บัณฑิตยังต้องมีความรู้ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และมีวินัยอีกด้วยดังคำกล่าวที่ว่า

“ต้องมีการยอมรับและเคารพในความคิดเห็นของผู้อื่น สามารถอธิบายและชี้แจงรายละเอียดในงานของตนเองให้ผู้อื่นฟังแล้วสามารถเข้าใจได้ หมั่นศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย และภาษีอยู่เสมอ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี บุคลิกภาพดี รักษากฎระเบียบ มีวินัย”

5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

บัณฑิตและผู้บังคับบัญชามีความเห็นที่สอดคล้องกันในด้านนี้ กล่าวคือ นักบัญชีจะต้องใช้ภาษาไทยได้ถูกต้อง เหมาะสม รู้ภาษาต่างประเทศเพื่อการติดต่อสื่อสาร สำหรับการใช้นวัตกรรมด้านเทคโนโลยีนั้น นักบัญชีต้องใช้ Internet เพื่อการติดต่อสื่อสาร และจำเป็นต้องมีความรู้ในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่องานบัญชี ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

บัณฑิตมีความเห็นว่านักบัญชีควรมีทักษะการสื่อสาร ดังนี้ พุดจาชัดเจน ถูกต้อง เหมาะสม รู้ภาษาต่างประเทศเพื่อการติดต่อสื่อสาร นอกจากนี้นักบัญชีควรมีความรู้ทางเทคโนโลยีแล้วควรใช้คอมพิวเตอร์เป็น มีความรู้ในโปรแกรมพื้นฐาน เช่น Microsoft word, Microsoft excel โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี เช่น Oracle, Sap, Express ความรู้ทาง Internet เช่น การรับส่ง e-mail การใช้ e-mail ในการติดต่อสื่อสาร การ reply e-mail การใช้เครื่องใช้สำนักงาน เช่น fax เครื่องถ่ายเอกสาร จากคำกล่าวที่ว่า

“นักบัญชีควรรู้เทคโนโลยีหลัก ๆ เช่นเรื่องคอมพิวเตอร์ เพราะส่วนใหญ่ใช้คอมพิวเตอร์ในการทำงาน ไม่ว่าจะเป็นโปรแกรมในการบันทึกบัญชี หรือการรับส่ง e-mail และพวกโปรแกรม MS Office”

“การสื่อสารต้องชัดเจน ต้องพูดให้รู้เรื่อง มีความมั่นใจในตนเอง ด้านเทคโนโลยีจำเป็นมากเลยคะ ต้องใช้อุปกรณ์สำนักงานให้เป็นมากที่สุด”

“อย่างน้อยพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศนักบัญชีทุกคนจะต้องสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทั่วไปต้องใช้ได้หรือแม้แต่โปรแกรมทางการบัญชี เช่นหลัก ๆ ที่นักบัญชีควรจะต้องเรียนรู้ เช่น Oracle , Sap ,Express ซึ่งบริษัทส่วนใหญ่จากที่ได้สังเกตและเจอมาจะใช้โปรแกรมประเภทนี้จำนวนมาก ถ้านักบัญชีได้เรียนรู้จะถือว่าเราได้เปรียบไปกว่าครึ่งมีโอกาสในการทำงานสูงด้วย”

ในขณะที่ผู้บังคับบัญชาทางบัญชีให้ความเห็นที่ซ้ำ ๆ กันในเรื่องทักษะการสื่อสารและเทคโนโลยีที่นักบัญชีควรมี ว่านักบัญชีควรมีทักษะทางภาษาทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษใช้เทคโนโลยีได้ดี นอกจากนี้ยังมีความเห็นเกี่ยวกับการใช้งานโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี

ดังคำกล่าวที่ว่า

“ควรพูดจาให้ชัดเจน เข้าใจง่าย ควรเพิ่มทักษะการพูด เพราะนักบัญชีเป็นคนพูดน้อย
วัน ๆ ทำแต่งาน”

“ควรใช้เทคโนโลยีขั้นพื้นฐานได้ดี เช่น คอมพิวเตอร์ ควรรับส่งข้อมูลผ่าน Internet เป็น
ใช้เครื่อง Fax โทรศัพท์ เครื่องใช้สำนักงานทั่ว ๆ ไปเป็น”

“ควรใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะโปรแกรมสำเร็จรูปทางการ
บัญชี”

“การใช้ภาษาอังกฤษในการติดต่อสื่อสารเป็นสิ่งสำคัญ เพราะปัจจุบันคนต่างชาติเข้ามา
ลงทุนในประเทศไทยมากขึ้น ดังนั้นทักษะด้านการพูดเป็นสิ่งสำคัญ และต้องใช้ในการ
ทำงาน แล้วก็ต้องติดตามข่าวสารด้วย”

ในส่วนของผู้บังคับบัญชาที่ไม่ใช่สายงานบัญชี ให้ความเห็นว่ นักบัญชีควรมีความรู้
ทางเทคโนโลยี ได้แก่ การใช้คอมพิวเตอร์ Internet และการสื่อสาร ดังคำกล่าวที่ว่า

“นักบัญชีควรมีความรู้ทางเทคโนโลยี สามารถนำมาเป็นเครื่องมือช่วยให้การทำงานง่าย
ขึ้น รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ”

“นักบัญชีควรเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ เช่น คอมพิวเตอร์ Internet”

“นักบัญชีควรพูดให้คนอื่นเข้าใจได้ เช่น การให้ข้อมูลกับหน่วยงานอื่น ต้องพูดให้คนที่
ไม่มีความรู้บัญชีเข้าใจได้โดยง่าย”

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นของบัณฑิต และผู้บังคับบัญชาที่มีต่อแนวทางการจัดการหลักสูตรบัณฑิต บัณฑิต

ผลจากการวิจัย ผู้วิจัยแบ่งประเด็นการศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อแนวทางในการจัดการหลักสูตร ในประเด็นต่าง ๆ ตามทัศนะของบัณฑิตและผู้บังคับบัญชาบัณฑิตดังนี้

ตามทัศนะของบัณฑิต มีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการจัดการหลักสูตรบัณฑิต 6 ประเด็น ได้แก่

1. ลักษณะของอาจารย์ผู้สอนบัณฑิต
2. ระยะเวลาที่เหมาะสมในการศึกษาตามหลักสูตร
3. ความเหมาะสมของเนื้อหาที่เรียนในหลักสูตร
4. ความเหมาะสมของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
5. ความเพียงพอของวัสดุ อุปกรณ์ในห้องเรียน
6. ความเหมาะสมของการประเมินผลการเรียน

สำหรับทัศนะของผู้บังคับบัญชาบัณฑิต มีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการจัดการหลักสูตรบัณฑิต 7 ประเด็น ได้แก่

1. ลักษณะของอาจารย์ผู้สอนบัณฑิต
2. ความเหมาะสมของการฝึกงานในระหว่างศึกษา
3. ลักษณะของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสม
4. คุณลักษณะของบัณฑิตบัณฑิต

5. ปัญหาที่ต้องพัฒนาสำหรับกระบวนการผลิตบัณฑิตออกสู่ตลาดงาน
6. ข้อเด่นของบัณฑิตบัญชี มหาวิทยาลัยรังสิต
7. ข้อด้อยของบัณฑิตบัญชี มหาวิทยาลัยรังสิต

ผลการวิจัยเรียงตามประเด็นที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการจัดการหลักสูตรบัญชี มีดังนี้

1. ลักษณะของอาจารย์ผู้สอนบัญชี

บัณฑิตส่วนใหญ่ (มากกว่าร้อยละ 80) มีความเห็นต่ออาจารย์ผู้สอนว่าอาจารย์โดยส่วนใหญ่ใจดี เป็นกันเอง เป็นบุคลากรที่มีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณค่อนข้างสูง เข้าใจนักศึกษา ให้คำแนะนำและช่วยเหลือนักศึกษาเมื่อมีปัญหา อาจารย์บางท่านก็รักษาความลับได้ ถ่ายทอดความรู้ได้ดี ทุ่มเกี่ยวกับการสอน อาจารย์บางท่านก็สอนเข้าใจ บางท่านก็ไม่เข้าใจ ดังคำกล่าวที่ว่า

“อาจารย์ผู้สอนใจดีมากค่ะ คอยให้คำปรึกษากับนักศึกษาที่มีปัญหา และช่วยแก้ไขปัญหามาให้”

“อาจารย์สอนดี สนุก เข้าใจง่าย มีความรู้ความสามารถในการถ่ายทอด เป็นผู้ที่มีใจรักเด็ก และมีเมตตา”

“อาจารย์ให้ความเป็นกันเองทั้งในเวลาและนอกเวลาที่สอน รักอาจารย์ที่คณะทุกคนค่ะ”

“ดีค่ะ สอนแล้วเข้าใจ อาจารย์สามารถถ่ายทอดความรู้ได้ดี สามารถเข้าใจได้ง่าย”

“ดีครับ เป็นกันเอง เข้าใจนักศึกษา”

“อาจารย์บางท่านมีความรับผิดชอบในการสอน แต่บางท่านก็รับผิดชอบไม่มากพอ”

“เป็นกันเองดีค่ะ น่าเคารพนับถือ เป็นที่ปรึกษาที่ดี”

“อาจารย์บางท่านเก่งค่ะ ไม่สามารถสอนนักศึกษาให้เข้าใจได้ เพราะใช้คำทางบัญชีสูงไป ทำให้นักศึกษาไม่เข้าใจ”

ส่วนผู้บังคับบัญชาทางบัญชีมีความคิดเห็นต่ออาจารย์ผู้สอน โดยขอให้สอนวิชาทางบัญชีทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติควบคู่กันไป เน้นการสอนความเข้าใจมากกว่าการท่องจำ ควรมี Case study ในการสอนและเป็น Case ที่สภาพแวดล้อมใกล้เคียงกับของไทย นอกจากนี้ควรให้นักศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งข้อมูลภายนอกด้วย ดังคำกล่าวที่ว่า

“สอนให้เข้าใจว่าบัญชีเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ ขึ้นอยู่กับสถานการณ์และภาวะแวดล้อม ทุกอย่างจะมีคำตอบในตัวเอง ควรให้นักศึกษามีความเข้าใจเพื่อประยุกต์ใช้ในการทำงานได้ การเรียนแบบท่องจำอย่างเดียวจะไม่สามารถจัดการกับปัญหาได้”

“ควรใช้การทำความเข้าใจมากกว่าการท่องจำ ควรฝึกปฏิบัติจนเกิดความชำนาญ และเข้าใจในหลักการบัญชีอย่างแท้จริง ควรฝึกการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปให้คล่อง”

“ควรเน้นให้นักศึกษาได้ปฏิบัติจริง ใช้ตัวอย่างจากกิจการจริง ๆ ควรมีวิทยากรรับเชิญมาบรรยายบ้าง ให้มีการวิเคราะห์ Case study เยอะ ๆ ควรสอนในเชิงปฏิบัติมากกว่าเชิงทฤษฎี ควรได้ออกนอกพื้นที่ สอนให้ค้นคว้าด้วยตนเอง เน้นการหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งข้อมูลนอกห้องเรียน”

“ควรสอนให้คิดนอกกรอบ เพราะส่วนใหญ่เด็กบัญชียึดติดอยู่กับตำรา ประยุกต์ไม่ค่อยเป็น เวลาเจออะไรไม่เหมือนที่เรียนมาก็คิดไม่เป็น”

ในขณะที่ผู้บังคับบัญชาที่ไม่ใช่สายงานบัญชี ก็มีความเห็นที่สอดคล้องกันในเรื่องการสอนของอาจารย์ที่ต้องมีทั้งทฤษฎีและปฏิบัติควบคู่กัน เน้นการนำความรู้ไปใช้งาน ดังคำกล่าวที่ว่า

“คิดว่าน่าจะสอนแบบจำลองรูปแบบให้เหมือนสถานการณ์จริง อาจารย์ควรให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทั้งหลักการ ทฤษฎี และการปฏิบัติไปควบคู่กัน จึงจะเป็นการเรียนรู้ที่สมบูรณ์ อย่าสอนท่องจำ ให้นำความรู้ไปใช้ได้ในชีวิตการทำงาน”

2. ระยะเวลาที่เหมาะสมในการศึกษาตามหลักสูตรบัญชีบัณฑิต

บัณฑิตส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ระยะเวลาการศึกษา 4 ปี เหมาะสมแล้ว เพราะสามารถนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานได้ แต่ควรให้เรียนวิชาบัญชีตั้งแต่ภาคเรียนแรกที่เข้าศึกษา เพราะวิชาบัญชีเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการเรียนวิชาบัญชีอื่นต่อไป และควรเพิ่มภาษาอังกฤษให้มากขึ้น ดังคำกล่าวที่ว่า

“หนูว่าก็เหมาะสมนะคะ เพราะนำความรู้ที่เรียน ไปปรับใช้ในการทำงานได้แล้ว”

“เหมาะสมค่ะ แต่ควรเพิ่มทักษะทางภาษาอังกฤษให้มากขึ้น เนื่องจากเป็นส่วนสำคัญในปัจจุบัน”

“เหมาะสมค่ะ และพอแล้ว ถ้ามมากกว่านี้คงแย่ค่ะ เเท่านี้ก็ทำงานได้แล้ว เพราะบางอย่างก็ต้องไปเรียนรู้เองในที่ทำงาน แต่ว่าหลักบัญชีที่เรียนเอาไปใช้ได้ค่ะ”

“เหมาะสมค่ะ แต่ควรให้นักศึกษาเรียนบัญชีพื้นฐานตั้งแต่ ปี 1 เทอม 1 เพราะพื้นฐานด้านบัญชีเป็นสิ่งสำคัญมาก ถ้าพื้นฐานไม่แน่นจะไม่สามารถต่อยอดทางการบัญชีได้”

“เหมาะสม แต่ควรเน้นด้านบัญชีเบื้องต้นให้มาก เพราะเป็นวิชาที่ต้องใช้อย่างมาก”

3. ความเหมาะสมของเนื้อหาที่เรียนในหลักสูตร

บัณฑิตมีความคิดเห็นว่า เนื้อหาที่เรียนในหลักสูตรมีความเหมาะสมแล้ว สามารถนำไปใช้กับการทำงานได้จริง สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงานทางบัญชีและประยุกต์ใช้กับงานด้านอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับบัญชีได้ ทำให้เกิดความรอบคอบในการทำงาน ทำงานผิดพลาดน้อย แต่ควรเพิ่มภาคปฏิบัติให้มากขึ้น เน้นให้นักศึกษาคิดนอกกรอบมากขึ้น ควรเพิ่มภาษาอังกฤษและความรู้ทางเทคโนโลยีสารสนเทศให้มากขึ้น ดังคำกล่าวที่ว่า

“หนูว่าเนื้อหาที่เรียนก็โอเคนะคะ ไม่มากไปและไม่น้อยไป เอาไปใช้งานได้จริงโดยรวมแล้วก็ดีค่ะ”

“เนื้อหาที่เหมาะสมค่ะ แต่ควรเน้นภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีมากกว่านี้ อย่างเช่น คำศัพท์ภาษาอังกฤษค่ะ บางทีเวลาที่ทำงานพูดก็ฟังเขาไม่ค่อยเข้าใจเท่าไรค่ะ”

4. ความเหมาะสมของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

บัณฑิตมีความคิดเห็นว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีความเหมาะสมแล้ว เพราะเรียนไปแล้วสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงานได้จริง อาจารย์ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม ให้ศึกษาเพิ่มเติมจากนอกตำรา และอาจารย์ก็สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมในการเรียนการสอนอยู่เสมอ มีเทคนิคในการสอนที่ดี มีการสอนที่หลากหลาย แต่ควรมีช่วงเวลาพักให้กับนักศึกษา ควรเพิ่มภาคปฏิบัติให้มากขึ้น ให้ฝึกงานนานขึ้นกว่าเดิม ควรเพิ่มภาษาอังกฤษสำหรับการสนทนา และวิธีเขียน e-mail ดังคำกล่าวที่ว่า

“เหมาะสม แต่คิดว่าบางครั้งสมองของนักศึกษา ไม่สามารถรับบทเรียนที่อาจารย์สอนได้ทีเดียวทั้งหมด ควรมีการพักเป็นช่วง ๆ จะทำให้นักศึกษาได้รับมากขึ้น”

“หนูคิดว่าควรเพิ่มหลักสูตรที่เกี่ยวกับภาษานะคะ สำหรับการโต้ตอบ วิธีการเขียน e-mail การสนทนา เพราะปัจจุบันภาษาไทยแทบไม่ค่อยได้ใช้เลยค่ะ”

“เหมาะสม นักศึกษาสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้จากการจัดกิจกรรม และสามารถนำความรู้จากบทเรียนมาใช้แก้ปัญหา และประยุกต์ใช้กับการทำงานต่อไปได้”

“มีการจัดการเรียนที่เหมาะสมแล้ว เพราะว่าอาจารย์ชอบให้ทำงานเป็นทีม อาจารย์บอกว่าอีกหน่อยต้องทำงานร่วมกับคนอื่น แล้วก็จริง ๆ เพราะทำให้ปัจจุบันเวลาต้องทำงานกับคนอื่น หนูว่าหนูปรับตัวเข้ากับคนอื่นได้ง่ายค่ะ”

5. ความเพียงพอของวัสดุ อุปกรณ์ในห้องเรียน

บัณฑิตมีความคิดเห็นว่างวัสดุอุปกรณ์เพียงพอ แต่ควรปรับปรุงให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานและทำให้ทันสมัย เพราะคอมพิวเตอร์เสียบ่อย และบางเครื่องก็เก่ามากแล้ว โต๊ะเรียนเล็กเกินไป

สำหรับการเรียนวิชาบัญชี ซึ่งต้องใช้เนื้อที่มาก และน่าจะเพิ่มหนังสือที่เกี่ยวกับบัญชีในห้องสมุด มหาวิทยาลัยให้มากขึ้น เพราะที่มีอยู่เก่ามากแล้ว มาตรฐานการบัญชีที่มีในห้องสมุดก็ใช้ไม่ได้แล้ว ในปัจจุบัน ดังคำกล่าวที่ว่า

“เหมาะสม แต่โต๊ะเก้าอี้เล็กเกินไป เนื่องจากคอนรีนมีทั้งหนังสือ กระจาษาจด และ อุปกรณ์ต่าง ๆ ต้องคอยระวังว่าจะหล่น”

“คณะควรประชาสัมพันธ์หนังสือเกี่ยวกับบัญชีให้นักศึกษาทราบ และควรครอบคลุม บัญชีทุก ๆ ด้าน เนื่องจากห้องสมุดของมหาวิทยาลัยมีหนังสือ แต่เก่ามาก และมาตรฐาน การบัญชี หรือแม่บทการบัญชีก็ไม่ update”

“ถ้าเป็นไปได้อยากให้มันเป็นแบบโต๊ะยาว ๆ แบบห้องเรียนบางห้องซึ่งไม่รู้ว่าจะเปลี่ยน หรือยัง พอดีว่าคอนรีนได้เรียนแต่โต๊ะแบบตัวเล็กที่ใช้สอบซึ่งมันมีพื้นที่ใช้สอยน้อย มาก”

6. ความเหมาะสมของการประเมินผลการเรียน

บัณฑิตมีความคิดเห็นว่าการประเมินผลการเรียนมีความเหมาะสมเพราะ ตั้งเกณฑ์ไว้และ นักศึกษารับทราบ โดยทั่วกัน มีความชัดเจน โปร่งใส อาจารย์ประเมินตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และได้ ประเมินพฤติกรรมของผู้เรียนด้วย แต่บัณฑิตต้องการให้มีการนำคะแนนภาคปฏิบัติมาร่วมในการ ประเมินผลให้มากขึ้น ดังคำกล่าวที่ว่า

“ค่อนข้างเหมาะสม เพราะหลักสูตรเน้นเนื้อหาที่จำเป็นต้องเข้าใจให้ลึกซึ้ง การประเมิน เน้นถึงศักยภาพของนักศึกษา ทั้งในด้านการเรียนและพฤติกรรมที่แสดงออก”

7. ความเหมาะสมของการฝึกงานในระหว่างศึกษา

ผู้บังคับบัญชาทางบัญชีทุกคน มีความคิดเห็นให้บังคับฝึกงาน โดยอาจจะเป็นในช่วงภาค เรียนฤดูร้อน ประมาณ 3-4 เดือน หรือเต็มภาคเรียนก็ได้ แต่ควรต้องมีเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อม ในการทำงานในอนาคต ดังคำกล่าวที่ว่า

“ควรบังคับฝึกงาน เพื่อเตรียมความพร้อมในการทำงาน ควรเป็นช่วง summer ช่วงปี 3 ขึ้นไป 4 เพราะการทำงานจริงกับการเรียนมีความแตกต่างกัน เวลาไปทำงานจริงจะได้อะไรไม่ ต้องปรับตัวมาก”

“ควรฝึกงาน เพราะการฝึกงานช่วยให้นักศึกษาได้รับความรู้และเรียนรู้งานจาก ประสบการณ์จริง ระยะเวลาที่เหมาะสม ประมาณ 3-4 เดือน”

“การฝึกงานจะช่วยปูพื้นฐานด้านบัญชี สร้างความคุ้นเคยในการทำงานในอนาคต เกิด ทักษะ และช่วยในการปรับตัวเมื่อต้องทำงานจริง คิดว่าสำคัญและจำเป็นมาก”

สำหรับผู้บังคับบัญชาที่ไม่ใช่สายงานบัญชี ก็มีความเห็นที่สอดคล้องกับผู้บังคับบัญชา ในสายงานบัญชีที่สนับสนุนให้มีการฝึกงาน ดังคำกล่าวที่ว่า

“ควรฝึกงานระยะสั้น ประมาณ 1-3 เดือน เพื่อเรียนรู้บรรยากาศในการทำงานร่วมกับ ผู้อื่น จะได้มีโอกาสฝึกประสบการณ์ ได้เรียนรู้การอยู่ร่วมกับผู้อื่น เป็นการฝึกความ รับผิดชอบและระเบียบวินัย ตอนเรียนต้นตอนไหนก็ได้แต่ตอนทำงานต้องตื่นให้ทัน ”

“ควรต้องฝึกงานเพราะ บางครั้งเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ ก็ต้องเรียนรู้ เช่น การถ่ายเอกสาร การ ส่ง fax ต้องทำเป็น ถ้าทำเป็นตั้งแต่ตอนฝึกงาน พอทำงานจริงจะได้สามารถใช้อุปกรณ์ สำนักงานได้เลย ไม่ต้องเสียเวลาในส่วนนี้ และเอาเวลาไปทำงานอย่างอื่น”

8. ลักษณะของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสม

ผู้บังคับบัญชาทางบัญชีมีความเห็นที่ตรงกันในเรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ ควรเสริมในเรื่องการทัศนศึกษาดูงานนอกสถานที่ นอกจากนี้ยังมีความคิดเห็นว่าการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นในห้องเรียนให้ มาก ๆ ใช้ Case study ในการสอน ดังคำกล่าวที่ว่า

“ควรเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นมาก ๆ ควรให้นักศึกษาออกมานำเสนอวิธีการทำโจทย์ หลักการคิดจากโจทย์แต่ละข้อ เพื่อให้เข้าใจในหลักการ นักศึกษาจะได้แสดงวิธีคิดของตนเอง และเป็นการถ่ายทอดความรู้ให้เพื่อน ๆ ด้วย”

“ควรเสริมกระบวนการคิดแก้ปัญหา แก้ไขให้ตรงตามสถานการณ์ และปรับให้เหมาะสมกับสถานการณ์ เช่น ควรพาไปทัศนศึกษาดูงานนอกสถานที่ ไปดูการจัดทำบัญชีของสำนักงานสอบบัญชี และทำกิจกรรมเพื่อสังคมบ้าง ดูงานเกี่ยวกับความเป็นเลิศทางการบริหาร ดูงานเกี่ยวกับความโปร่งใส การควบคุมภายในที่ดี”

“อาจารย์กับนักศึกษาควรมีการสื่อสารกันโดยผ่าน Case study ควรให้มีการปฏิบัติจริง Case study ก็ไม่ควรยากเกินไป ควรเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และเป็นเหตุการณ์จริง ๆ ควรฝึกให้นักศึกษานำเสนอหน้าชั้นเรียน”

ส่วนผู้บังคับบัญชาที่ไม่ใช่สายงานบัญชี มีความเห็นสอดคล้องกับผู้บังคับบัญชาในงานบัญชีในเรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และใช้ Case study ในการเรียนการสอน ดังคำกล่าวที่ว่า

“อาจารย์ควรสอนโดยคำนึงถึงผู้เรียนเป็นหลัก คือต้องทำความเข้าใจความต้องการและธรรมชาติของผู้เรียนเป็นเบื้องต้น ต้องยอมรับว่าผู้เรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกัน โดยเฉพาะศักยภาพในการเรียนรู้ไม่เท่ากัน ความสนใจไม่เหมือนกัน ต้องให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน ควรสอนโดยให้มี Case study เยอะ ๆ ให้มีการทำ workshop”

9. คุณลักษณะของบัณฑิตบัญชี

ผู้บังคับบัญชาทางบัญชีมีความเห็นตรงกันว่าบัณฑิตบัญชีควรมีความละเอียดรอบคอบ ส่วนความคิดเห็นเรื่องอื่นคือ ความรู้ความสามารถทางบัญชี มีจริยธรรม และรู้จักพัฒนาตนเอง ดังคำกล่าวที่ว่า

“นักบัญชีควรมีความรู้ความสามารถในด้านบัญชี เข้าใจมาตรฐานการบัญชี มีความรู้ถึงประโยชน์ของงานบัญชี เช่น ควรตอบได้ว่าบัญชีมีประโยชน์อย่างไรต่อกิจการ ควรมีความละเอียด รอบคอบ”

“นักบัญชีควรมีความพร้อมที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ควรมีความละเอียด รอบคอบ แม่นยำในหลักบัญชี และศึกษาหาความรู้ใหม่ ๆ เกี่ยวกับบัญชีอยู่เสมอ ปฏิบัติงานทางบัญชีตามมาตรฐานการบัญชี ตรงตามความเป็นจริง ไม่บิดเบือนข้อมูล มีความเป็นกลาง มีความรับผิดชอบ ชยัน อดทน”

“ชื่อสำคัญ ควรมีบุคลิกน่าเชื่อถือ แต่ทันสมัย มีความเชื่อมั่นในตัวเองพอสมควร กระตือรือร้นในการทำงาน และเป็นคนที่อยากพัฒนาตัวเองในสิ่งใหม่ ๆ ไม่ใช่ไม่ชอบการเปลี่ยนแปลง ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง”

ส่วนความเห็นของผู้บังคับบัญชาที่ไม่ใช่สายงานบัญชี ให้ความสำคัญกับเรื่องจริยธรรม ดังคำกล่าวที่ว่า

“คนทำงานบัญชีจะต้องซื่อตรง เปิดเผย ชัดเจน มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ต้องเป็นคนใฝ่รู้ ใฝ่เรียน มองกว้าง คิดไกล ใฝ่สูง ต้องเป็นผู้นำ และผู้ให้มากกว่าเป็นผู้ตาม”

“ต้องมีคุณธรรม จริยธรรม เราเป็นคนไทย ต้องให้ความสำคัญกับสิ่งนี้ นักบัญชีไม่ควรเครียดจนเกินไป บางที่ฝ่ายอื่นก็จะกลัว เพราะดูเครียดตลอดเวลาที่ทำงาน”

10. ปัญหาที่ต้องพัฒนาสำหรับกระบวนการผลิตบัณฑิตออกสู่ตลาดงาน

ผู้บังคับบัญชาทางบัญชีให้ความเห็นว่าที่ตรงกันเกี่ยวกับปัญหาที่ต้องพัฒนาในการนำบัณฑิตออกสู่ตลาดงานคือ การพัฒนาภาษาอังกฤษ นอกจากนี้ยังแสดงความเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอน ความอดทน การแสดงความคิดเห็น ดังคำกล่าวที่ว่า

“ปัญหาตอนนี้หลัก ๆ ก็จะเป็นภาษาอังกฤษ ค่อนข้างอ่อน ตอนนี้โปรแกรมที่ใช้ก็เป็นภาษาอังกฤษหมดแล้ว ตอนเข้ามาก็ฝึกกันอยู่นานเหมือนกัน”

“อยากให้เน้นความเข้าใจมากกว่าการท่องจำทฤษฎี ควรเน้นความสามารถในการแก้ปัญหา ควรสร้างความพร้อมในการทำงาน ควรจัดให้มีการฝึกงานในเทอมที่ว่าง เน้นความเข้าใจในเชิงปฏิบัติ จะได้ปฏิบัติงานได้จริงในการทำงาน”

“ปัญหาตอนนี้คือเรื่องความอดทน เพราะบัณฑิตสมัยนี้ไม่มีความอดทน มองผลตอบแทนเป็นหลัก”

“ต้องเน้นให้กล้าแสดงความคิดเห็น เพราะบัณฑิตอยู่ในกรอบมากเกินไป ไม่ค่อยคิดที่จะรับสิ่งใหม่ ๆ ทำให้การทำงานล่าช้า”

11. ข้อเด่นของบัณฑิตบัญชี มหาวิทยาลัยรังสิต

ผู้บังคับบัญชาทางบัญชีให้ความเห็นว่าตรงกันว่าบัณฑิตมีความต้องการเรียนรู้สิ่งใหม่ มนุษย์สัมพันธ์ มีความอ่อนน้อม และความขยัน ส่วนความคิดเห็นอื่น ๆ คือบัณฑิตเป็นผู้มีความสามารถทางบัญชี มีน้ำใจ ช่วยเหลือผู้อื่นอยู่เสมอ เคารพบุคคลอื่น รู้กาลเทศะ ซื่อสัตย์ ขยัน มีความพยายาม มีความตั้งใจในการทำงานสูงมาก อดทน มองโลกในแง่ดี เป็นคนตรงต่อเวลา มีความเอาใจใส่ต่องานมาก ตรงกับคำกล่าวที่ว่า

“บัณฑิตมีความสามารถทางบัญชี ดูจากเรื่องมาตรฐานการบัญชี กฎหมายภาษีอากร นำความรู้เรื่องการสอบบัญชีมาประยุกต์ใช้ในงานได้ ทำงานด้วยความเข้าใจ เอาใจใส่ต่องานมาก แล้วก็ศึกษาค้นคว้าอยู่เสมอ ขยัน”

“เป็นคนใฝ่รู้ เพราะสังเกตจากการชอบเรียนรู้งานใหม่ ๆ เวลาไม่เข้าใจ ก็กล้าที่จะถาม เป็นมีน้ำใจ เพื่อนที่ร่วมงานด้วยก็รัก เป็นคนที่มีความพยายาม”

“เป็นคนที่มนุษยสัมพันธ์ดี ทำงานกับคนอื่นได้ดี เข้าใจอะไรง่าย ทำตามกฎระเบียบบริษัทได้ดี”

“มารยาทดี อ่อนน้อมถ่อมตน เคารพบุคคลอื่น รู้กาลเทศะ มองโลกในแง่ดี”

“มีความตั้งใจในการทำงานสูงมาก ขยัน อดทน เรียนรู้ไว เป็นคนตรงต่อเวลา”

และจากการสัมภาษณ์ผู้บังคับบัญชาที่ไม่ใช่สายงานบัญชี พบว่าข้อเด่นของบัณฑิตคือมีความตั้งใจในการทำงาน พร้อมเรียนรู้งานใหม่ ๆ อยู่เสมอ มีความรับผิดชอบในหน้าที่ที่ได้รับ

มอบหมาย ตัวใหญ่ แข็งแรง อดทน เรียนรู้งานได้เร็ว ขยัน ตั้งใจทำงาน ทำงานทันเวลา บัณฑิตเป็นคนดี ตรงกับคำกล่าวที่ว่า

“บัณฑิตเป็นคนดี บัณฑิตมิใช่เป็นผู้รู้เพียงปริญญา”

12. ข้อดีของบัณฑิตบัณชี มหาวิทยาลัยรังสิต

ผู้บังคับบัญชาทางบัญชีมองว่าบัณฑิตบัณชี มีข้อดีในเรื่องการถ่ายทอดข้อมูล ทักษะภาษาอังกฤษ ความรู้เชิงวิชาการ การตัดสินใจ การแสดงออก ความมีวินัย ดังคำกล่าวที่ว่า

“บัณฑิตมีปัญหาในเรื่องการพูดให้คนอื่นเข้าใจ เช่น เวลาให้สอนงานให้เด็กใหม่ที่เข้ามา บัณฑิตพูดแล้วคนอื่นฟังไม่รู้เรื่อง คิดว่าตรงนี้ต้องใช้ระยะเวลา”

“จะดีก็ในเรื่องภาษาอังกฤษ ทั้งการพูด การฟัง การเขียน แต่ส่วนใหญ่ที่ใช้เยอะคือการพูด แต่ตรงจุดนี้คิดว่าบัณฑิตที่อื่นก็มีปัญหาเหมือน ๆ กัน...”

“คิดว่าเป็นเรื่องการทำงาน เป็นข้อดีที่สำคัญเหมือนกันเพราะว่า ทำงานไม่ค่อยรอบคอบ แล้วมาตรฐานการบัญชีไม่แม่น แล้วก็ไม่ค่อยพูด ไม่ถาม เพราะมันใจในตัวเองสูงมากเกินไป เวลาทำมาก็จะผิด”

“บัณฑิตมีความจริงจังกับงานมาก ความเครียดสูง แต่งานออกมามีนะ แต่คิดว่าตรงนี้ต้องปรับ”

“ไม่ค่อยเชื่อมั่นในตัวเอง ไม่กล้าตัดสินใจ อาจเป็นเพราะว่าประสบการณ์การทำงานน้อย ก็เลยกลัวผิด”

ส่วนผู้บังคับบัญชาที่ไม่ใช่สายงานบัญชี ให้ความเห็นว่าบัณฑิตมีข้อดีในเรื่องความสุ่ม ดังคำกล่าวที่ว่า

“ทำงานก็โอเคนะ แต่ไม่ค่อยสุ่ม ชอบทำอะไรเสียงดัง โวยวาย”

ข้อวิจารณ์

จากผลการวิจัยการติดตามบัณฑิตหลักสูตรบัญชีบัณฑิต คณะบัญชี มหาวิทยาลัยรังสิต พบว่า ผู้วิจัยขอเสนอข้อวิจารณ์ตามข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัย 4 ประเด็น ดังนี้ 1) สถานภาพการประกอบอาชีพ 2) คุณลักษณะของบัณฑิตบัญชีตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร 3) คุณลักษณะของบัณฑิตบัญชีที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ สาขาการบัญชีในระดับปริญญาตรีและ 4) แนวทางการจัดการหลักสูตรบัญชีบัณฑิต ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. สถานภาพการประกอบอาชีพ

1.1 ตำแหน่งงาน

จากผลการวิจัยพบว่า บัณฑิตที่หางานทำจำนวน 65 คนมีตำแหน่งงานตรงหรือสอดคล้องกับสาขาที่สำเร็จการศึกษาจำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 96.9 ซึ่งได้คะแนนเต็ม 3 คะแนน เพราะเป็นไปตามการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ตามองค์ประกอบที่ 2 เรื่องการเรียนการสอน ตามตัวบ่งชี้ มรส. 2.19 เรื่องร้อยละของบัณฑิตระดับปริญญาตรีที่ได้ทำงานตรงสาขาที่สำเร็จการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ สมศ. 1.2 กำหนดให้ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาได้งานทำตรงหรือสอดคล้องกับสาขาที่สำเร็จการศึกษาเทียบกับบัณฑิตที่ตอบแบบสอบถามมากกว่าหรือเท่ากับ ร้อยละ 80 ของผู้สำเร็จการศึกษาจะได้คะแนนเต็ม 3 คะแนน (สำนักงานประกันคุณภาพ มหาวิทยาลัยรังสิต, 2551: 70)

1.2 เงินเดือนเริ่มต้น

บัณฑิตที่หางานทำได้รับเงินเดือนเริ่มต้น 7,630 บาท คิดเป็นร้อยละ 95.2 ซึ่งหากพิจารณาตามตัวบ่งชี้ มรส. 2.10 เรื่องร้อยละของบัณฑิตที่ได้รับเงินเดือนเริ่มต้นเป็นไปตามเกณฑ์ สอดคล้องกับ สมศ. 1.3 และ สกอ. 2.10 จะได้ 2 คะแนนจากคะแนนเต็ม 3 คะแนน เนื่องจากเกณฑ์ กำหนดให้ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาได้งานทำตรงหรือสอดคล้องกับสาขาที่สำเร็จการศึกษา เทียบกับบัณฑิตที่ตอบแบบสอบถามมากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 80 ของผู้สำเร็จการศึกษาจะได้คะแนนเต็ม 3 คะแนน แต่หากได้ร้อยละ 75 – 99 จะได้ 2 คะแนน (สำนักงานประกันคุณภาพ มหาวิทยาลัยรังสิต, 2551: 70)

2. คุณลักษณะของบัณฑิตบัญชิตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

คณะบัญชี มหาวิทยาลัยรังสิตจัดตั้งขึ้นมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างบัณฑิตวิชาชีพที่มีคุณธรรม มีความรับผิดชอบ มีจริยธรรม พัฒนาศักยภาพให้มีความรู้ความสามารถด้านการบัญชีรวมถึงศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง สามารถสื่อสารข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อองค์กรและสังคม เป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์กว้าง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รักการแสวงหาความรู้ (หลักสูตรบัญชีบัณฑิต ฉบับปรับปรุง, 2547) ซึ่งสอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ที่มีหลักการสำคัญเพื่อเป็นการประกันคุณภาพขั้นต่ำของบัณฑิตสาขาบัญชีใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของ มหาวิทยาลัยรังสิต ในองค์ประกอบที่ 2 เรื่องการเรียนการสอน โดยวัดคุณภาพบัณฑิตจากระดับความพึงพอใจและความคาดหวังของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อบัณฑิต (สำนักงานประกันคุณภาพ มหาวิทยาลัยรังสิต, 2551) ดังนั้นการติดตามบัณฑิตจึงเป็นกระบวนการที่ต้องทำเพื่อตรวจสอบว่า ผู้ใช้บัณฑิตมีความคิดเห็นต่อบัณฑิตอย่างไร และบัณฑิตที่จบออกไปนั้นมีความสำเร็จ ความล้มเหลว ทัศนคติ ข้อคิดเห็น ความต้องการ รวมถึงปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างไร เพื่อให้ได้สารสนเทศในการตัดสินใจแก้ไขและปรับปรุงการจัดการหลักสูตรให้เหมาะสมกับความต้องการของสังคม รวมถึงการช่วยเหลือผู้ที่สำเร็จการศึกษาในการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ของงาน เพื่อให้การทำงานดีขึ้นและมั่นคงขึ้น จากผลการวิจัยพบว่าคุณลักษณะของบัณฑิตตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรใน 3 ด้าน ได้แก่ มีรายละเอียดดังนี้ 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรมวิชาชีพ และความรับผิดชอบต่อสังคม 2) ด้านความรู้ความสามารถทางการบัญชีรวมถึงศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง และความสามารถในการสื่อสารข้อมูล และ 3) ด้านวิสัยทัศน์ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การแสวงหาความรู้ และความพร้อมในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น มีรายละเอียดดังนี้

2.1 ด้านคุณธรรม จริยธรรมวิชาชีพ และความรับผิดชอบต่อสังคม

หากพิจารณาโดยรวมในด้านนี้พบว่าผ่านเกณฑ์การประเมินที่ตั้งไว้ทั้งในความคิดเห็นของตัวบัณฑิตเองและความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาที่มีต่อบัณฑิต และหากพิจารณารายข้อพบว่า บัณฑิตทุกคนที่ตอบแบบสอบถาม (ร้อยละ 50 ขึ้นไป) มีความคิดเห็นว่าตนเองสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จภายในเวลาที่กำหนด และมีความใส่ใจในผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจของตนเอง จัดอยู่ในกลุ่มดี (คะแนนระหว่าง 5 - 7 จากคะแนนเต็ม 7 คะแนน) ซึ่งสอดคล้องกับจรรยาบรรณผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2553 ในเรื่องความรู้ความสามารถและสอดคล้องกับ

หลักการพื้นฐานที่กำหนดโดยสหพันธ์นักบัญชีระหว่างประเทศ (International Federation of Accountants: IFAC) ในเรื่อง Professional Competence and Due Care ที่กำหนดว่านักบัญชีต้องใช้ความรู้ความสามารถ ความชำนาญในการปฏิบัติวิชาชีพบัญชีด้วยความเอาใจใส่อย่างเต็มความสามารถ ความเพียรพยายาม และความระมัดระวังรอบคอบ เพื่อที่จะได้ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และมั่นใจได้ว่ามีผลงานทางวิชาชีพที่อยู่บนพื้นฐานของกฎเกณฑ์มาตรฐานในการปฏิบัติงาน และวิชาการที่เกี่ยวข้อง (จรรยาบรรณผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2553, 2554) นอกจากนี้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของอาจารย์ได้สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมในการเรียนการสอนอยู่เสมอตามคำสัมภาษณ์ของบัณฑิต ทำให้เป็นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมวิชาชีพ และความรับผิดชอบแก่บัณฑิต

และหากพิจารณาความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชามีต่อบัณฑิตพบว่า ผู้บังคับบัญชาทุกคนที่ตอบแบบสอบถาม (ร้อยละ 50 ขึ้นไป) มีความคิดเห็นที่ตรงกับที่บัณฑิตประเมินตนเองเกี่ยวกับ ความสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จภายในเวลาที่กำหนด และมีความใส่ใจในผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจของตนเอง และนอกจากนี้ยังมีความคิดเห็นที่บัณฑิตเป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์สุจริต คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน ปฏิบัติงานทางบัญชีด้วยความถูกต้องตามมาตรฐานการบัญชี และตรงตามความเป็นจริง มีความเป็นกลางในการนำเสนอข้อมูลทางบัญชี ไม่บิดเบือนข้อมูลเพื่อประโยชน์ของบุคคลใด ๆ ปฏิบัติและทำงานที่ได้รับมอบหมายได้อย่างถูกต้อง มีความระมัดระวังในการทำงาน ยอมรับในผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง เคารพและปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างสม่ำเสมอ และเป็นผู้ที่ตรงต่อเวลา จัดอยู่ในกลุ่มดี (คะแนนระหว่าง 5 – 7 จากคะแนนเต็ม 7 คะแนน) ดังนั้นคุณลักษณะของบัณฑิตบัญชี มหาวิทยาลัยรังสิตจึงมีคุณธรรม จริยธรรม เป็นไปตามจรรยาบรรณผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2553 ในเรื่อง ความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต ความรู้ความสามารถและมาตรฐานในการปฏิบัติงาน และสอดคล้องกับหลักการพื้นฐานที่กำหนดโดยสหพันธ์นักบัญชีระหว่างประเทศ (International Federation of Accountants: IFAC) ในเรื่อง Integrity Objectivity และ Professional Competence and Due Care

2.2 ด้านความรู้ความสามารถทางการบัญชีรวมถึงศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง และความสามารถในการสื่อสารข้อมูล

หากพิจารณาโดยรวมในด้านนี้พบว่าผ่านเกณฑ์การประเมินที่ตั้งไว้ทั้งในความคิดเห็นของตัวบัณฑิตเองและความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชามีต่อบัณฑิต และหากพิจารณารายข้อพบว่า

บัณฑิตตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป มีความคิดเห็นว่าเป็นเรื่องดังต่อไปนี้อยู่ในระดับค่อนข้างมากถึงมากที่สุด จัดอยู่ในกลุ่มดี (คะแนนระหว่าง 5 – 7 จากคะแนนเต็ม 7 คะแนน) ได้แก่ ความสามารถเขียนภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความสามารถในการแก้ปัญหาการทำงานได้คล่อง พุดภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความสามารถในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทั่วไปในการปฏิบัติงาน มีความสามารถในการนำความรู้ความเข้าใจไปใช้ในการปฏิบัติงาน มีความรู้ทางเทคโนโลยีสารสนเทศ มีความสามารถในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีในการปฏิบัติงาน เลือกลงและใช้โปรแกรมสำหรับการนำเสนอข้อมูลได้อย่างเหมาะสม เมื่อเกิดปัญหาในการทำบัญชี สามารถแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเอง มีความรู้ทางการเงิน มีความรู้ในแนวคิด ทฤษฎี หลักการและวิธีการทางบัญชี มีความรู้ทางการจัดการ มีความรู้ทางภาษีอากร มีวิธีการนำเสนอข้อมูลได้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย สามารถแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมได้ สามารถวิเคราะห์ข้อมูลทางบัญชีในรูปแบบการรายงานเพื่อการบริหาร มีความเข้าใจในแนวคิด ทฤษฎี หลักการและวิธีการทางบัญชี สามารถแปลความหมายข้อมูลเชิงปริมาณได้ สามารถเขียนรายงานได้ถูกต้อง ชัดเจน สามารถวิเคราะห์ข้อมูลทางบัญชีในรูปแบบการเงินได้ และ มีความรู้ทางกฎหมายธุรกิจ ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่มุ่งหวังการพัฒนาบัณฑิตให้มีความรู้ความสามารถด้านการบัญชีและรอบรู้ในศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง และมีรายวิชาโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่องานบัญชีที่มุ่งเน้นการฝึกทักษะให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติงานได้จริง สามารถแก้ไขปัญหาได้ รวมถึงการนำเสนอผลงานที่แสดงถึงการประยุกต์ใช้ความรู้ทางบัญชีในองค์กรธุรกิจจริง (หลักสูตรบัญชีบัณฑิต ฉบับปรับปรุง, 2547)

ส่วนประเด็นที่ไม่ผ่านการประเมินได้แก่ การพูดและเขียนภาษาต่างประเทศ (เช่น ภาษาอังกฤษ) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากในปัจจุบันหลักสูตรที่ใช้เป็นหลักสูตรภาษาไทย ซึ่งตามโครงสร้างหลักสูตรกำหนดให้กลุ่มวิชาภาษา ซึ่งอยู่ในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป มีจำนวน 15 หน่วยกิตและมีลักษณะเหมือนกับหลักสูตรบัญชีบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาอื่น นอกจากนี้รายวิชาต่าง ๆ ไม่ได้สนับสนุนให้ใช้ตำราเรียนหลักเป็นภาษาอังกฤษ เพียงแต่ใช้เป็นสื่อเสริมเท่านั้น ทำให้การฝึกทักษะการพูด การเขียนภาษาอังกฤษอยู่ในเกณฑ์ที่ต้องปรับปรุง

และหากพิจารณาความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาที่มีต่อบัณฑิตพบว่า ผู้บังคับบัญชาดังแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป มีความคิดเห็นว่าเป็นเรื่องดังต่อไปนี้อยู่ในระดับค่อนข้างมากถึงมากที่สุด จัดอยู่ในกลุ่มดี (คะแนนระหว่าง 5 – 7 จากคะแนนเต็ม 7 คะแนน) มีความคิดเห็นที่ตรงกับที่บัณฑิตประเมินตนเองเกี่ยวกับ ความเข้าใจในแนวคิด ทฤษฎี หลักการและวิธีการทางบัญชี ความสามารถในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีในการปฏิบัติงาน ความสามารถในการนำความรู้ความ

เข้าใจไปใช้ในการปฏิบัติงาน พูดภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความรู้ในแนวคิด ทฤษฎี หลักการและวิธีการทางบัญชี มีความสามารถในการแก้ปัญหาการทำงานได้คล่อง มีความสามารถในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทั่วไปในการปฏิบัติงาน เขียนภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อเกิดปัญหาในการทำบัญชี สามารถแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเอง เลือกและใช้โปรแกรมสำหรับการนำเสนอข้อมูลได้อย่างเหมาะสม มีวิธีการนำเสนอข้อมูลได้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย มีความรู้ทางภาษีอากร การเงิน เทคโนโลยีสารสนเทศ กฎหมายธุรกิจและการจัดการ สามารถวิเคราะห์ข้อมูลทางบัญชีในรูปแบบการรายงานเพื่อการบริหาร สามารถเขียนรายงานได้ถูกต้อง ชัดเจน สามารถแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมได้ และเขียนภาษาต่างประเทศ (เช่นภาษาอังกฤษ) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ส่วนประเด็นที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลทางบัญชีในรูปแบบการเงิน การแปลความหมายข้อมูลเชิงปริมาณ และการพูดภาษาต่างประเทศ (เช่นภาษาอังกฤษ) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำหรับการพูดภาษาอังกฤษนั้นบัณฑิตและผู้บังคับบัญชามีความคิดเห็นตรงกันว่าไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ในขณะที่การเขียนภาษาอังกฤษนั้นบัณฑิตประเมินตนเองว่าไม่ผ่านแต่ผู้บังคับบัญชาเห็นว่าผ่านเกณฑ์การประเมิน

และในส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลทางบัญชีในรูปแบบการเงินและการแปลความหมายข้อมูลเชิงปริมาณ บัณฑิตประเมินตนเองว่าผ่านเกณฑ์การประเมินแต่ผู้บังคับบัญชาเห็นว่าไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน อภิปรายได้ว่า บัณฑิตส่วนใหญ่จบการศึกษาทำงานไม่เกิน 1 ปี ดังนั้นความรู้ที่ได้รับจากการเรียนทำให้เกิดความมั่นใจได้ว่าตนเองสามารถวิเคราะห์ข้อมูลทางบัญชีในรูปแบบการเงินและการแปลความหมายข้อมูลเชิงปริมาณได้ ในขณะที่งานขอบเขตของงานที่ได้รับมอบหมายนั้นยังไม่ได้ใช้ความรู้ในเรื่องดังกล่าวเท่าที่ควร จึงทำให้ไม่ได้แสดงความสามารถในเรื่องดังกล่าว เพราะเป็นหน้าที่งานในระดับบริหาร จึงทำให้บัณฑิตและผู้บังคับบัญชามีความคิดเห็นในเรื่องดังกล่าวที่ไม่ตรงกัน

2.3 ด้านวิสัยทัศน์ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การแสวงหาความรู้ และความพร้อมในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น

หากพิจารณาโดยรวมในด้านนี้พบว่าผ่านเกณฑ์การประเมินที่ตั้งไว้ทั้งในความคิดเห็นของตัวบัณฑิตเองและความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาที่มีต่อบัณฑิต และหากพิจารณารายข้อพบว่า บัณฑิตตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป มีความคิดเห็นว่าเป็นเรื่องดังต่อไปนี้อยู่ในระดับค่อนข้างมากถึงมากที่สุด จัดอยู่ในกลุ่มดี (คะแนนระหว่าง 5 – 7 จากคะแนนเต็ม 7 คะแนน) ได้แก่ ใจกว้าง เปิดรับฟังความคิดของผู้อื่น ให้ความร่วมมือในการทำงาน มีโลกทัศน์กว้าง มีความคิดในเชิงบวกที่แตกต่างจากความคิดของบุคคลทั่วไป เป็นประโยชน์ สามารถคิดได้หลายทิศทาง หลายแง่มุม มีมุมมองท้าทาย และเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ มีกระบวนการคิดแก้ปัญหา ปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ สามารถคิดได้อย่างเป็นระบบ มีข้อเสนอใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการแก้ไขปัญหา สามารถแก้ปัญหาได้ตรงตามสถานการณ์ นำความรู้ทางบัญชีไปแก้ไขปัญหาด้วยวิธีการใหม่ ๆ ได้เป็นอย่างดี มีความสนใจ และศึกษาหาข้อมูลเพื่อเตรียมตัวศึกษาต่อ และติดตามการเปลี่ยนแปลงทางวิชาการ วิชาชีพบัญชีอยู่เสมอ

ส่วนประเด็นที่ไม่ผ่านการประเมิน ได้แก่ ติดตามการเปลี่ยนแปลงทางวิชาการ ที่สัมพันธ์กับการบัญชี เนื่องจากงานทางบัญชีจะใช้ความรู้เฉพาะทางในการปฏิบัติงาน ดังนั้นนักบัญชีจึงติดตามการเปลี่ยนแปลงทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับงานทางบัญชีเท่านั้น ส่วนการติดตามการเปลี่ยนแปลงทางวิชาการที่สัมพันธ์กับการบัญชี จะขึ้นอยู่กับลักษณะงานของบัณฑิตแต่ละคน ซึ่งตำแหน่งงานผู้ช่วยผู้สอบบัญชี พนักงานในส่วนงานตรวจสอบภายในและผู้ทำบัญชี จะติดตามการเปลี่ยนแปลงทางวิชาการที่สัมพันธ์กับการบัญชีค่อนข้างมาก ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่ามีบัณฑิตเพียงร้อยละ 16.1 เท่านั้นที่ทำงานในด้านนี้ จึงทำให้ผลการประเมินไม่ผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แม้ว่าจะมีการจัดสัมมนาวิชาการทั้งทางบัญชีโดยตรงและที่สัมพันธ์กับการบัญชีที่จัดขึ้นทั่วประเทศก็ตาม เช่น กรมสรรพากร สภาวิชาชีพบัญชี สมาคมการบัญชีไทย บริษัทสำนักกฎหมายธรรมนิติ มหาวิทยาลัยเอกชน และมหาวิทยาลัยรัฐบาล

และหากพิจารณาความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาที่มีต่อบัณฑิตพบว่า ผู้บังคับบัญชาตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป มีความคิดเห็นว่าเป็นเรื่องดังต่อไปนี้อยู่ในระดับค่อนข้างมากถึงมากที่สุด จัดอยู่ในกลุ่มดี (คะแนนระหว่าง 5 – 7 จากคะแนนเต็ม 7 คะแนน) มีความคิดเห็นที่ตรงกับที่บัณฑิตประเมินตนเองเกี่ยวกับ มีความคิดในเชิงบวกที่แตกต่างจากความคิดของบุคคลทั่วไป เป็นประโยชน์ มีข้อเสนอใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการแก้ไขปัญหา ใจกว้าง เปิดรับฟังความคิดของผู้อื่น ให้ความ

ร่วมมือในการทำงาน มีกระบวนการคิดแก้ปัญหาปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ สามารถคิดได้อย่างเป็นระบบ นำความรู้ทางบัญชีไปแก้ไขปัญหาดังด้วยวิธีการใหม่ ๆ ได้เป็นอย่างดี มีมุมมองท้าทาย และเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ มีโลกทัศน์กว้าง สามารถคิดได้หลายทิศทาง หลายแง่มุม สามารถแก้ปัญหาได้ตรงตามสถานการณ์และติดตามการเปลี่ยนแปลงทางวิชาการ วิชาชีพบัญชีอยู่เสมอ

และในประเด็นความสนใจและศึกษาหาข้อมูลเพื่อเตรียมตัวศึกษาต่อ บัณฑิตประเมินตนเองว่าผ่านเกณฑ์การประเมินแต่ผู้บังคับบัญชาเห็นว่าไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน อภิปรายได้ว่า จากหลักฐานการตอบแบบสอบถามพบว่า บัณฑิตร้อยละ 82.8 มีความสนใจศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไป ซึ่งไม่แจ้งต่อผู้บังคับบัญชา ทำให้มีความคิดเห็นที่ไม่สอดคล้องกัน และความสนใจศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นของบัณฑิตนั้น แสดงให้เห็นถึงการบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรบัญชีบัณฑิตตามข้อ 3 ที่ต้องการให้บัณฑิตเป็นผู้รักการแสวงหาความรู้และมีความพร้อมในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไป (หลักสูตรบัญชีบัณฑิต ฉบับปรับปรุง, 2547)

3. คุณลักษณะของบัณฑิตวิชาชีพบัญชีที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ สาขาการบัญชีในระดับปริญญาตรี

3.1 จากผลการวิจัยพบว่าบัณฑิตและผู้บังคับบัญชา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะของนักบัญชีในยุคปัจจุบัน ในเรื่องความรู้ทางวิชาการที่สอดคล้องกันว่า นักบัญชีในยุคปัจจุบันนอกจากจะมีความรอบรู้ทางบัญชี ศาสตร์ที่เกี่ยวข้องแล้วต้องมีความรู้ความสามารถในเทคโนโลยีสารสนเทศด้วย ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรบัญชีบัณฑิต มหาวิทยาลัยรังสิต นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี (International Education Standards for Professional Accountants) ที่กำหนดให้หลักสูตรการศึกษาทางบัญชีต้องมียุทธศาสตร์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (International Accounting Education Standards, 2553) โดยความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอาจถูกบรรจุอยู่ในกลุ่มวิชาเอกบังคับหรือกลุ่มวิชาเอกเลือกในหลักสูตร ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความจำเป็นของการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพบัญชี และยังคงสอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ สาขาบัญชี ที่มีหลักการสำคัญเพื่อเป็นการประกันคุณภาพขั้นต่ำของบัณฑิตบัญชี ในด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ดังนั้นคณะบัญชีจึงควรให้ความสำคัญและมุ่งสร้างบัณฑิตให้มีความรอบรู้ทางบัญชี ศาสตร์ที่เกี่ยวข้องแล้วต้องมีการพัฒนาให้นักศึกษามีความรู้ความสามารถในเทคโนโลยีสารสนเทศต่อไป

3.2 ผู้บังคับบัญชาทางบัญชีมีความเห็นว่าบัณฑิตบัญชีจะต้องมีคุณธรรม และจริยธรรมในวิชาชีพ อันได้แก่ มีความซื่อสัตย์ มีความเป็นกลาง ไม่บิดเบือนข้อมูล ขยัน รับผิดชอบและอดทน ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาที่ไม่ใช่สายงานบัญชีที่ให้ความสำคัญต่อคุณธรรม จริยธรรมของนักบัญชี ซึ่งความมีคุณธรรม จริยธรรมนั้น มีความสำคัญเพราะในการเปิดเผยข้อมูลทางบัญชี ข้อมูลนั้นต้องถูกต้อง ตรงตามความเป็นจริง เนื่องจากผู้ใช้งบการเงินเป็นบุคคลภายนอกที่จะต้องนำข้อมูลทางบัญชีไปใช้ในการตัดสินใจ ดังนั้น หากข้อมูลเกิดการบิดเบือน จะส่งผลกระทบต่อ การตัดสินใจที่ผิดพลาด สร้างความเสียหายแก่บุคคลที่สาม ตลอดจนอาจทำให้บริษัทที่เปิดเผย ข้อมูลอันเป็นที่ถูกฟ้องล้มละลาย ดังเช่นกรณีบริษัท เอ็นรอน เป็นบริษัทพลังงานชั้นนำของโลก ทำธุรกิจพลังงาน ก๊าซธรรมชาติและไฟฟ้า เคยได้รับการจัดอันดับเป็นบริษัทที่ผลิตนวัตกรรมยอดเยี่ยมของสหรัฐอเมริกา (America's Most Innovative Company) โดยนิตยสาร Fortune เป็นระยะเวลา 6 ปีติดต่อกัน แต่ในที่สุดถูกฟ้องล้มละลาย เนื่องจากการปกปิดตัวเลขทางบัญชี ระบบบัญชีขาดความโปร่งใส แม้ว่ารายงานฐานะทางการเงินจะได้รับการตรวจสอบจากผู้สอบบัญชีอิสระ แต่วิธีการบัญชีที่มีเงื่อนงำและไม่ได้รับการเปิดเผย (นฤมล สอาด โนม, 2550) ซึ่งสร้างความเสียหายแก่ผู้มีส่วนได้เสียของกิจการ จึงนำมาซึ่งการล้มละลายของบริษัท

4. แนวทางการจัดการหลักสูตรบัญชีบัณฑิต

4.1 ลักษณะของอาจารย์ผู้สอนบัญชี

ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะการสอนวิชาบัญชีควรสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติควบคู่กันไป เน้นการสอนความเข้าใจมากกว่าการท่องจำ โดยมีกรณีศึกษาที่มีสภาพบริบทของประเทศไทย และควรให้นักศึกษาได้ค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งข้อมูลภายนอก ซึ่งสอดคล้องกับหลักการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Facilitating Student – Centered Learning) จะเน้นให้ผู้เรียนทำกิจกรรม เช่น การอภิปรายกลุ่มย่อย การศึกษาข้อมูลข้อมูลจากตำรา ห้องสมุด หรือ Internet ผู้เรียนจะเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วม (Active) มากกว่าการเรียนรู้แบบรับฟัง (Passive) ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง (เอียน สมิต และ อนงค์ วิเศษสุวรรณ, 2550)

4.2 ความเหมาะสมของระยะเวลาและเนื้อหารายวิชา

ผลการวิจัยพบว่า ระยะเวลา 4 ปีนั้นมีความเหมาะสมแล้ว เพราะความรู้ที่ได้สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้ แต่ควรให้เรียนวิชาบัญชีในภาคการเรียนแรก เพราะเป็นพื้นฐานที่

สำคัญในการเรียนวิชาบัญชีในภาคการศึกษาต่อไป นอกจากนี้ควรเพิ่มภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีสารสนเทศให้มากขึ้น เนื่องจากบัณฑิตที่ใช้หลักสูตรดังกล่าวเป็นบัณฑิตรุ่นสุดท้าย ซึ่งปัจจุบันนี้ได้ปรับหลักสูตรการศึกษาใหม่ โดยให้เรียนวิชาหลักการบัญชี 1 ในภาคเรียนที่ 1 ในชั้นปีที่ 1 และนอกจากนี้ยังเพิ่มวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักบัญชีและวิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับระบบสารสนเทศในหลักสูตรใหม่เป็นที่เรียบร้อยแล้ว โดยจะเริ่มใช้ในปีการศึกษา 2553 เป็นต้นไป (หลักสูตรบัญชีบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2553, 2553)

4.3 ความเพียงพอของวัสดุอุปกรณ์ในห้องเรียน

ผลการวิจัยพบว่า บัณฑิตต้องการให้ปรับปรุงวัสดุอุปกรณ์ โดยเฉพาะคอมพิวเตอร์ให้มีความทันสมัยและพร้อมใช้งาน เนื่องจากคอมพิวเตอร์เก่าและเสียบ่อย โต๊ะเรียนที่มีขนาดเล็กเกินไปไม่สามารถวางอุปกรณ์ในการเรียนได้สะดวก เช่น สมุด หนังสือ และเครื่องคิดเลข และหนังสือที่เกี่ยวกับบัญชีในห้องสมุดที่มีอยู่นั้นเก่าเกินไป ซึ่งตามนโยบายของมหาวิทยาลัยที่จะผลักดันให้มหาวิทยาลัยเป็น e-University จึงมอบ Notebook ให้อาจารย์ใช้ส่วนตัวคนละ 1 เครื่อง และจะเปลี่ยนเครื่องใหม่เมื่อครบระยะเวลา 3 ปี เพื่อให้อุปกรณ์มีความทันสมัยและพร้อมใช้งาน สำหรับหนังสือในห้องสมุดที่เก่าเกินไปนั้น ปัจจุบันคณะได้แก้ปัญหาโดยจัดห้องสมุดคณะบัญชีขึ้นและบริหารงานโดยคณะบัญชี ทำให้การสั่งซื้อหนังสือมีความรวดเร็วและมีหนังสือที่ทันสมัยแล้ว เช่น มาตรฐานการบัญชี ฉบับใหม่ล่าสุด หนังสือด้านสอบบัญชี วารสารทางบัญชีและภาษีอากร และคู่มือเตรียมสอบผู้สอบบัญชีภาษีอากรและคู่มือเตรียมสอบผู้สอบบัญชีรับอนุญาต เป็นต้น

4.4 คุณลักษณะของบัณฑิตบัญชี

4.4.1 ข้อเด่น

ผลของการวิจัยพบว่า บัณฑิตมีข้อเด่นในเรื่อง การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความอ่อนน้อม และความขยัน ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นเพราะคณะจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสพบปะพูดคุยกับรุ่นพี่รุ่นน้อง มีความสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน ทำให้เกิดการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีบุคลิกภาพของ สิริอร วิชาวุธ อ้างถึง McClelland, 1961: 127 กล่าวถึงบุคลิกภาพว่า มนุษย์มีความต้องการความชอบพอ (Affiliation need) เป็นความต้องการที่จะมีสัมพันธ์ใกล้ชิดกับผู้อื่น ต้องการมีมิตรสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่นและไม่ถูกปฏิเสธจากผู้อื่น ต้องการให้ผู้อื่นชอบตน ต้องการเป็นที่ชื่นชอบ ต้องการเป็นที่สนใจของผู้อื่น ทำให้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น

โดยการแสดงออกด้วยการขอความช่วยเหลือ ชอบสังคม แสวงหาการเป็นสมาชิกของกลุ่ม คล้อยตามผู้อื่น ไม่ชอบขัดแย้ง แสวงหาการยอมรับและคำชมเชย นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2548) ที่กล่าวถึงแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motive) ว่าเป็นที่ความพยายามที่จะทำสิ่งต่าง ๆ ให้ได้รับความสำเร็จ บุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะมีความขยัน อดทน อดทน และทำงานมีแผน

4.4.2 ข้อค้อย

ผลของการวิจัยพบว่า บัณฑิตมีข้อค้อยในเรื่องความสามารถในการถ่ายทอดข้อมูล การตัดสินใจ ความกล้าแสดงออก และทักษะภาษาอังกฤษ ซึ่งส่วนหนึ่งมาจากพื้นฐานความรู้เดิม และความยากของเนื้อหาวิชาทางบัญชี ทำให้ไม่กล้าที่จะแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ เพราะมีลักษณะเป็นวิชาเฉพาะทาง ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ อ้างถึง Binet, 1904: 209 กล่าวว่าสติปัญญาเป็นส่วนสำคัญของการคิดตัดสินใจและการมีเหตุผลที่ดี และ ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ อ้างถึง McClelland, 1961: 229 กล่าวถึงคุณลักษณะของบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะมีความกล้า กล้าคิด กล้าทำ กล้าตัดสินใจ เป็นผลมาจากการเลี้ยงดู วัฒนธรรมของสังคม โดยเฉพาะการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่จะมีอิทธิพลอย่างมาก แต่แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นสิ่งที่พัฒนาขึ้นมาได้โดยการจัดโปรแกรมการเรียน การฝึกอบรม ครูสามารถสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ให้กับผู้เรียนโดยให้ผู้เรียนเข้าใจวิธีคิด วิธีพูด และทำ โดยการสัมภาษณ์พบปะพูดคุยกับบุคคลที่ประสบความสำเร็จในการทำงาน

สำหรับผลการวิจัยที่พบในด้านกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้โดยใช้แบบสอบถามทั้งกับบัณฑิต และผู้บังคับบัญชาบัณฑิต พบว่า อัตราการตอบกลับของแบบสอบถามกับบัณฑิตนั้นน้อยกว่าที่คาดหวัง ซึ่งสอดคล้องกับ วินัย วิระวัฒนานนท์ (2544: 14) ที่กล่าวว่า การใช้แบบสอบถามในการติดตามผลแม้ว่าจะเป็นวิธีที่สะดวก รวดเร็ว แต่อาจได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาน้อยกว่าจำนวนที่ต้องการ และยังสอดคล้องกับ อุษณีย์ เย็นสบาย (2533: 95) ที่กล่าวถึงข้อควรระวังจากการใช้แบบสอบถามคือ ความร่วมมือจากผู้ตอบแบบสอบถามมีค่อนข้างน้อย ดังนั้นควรใช้วิธีอื่นควบคู่ไปด้วย ผลจากการวิจัยพบว่าผู้วิจัยต้องติดตามหลายรอบ โดยการส่งแบบสอบถามรอบแรกนั้น อัตราการตอบกลับมีประมาณร้อยละ 20 ทั้งที่ก่อนส่งได้แจ้งให้บัณฑิตทุกคนทราบก่อนล่วงหน้าแล้ว จากนั้นเมื่อติดตามรอบที่ 2 พบว่าอัตราการตอบกลับเพิ่มขึ้นอย่างมาก และหลังจากนั้นเมื่อติดตามในรอบที่ 3 และ 4 พบว่าอัตราการตอบกลับลดน้อยถอยลง ซึ่งสอดคล้องกับ คารารัตน์ ทิพย์พะยอม (2550) ที่ส่งแบบสอบถามให้บัณฑิตจำนวน 4 รอบ พบว่ารอบ

ที่ 2 มีอัตราการตอบกลับสูงที่สุด ส่วนรอบที่ 3 และ 4 นั้น อัตราการตอบกลับน้อยมาก จากผลของการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าบัณฑิตส่วนใหญ่จะตอบสนองเมื่อต้องได้รับการกระตุ้น จึงจะให้ความร่วมมือ

แต่สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามสำหรับผู้บังคับบัญชาไม่มีความสอดคล้องกับบัณฑิต เนื่องจากอัตราการตอบกลับจะมากที่สุดในการส่งรอบแรก สำหรับรอบต่อ ๆ ไปนั้น แม้จะได้รับการตอบกลับแต่ก็น้อยมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ผู้บังคับบัญชาส่วนใหญ่จะตอบสนองทันทีโดยไม่จำเป็นต้องมีการกระตุ้น

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรบัญชีบัณฑิต คณะบัญชี มหาวิทยาลัยรังสิต ในปีการศึกษา 2550-2551 โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะดังนี้

1) เพื่อติดตามภาวะการมีงานทำของบัณฑิตบัญชี มหาวิทยาลัยรังสิต 2) เพื่อติดตามคุณลักษณะของบัณฑิตบัญชีตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร 3) เพื่อศึกษาคุณลักษณะของบัณฑิตวิชาชีพบัญชีที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ สาขาการบัญชีในระดับปริญญาตรี และ 4) เพื่อศึกษาแนวทางการจัดการหลักสูตรบัญชีบัณฑิต

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ประกอบไปด้วย บัณฑิตคณะบัญชี มหาวิทยาลัยรังสิต หลักสูตร 4 ปีที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรบัญชีบัณฑิต (ฉบับปรับปรุง) พ.ศ. 2547 ในปีการศึกษา 2550 และ 2551 และ ผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของบัณฑิต

ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการติดตามผลจากหนังสือ ตำรา เอกสาร คู่มือ และงานวิจัยเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย และนำไปสู่การสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จากนั้นนำเครื่องมือส่งให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ที่มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ และเชี่ยวชาญในศาสตร์ทางการศึกษา เชี่ยวชาญในหลักสูตรบัญชีบัณฑิต กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ สาขาการบัญชีในระดับปริญญาตรี และความเชี่ยวชาญในศาสตร์ทางการบัญชี ทั้งมาตรฐานการบัญชี มาตรฐานการสอบบัญชี เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ความเหมาะสม และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และเพื่อให้เครื่องมือมีคุณภาพก่อนนำไปใช้จริง จึงได้ทดลองใช้รอบที่ 1 กับส่วนหนึ่งของกลุ่มเป้าหมายจำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามในเรื่องความชัดเจนของภาษาที่ใช้ว่าสื่อความหมายได้ตรงกันระหว่างผู้วิจัยและผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ภาษาที่ใช้มีความชัดเจน จากนั้นทดลองใช้รอบที่ 2 กับส่วนหนึ่งของกลุ่มเป้าหมายจำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามในเรื่องความเที่ยง พบว่า คำศัพท์ที่มีความเที่ยงเท่ากับ .9635 จึงนำแบบสอบถามไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และการสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการเองทุกขั้นตอน โดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 2 ส่วน คือ ข้อมูลเชิงคุณภาพและข้อมูลเชิงปริมาณ ดังนี้

ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการตรวจสอบสามเส้า (Triangulation) ในด้านข้อมูลโดยพิจารณาแหล่งเวลา แหล่งสถานที่ และแหล่งบุคคลที่ต่างกันเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ผลการตรวจสอบข้อมูล ผู้วิจัยเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลไปพร้อมกัน จนข้อมูลที่ได้ไม่เปลี่ยนแปลงหรืออึมตัว เมื่อเวลา สถานที่ และบุคคลเปลี่ยนไปจึงยุติการเก็บข้อมูล และนำเสนอข้อมูลเป็นความเรียงประกอบกับข้อความสำคัญที่ได้จากการสัมภาษณ์ เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของผู้วิจัย

ข้อมูลเชิงปริมาณ

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามโดยส่งทางไปรษณีย์ด้วยตนเอง เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนผู้วิจัยตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูลหากข้อมูลไม่ครบถ้วนจะโทรศัพท์ติดต่อเพื่อสอบถามข้อมูลส่วนที่ขาดหายไป เมื่อสอบถามที่ได้รับมีความสมบูรณ์ จะทำการบันทึกใน โปรแกรมทางสถิติเพื่อให้ประมวลผลข้อมูลตามที่ต้องการ ผลของการวิเคราะห์ข้อมูลทำให้ได้ค่าสถิติคือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากนั้นนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลของบัณฑิตและผู้บังคับบัญชา

บัณฑิตส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีภูมิลำเนาอยู่ภาคกลางและภาคใต้เป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 78.5 มีงานทำแล้ว ส่วนบัณฑิตที่ไม่ได้ทำงานไม่ได้ศึกษาต่อสาเหตุเกิดจากรองาน กำลังจะเริ่มงาน และเพิ่งออกจากงานเพื่อกลับมาช่วยงานที่บ้าน ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทหรือองค์กรธุรกิจ เอกชนที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยและเป็นเจ้าของกิจการเป็นส่วนใหญ่

โดยส่วนใหญ่แล้วพบว่าประเภทธุรกิจที่บัณฑิตทำงานอยู่ในปัจจุบันเป็นธุรกิจการบริการ และธุรกิจพาณิชย์กรรม สำหรับตำแหน่งงานในปัจจุบันคือ พนักงานบัญชี และเป็นเป็นเจ้าของกิจการ แหล่งที่ทำงาน ได้แก่กรุงเทพมหานครและภาคกลาง รายได้รวมในปัจจุบัน อยู่ระหว่าง 10,001-15,000 บาทต่อเดือน ระยะเวลาที่ใช้ในการหางานทำ น้อยกว่า 1 เดือน โดยนับจากวันที่เริ่มหางานทำ ส่วนวิธีการหางานทำนั้นบัณฑิตสมัครงาน และผ่านการคัดเลือกด้วยตนเอง รองลงมาคือทำงานกับครอบครัว หรือญาติพี่น้อง แหล่งข้อมูลส่วนใหญ่ที่ใช้ในการหางานทำคือ Internet รองลงมาคือ ทราบข้อมูลจากญาติ อาจารย์ เพื่อน และ/หรือรุ่นพี่ ส่วนการเลือกอาชีพของบัณฑิตหากพิจารณาทั้งหมด 5 อันดับพบว่า บัณฑิตเลือกความมั่นคง รายได้ที่คาดหวัง สถานที่ทำงาน ความชอบและคำแนะนำของผู้ใหญ่ และ ความสนใจ ตามลำดับ

สำหรับความพึงพอใจต่องานที่ทำ พบว่าบัณฑิตส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่องานที่ทำ เพราะได้ใช้ความรู้ที่เรียนมา ค่าตอบแทนเป็นที่น่าพอใจ เดินทางสะดวก มีความมั่นคง ประทับใจเพื่อนร่วมงาน มีโอกาสก้าวหน้า ระบบงานดี และความรู้ที่เรียนมาเพียงพอต่อการปฏิบัติงานตามลำดับส่วนบัณฑิตที่ไม่พึงพอใจต่องานที่ทำ สาเหตุเกิดจาก ค่าตอบแทนต่ำ ไม่ได้ใช้ความรู้ที่เรียนมา ขาดความก้าวหน้า ระบบงานไม่ดี ขาดความมั่นคง มีปัญหาในการเดินทาง และความรู้ที่เรียนมาไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน

ในส่วนของอุปสรรคในการทำงาน พบว่าบัณฑิตส่วนใหญ่ไม่มีอุปสรรคในการทำงาน ส่วนบัณฑิตที่มีอุปสรรคในการทำงาน เกิดจากขาดประสบการณ์ในงานที่ได้รับมอบหมายมากที่สุด รองลงมาคือขาดความรู้ที่จำเป็นต่อการทำงาน และน้อยที่สุดคือทักษะการสื่อสาร

สำหรับความสนใจศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไปนั้นพบว่าบัณฑิตส่วนใหญ่มีความสนใจศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไป ในสาขาบัญชีและสาขาบริหารธุรกิจ เหตุผลที่สนใจศึกษาต่อในสาขาบัญชี เพราะมีความชอบ มีเข้าใจมากกว่าวิชาอื่น ๆ และตรงกับสายงานที่ทำอยู่ในปัจจุบัน ส่วนเหตุผลที่สนใจศึกษาต่อในสาขาบริหารธุรกิจเพราะ ต้องการมีธุรกิจเป็นของตนเองในอนาคต ต้องการนำไปปรับใช้ในการทำงาน ต้องการเป็นผู้บริหารระดับสูง ต้องการลงทุนในตลาดเงินและตลาดทุน ต้องการนำความรู้มาพัฒนากิจการที่บ้านและ ต้องการความก้าวหน้าในหน้าที่งาน และมีบัณฑิตอีกจำนวนเล็กน้อยที่ไม่สนใจศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไปเพราะ ยังไม่คิดเรื่องการเรียนต่อ เนื่องจากเพิ่งทำงานมาได้ระยะหนึ่งและยังสนุกกับการทำงาน และยังไม่ได้วางแผนว่าจะเรียนอะไรจึงต้องการทำงานไปเรื่อย ๆ ก่อน

ในส่วนของผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตพบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ในบรรดาจำนวนผู้บังคับบัญชาทั้งหมด พบว่าโดยส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 31-50 ปี วุฒิการศึกษาสูงสุดส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี มีประสบการณ์ทำงานทางบัญชีมากกว่า 10 ปี ในส่วนของความเกี่ยวข้องกับบัณฑิตในสายบังคับบัญชามีพบว่า ส่วนใหญ่เป็นหัวหน้างานของบัณฑิต ที่เหลือเป็นหัวหน้าฝ่าย/หัวหน้าแผนกของบัณฑิต และผู้บังคับบัญชาสูงสุดของบัณฑิต

2. คุณลักษณะของบัณฑิตบัญชีตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

คุณลักษณะของบัณฑิตบัญชีตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร จำแนกตามรายด้าน 3 ด้าน ดังนี้ ด้านคุณธรรม จริยธรรมวิชาชีพ และความรับผิดชอบ ด้านความรู้ความสามารถทางการบัญชี รวมถึงศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง และความสามารถในการสื่อสารข้อมูล และด้านวิสัยทัศน์ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การแสวงหาความรู้ และความพร้อมในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น ซึ่งในแต่ละด้านที่กล่าวมานั้น บัณฑิตและผู้บังคับบัญชามีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่าระดับคะแนนที่ได้อยู่ในกลุ่มดี ได้คะแนน 5 - 7 คะแนน จากคะแนนเต็ม 7 คะแนน รายละเอียดรายข้อมีดังนี้

2.1 ด้านคุณธรรม จริยธรรมวิชาชีพ และความรับผิดชอบ

คุณลักษณะของบัณฑิตด้านคุณธรรม จริยธรรมวิชาชีพ และความรับผิดชอบ ที่ผ่านเกณฑ์การประเมินทุกข้อ ได้แก่ 1) ทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จภายในเวลาที่กำหนด 2) มีความใส่ใจในผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจของตนเอง 3) เคารพและปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างสม่ำเสมอ 4) เป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์สุจริต 5) คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน 6) ยอมรับในผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง 7) ปฏิบัติและทำงานที่ได้รับมอบหมายได้อย่างถูกต้อง 8) ไม่บิดเบือนข้อมูลเพื่อประโยชน์ของบุคคลใด ๆ 9) มีความเป็นกลางในการนำเสนอข้อมูลทางบัญชี 10) มีความระมัดระวังในการทำงาน 11) เป็นผู้ที่ตรงต่อเวลา และ 12) ปฏิบัติงานทางบัญชีด้วยความถูกต้องตามมาตรฐานการบัญชี และตรงตามความเป็นจริง ซึ่งทุกข้อที่ผ่านเกณฑ์การประเมินมีความสอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาเช่นเดียวกัน

2.2 ด้านความรู้ความสามารถทางการบัญชีรวมถึงศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง และ ความสามารถในการสื่อสารข้อมูล

คุณลักษณะของบัณฑิตด้านความรู้ความสามารถทางการบัญชีรวมถึงศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง และความสามารถในการสื่อสารข้อมูล ผ่านเกณฑ์การประเมินจำนวน 21 ข้อ จากทั้งหมด 23 ข้อ ได้แก่ 1) เขียนภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) มีความสามารถในการแก้ปัญหาการทำงานได้คล่อง 3) พูดภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ 4) มีความสามารถในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทั่วไปในการปฏิบัติงาน 5) มีความสามารถในการนำความรู้ความเข้าใจไปใช้ในการปฏิบัติงาน 6) มีความรู้ทางเทคโนโลยีสารสนเทศ 7) มีความสามารถในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีในการปฏิบัติงาน 8) เลือกและใช้โปรแกรมสำหรับการนำเสนอข้อมูลได้อย่างเหมาะสม 9) เมื่อเกิดปัญหาในการทำบัญชี สามารถแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเอง 10) มีความรู้ทางการเงิน 11) มีความรู้ในแนวคิด ทฤษฎี หลักการและวิธีการทางบัญชี 12) มีความรู้ทางการจัดการ 13) มีความรู้ทางภาษีอากร 14) มีวิธีการนำเสนอข้อมูลได้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย 15) สามารถแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมได้ 16) สามารถวิเคราะห์ข้อมูลทางบัญชีในรูปแบบการรายงานเพื่อการบริหาร 17) มีความเข้าใจในแนวคิด ทฤษฎี หลักการและวิธีการทางบัญชี 18) สามารถแปลความหมายข้อมูลเชิงปริมาณได้ 19) สามารถเขียนรายงานได้ถูกต้อง ชัดเจน 20) สามารถวิเคราะห์ข้อมูลทางบัญชีในรูปแบบการเงินได้ และ 21) มีความรู้ทางกฎหมายธุรกิจ สำหรับสิ่งที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ได้แก่ พูดและเขียนภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แต่สำหรับความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชานั้น คุณลักษณะของบัณฑิตด้านความรู้ความสามารถทางการบัญชีรวมถึงศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง และความสามารถในการสื่อสารข้อมูล ผ่านเกณฑ์การประเมินจำนวน 20 ข้อ จากทั้งหมด 23 ข้อ สิ่งที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ได้แก่ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลทางบัญชีในรูปแบบการเงิน 2) การแปลความหมายข้อมูลเชิงปริมาณ และ 3) การพูดภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 ด้านวิสัยทัศน์ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การแสวงหาความรู้ และความพร้อมในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น

คุณลักษณะของบัณฑิตด้านวิสัยทัศน์ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การแสวงหาความรู้และความพร้อมในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น ผ่านเกณฑ์การประเมินจำนวน 13 ข้อ จากทั้งหมด

14 ข้อ ได้แก่ 1) ใจกว้าง เปิดรับฟังความคิดของผู้อื่น 2) ให้ความร่วมมือในการทำงาน 3) มีโลกทัศน์กว้าง 4) มีความคิดในเชิงบวกที่แตกต่างจากความคิดของบุคคลทั่วไป เป็นประโยชน์ 5) สามารถคิดได้หลายทิศทาง หลายแง่มุม 6) มีมุมมองท้าทาย และเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ 7) มีกระบวนการคิดแก้ปัญหา ปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ 8) สามารถคิดได้อย่างเป็นระบบ 9) มีข้อเสนอใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการแก้ไขปัญหา 10) สามารถแก้ปัญหาได้ตรงตามสถานการณ์ 11) นำความรู้ทางบัญชีไปแก้ไขปัญหาคด้วยวิธีการใหม่ ๆ ได้เป็นอย่างดี 12) มีความสนใจ และศึกษาหาข้อมูลเพื่อเตรียมตัวศึกษาต่อ และ 13) ติดตามการเปลี่ยนแปลงทางวิชาการ วิชาชีพบัญชีอยู่เสมอ สำหรับสิ่งที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ได้แก่ การติดตามการเปลี่ยนแปลงทางวิชาการที่สัมพันธ์กับการบัญชี

แต่สำหรับความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชานั้น คุณลักษณะของบัณฑิตด้านวิสัยทัศน์ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การแสวงหาความรู้ และความพร้อมในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น ผ่านเกณฑ์การประเมินจำนวน 13 ข้อ จากทั้งหมด 14 ข้อ สิ่งที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ได้แก่ ความสนใจ และศึกษาหาข้อมูลเพื่อเตรียมตัวศึกษาต่อ

3. คุณลักษณะบัณฑิตวิชาชีพบัญชีที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ สาขาการบัญชีในระดับปริญญาตรี

คุณลักษณะของนักบัญชีจะต้องความรู้ทางวิชาการ คุณธรรมจริยธรรม และความสามารถในการทำงาน กล่าวคือ สำหรับความรู้ทางวิชาการนั้น นักบัญชีในยุคปัจจุบันจะต้องมีความรู้ในโปรแกรมทางบัญชีที่หลากหลาย รอบรู้ในศาสตร์ทางบัญชี เช่น การสอบบัญชี มาตรฐานการบัญชี มีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ ทำบัญชีให้ถูกต้องตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป สามารถแก้ไขปัญหาได้ รอบรู้ในศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ เช่น กฎหมาย คอมพิวเตอร์ เทคโนโลยี ภาษีอากร การเงิน การจัดการ เทคโนโลยี ภาษาอังกฤษ รวมถึงข่าวสารบ้านเมือง

สำหรับคุณธรรมจริยธรรมนั้น นักบัญชีต้องมีจรรยาบรรณ ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตต่อวิชาชีพของตน มีความรับผิดชอบสูง ตรงต่อเวลา มีความรอบคอบ มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย ทำบัญชีตามหลักการที่ถูกต้อง ตรงตามความเป็นจริง มีความเป็นกลางในนำเสนอข้อมูลทางบัญชี ไม่บิดเบือนข้อมูลเพื่อประโยชน์ของบุคคลใด ๆ ขยันทำงาน ความรับผิดชอบต่อภาระการกระทำของตนเอง ไม่ให้คำมั่นถึงค่าตอบแทนเป็นหลัก สำหรับความสามารถใน

การทำงานนั้น นักบัญชีในยุคปัจจุบันต้องมีความมุ่งมั่นตั้งใจในการทำงาน มีความรับผิดชอบในงาน มีความรอบคอบ มีความละเอียด ระวังระมัดระวัง รู้จักสังเกต มีความกระตือรือร้น ว่องไว มีความรู้รอบตัว มีไหวพริบในการแก้ไขปัญหา มีกระบวนการคิดอย่างเป็นตรรกะคือหาเหตุและผลหรือที่มีที่ไปของสิ่งที่เกิดขึ้นได้ มีความสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพ เสมือนว่าเราเป็นผู้ประกอบกิจการนั่นเอง พัฒนาตนเอง รักและเคารพในวิชาชีพบัญชี ความสามารถในการสื่อสารให้บุคคลอื่นเข้าใจได้

4. แนวทางการจัดการหลักสูตรบัญชีบัณฑิต

สำหรับแนวทางในการจัดการหลักสูตรบัญชีบัณฑิตนั้นมีรายละเอียดดังนี้

1. ลักษณะการสอนวิชาบัญชีควรสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติควบคู่กันไป เน้นการสอนความเข้าใจมากกว่าการท่องจำ โดยมีกรณีศึกษาที่มีสภาพบริบทของประเทศไทย และควรให้นักศึกษาได้ค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งข้อมูลภายนอก
2. ระยะเวลาที่เหมาะสมของการศึกษาตลอดหลักสูตรควรเป็น 4 ปี เพราะความรู้ที่ได้สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้ แต่ควรให้เรียนวิชาบัญชีในภาคการเรียนแรก เพราะเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการเรียนวิชาบัญชีในภาคการศึกษาต่อไป นอกจากนี้ควรเพิ่มภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีสารสนเทศให้มากขึ้น
3. ควรปรับปรุงวัสดุอุปกรณ์ในการเรียนให้มีความทันสมัยและพร้อมใช้งาน ได้แก่ คอมพิวเตอร์ โต้เรียน นอกจากนี้ควรเพิ่มเติมหนังสือในห้องสมุดให้มีความทันสมัยด้วย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ด้านการปรับปรุงหลักสูตร

1. ผลการวิจัยพบว่า ผู้บังคับบัญชามีความเห็นว่าบัณฑิตมีจุดเด่นในเรื่องการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความอ่อนน้อม และความขยันในการทำงาน ดังนั้นจึงควรส่งเสริม สนับสนุน ให้บัณฑิตจุดเด่นนี้ไว้ โดยการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้บัณฑิตมีโอกาสทำกิจกรรมร่วมกัน ทั้งกับเพื่อน รุ่นพี่และคณาจารย์เพื่อดำรงจุดเด่นนี้ไว้

2. ผลการวิจัยพบว่า บัณฑิตมีข้อด้อยในเรื่องทักษะภาษาอังกฤษ ความสามารถในการถ่ายทอดข้อมูล การตัดสินใจ และความกล้าแสดงออก ดังนั้นจึงควรฝึกฝนให้บัณฑิตเพิ่มเติมทักษะภาษาอังกฤษ ด้วยการบูรณาการวิชาภาษาอังกฤษในรายวิชาต่าง ๆ เช่น วิชาทางการบัญชี วิชาทางคอมพิวเตอร์ เป็นต้น รวมถึงการจัดการเรียนการสอนที่สนับสนุนให้บัณฑิตเกิดความสามารถในการถ่ายทอดข้อมูล เช่น การระดมสมองในการทำงานกลุ่มและนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน นอกจากนี้ควรปลูกฝังความเชื่อมั่นให้กล้าตัดสินใจและกล้าแสดงออก

ด้านกระบวนการทำวิจัย

1. ผลจากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามพบว่าอัตราการตอบกลับค่อนข้างน้อย ดังนั้นก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยควรชี้แจงให้ผู้ให้ข้อมูลเห็นถึงความสำคัญของการประเมินหลักสูตร นอกจากนี้ควรแจ้งให้ผู้ตอบแบบสอบถามเข้าใจว่าจะนำเสนอในภาพรวม และจะไม่มีผลกระทบใดใดต่อผู้ให้ข้อมูลรายบุคคล สำหรับการส่งแบบสอบถามให้บัณฑิตนั้น ควรส่ง 2 รอบเพียงพอแล้ว เพราะอัตราการตอบกลับจะมากใน 2 รอบ ส่วนรอบต่อ ๆ ไป แม้จะได้รับกลับคืนมาบ้างแต่ก็ไม่คุ้มค่ากับเวลา และทรัพยากรที่สูญเสียไป สำหรับการส่งแบบสอบถามให้ผู้บังคับบัญชา ควรตรวจสอบชื่อที่อยู่ให้ถูกต้องแล้วส่งเพียงรอบเดียวเท่านั้น เพราะผู้บังคับบัญชาที่มีความเต็มจะตอบ จะส่งแบบสอบถามกลับคืนมาโดยไม่ต้องทวงถาม ส่วนการส่งในรอบต่อ ๆ ไปนั้น อาจก่อให้เกิดความรำคาญแก่ผู้รับ อีกทั้งไม่คุ้มค่ากับเวลา และทรัพยากรที่สูญเสียไป

2. ควรใช้วิธีการติดตามบัณฑิตด้วยการสอบถามและการสัมภาษณ์ในครั้งต่อไป เพราะจะทำให้ได้ข้อมูลเชิงลึกและสามารถตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลได้ ส่งผลให้ผลที่ได้จากการวิจัยมีความน่าเชื่อถือ

3. ควรวางแผนในการเก็บรวบรวมข้อมูล หากต้องการเก็บข้อมูลไม่ว่าจะเป็นแบบสอบถามหรือแบบสัมภาษณ์ ควรหลีกเลี่ยงช่วงเดือนมกราคมถึงพฤษภาคม เพราะเป็นช่วงปิดงบการเงินเกือบจะทุกกิจการต้องส่งงบการเงินแก่หน่วยงานของรัฐให้ทันเวลา ดังนั้นการเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงเวลาดังกล่าวอาจจะไม่ได้ข้อมูลตามที่คาดหวังไว้ และหากต้องการสัมภาษณ์ควรหลีกเลี่ยงฤดูฝน เพราะเป็นอุปสรรคสำคัญการเก็บข้อมูล

4. การติดตามบัณฑิตโดยใช้แบบสอบถามอาจจะเกิดปัญหาการสูญหายของแบบสอบถามทั้งการส่งไปและการตอบกลับ เนื่องจากที่อยู่ไม่แน่นอน ดังนั้นควรปรับปรุงฐานข้อมูลของบัณฑิตให้มีความทันสมัยอยู่เสมอโดยการแจ้งให้บัณฑิตทราบว่าหากมีการเปลี่ยนแปลงประวัติส่วนตัวควรแจ้งให้มหาวิทยาลัยทราบในทันทีเพื่อการประชาสัมพันธ์ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์ต่อบัณฑิตในอนาคต

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการติดตามบัณฑิตในครั้งต่อไป อาจจะขยายขอบเขตของกลุ่มประชากร ได้แก่ เพื่อนร่วมงานของบัณฑิตเพื่อให้สามารถตรวจสอบความสอดคล้องของข้อมูลจากหลายแหล่ง ทำให้ผลการวิจัยมีความน่าเชื่อถือมากขึ้น

2. หากต้องติดตามบัณฑิตทุกรุ่นอย่างสม่ำเสมอ อาจพิจารณาปรับเครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถาม Online เพื่อความทันสมัย ลดโอกาสความสูญหายและเกิดความคุ้มค่าในระยะยาว เนื่องจากการติดตามบัณฑิตผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์นั้นทำให้เกิดความสะดวกในการติดตาม โดยระบบสามารถควบคุมการทำรายการได้ เช่น การตรวจสอบบัณฑิตที่ยังไม่ได้ตอบแบบสอบถาม จัดปัญหาการตอบซ้ำ สามารถตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูล เป็นต้น นอกจากนี้ปัญหาของแบบสอบถามสูญหายระหว่างทางหรือการจัดส่งไม่ถึงผู้รับจะได้รับการแก้ปัญหา ก่อให้เกิดความประหยัดและคุ้มค่าในด้านการใช้ทรัพยากร

3. ในการสร้างเครื่องมือวิจัยในครั้งต่อไป ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยควรสัมภาษณ์ผู้บังคับบัญชาเกี่ยวกับความคิดเห็นในการรับบัณฑิตเข้าทำงานเมื่อสำเร็จการศึกษา หรือการรับนักศึกษาฝึกงานในระหว่างเรียน เพื่อเป็นคำถามที่ช่วยยืนยันคุณภาพของบัณฑิต

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

คณะบัญชี มหาวิทยาลัยรังสิต. 2547. หลักสูตรบัญชีบัณฑิต (ฉบับปรับปรุง) พ.ศ. 2547.

ปทุมธานี: คณะบัญชี มหาวิทยาลัยรังสิต.

_____. 2553. หลักสูตรบัญชีบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2553. ปทุมธานี: คณะบัญชี มหาวิทยาลัยรังสิต.

_____. 2551. รายงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา ประจำปีการศึกษา 2551. ปทุมธานี: คณะบัญชี มหาวิทยาลัยรังสิต.

จรรยาบรรณผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2553 . ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 127 ตอนพิเศษ 127 ง. (Online). <http://tax.bugnoms.com/account/thai-accountant-ethics/>, 17 มกราคม 2554.

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. 2539. การพัฒนาหลักสูตร: หลักการและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: อลิอัน เพรส.

ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์. 2544. บทความวัดและประเมินผลการศึกษา เรื่อง Bloom's Taxonomy. (Online). <http://www.watpon.com>, 22 มีนาคม 2553.

เต็มศักดิ์ สุขวินบูลย์. 2552. ข้อคำนึงในการสร้างเครื่องมือประเภทมาตรประมาณค่า (Rating Scale) เพื่องานวิจัย. (Online). <http://ms.src.ku.ac.th/schedule/Files/2553/Oct/1217086.doc>, 25 กุมภาพันธ์ 2554.

ดารารัตน์ ทิพย์พะยอม. 2550. ความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานของบัณฑิตวิทยาลัยเทคนิค การสัตวแพทย์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

เทียมจันทร์ พาณิชย์ผลินไชยและคณะ. 2550. การติดตามคุณภาพบัณฑิตระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวรที่สำเร็จการศึกษาปีการศึกษา 2549. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

- ธีรภรณ์ กลิ่นสุคนธ์. 2551. การติดตามผลบัณฑิตและมหาบัณฑิตคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต ประจำปีการศึกษา 2550. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยรังสิต.
- นฤพันธ์ อาษาไกรสร. 2551. การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีคณะวิทยาการ จัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ ปีการศึกษา 2550-2551. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- นฤมล สอาดโคม. 2550. การบริหารความเสี่ยงองค์กร. กรุงเทพมหานคร: ฐานบุ๊คส์.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. 2540. ปทานุกรมการวิจัย. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด การพิมพ์พระนคร.
- บุญเรียง ขจรศิลป์. 2543. วิธีวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: หจก. พี.เอ็น. การพิมพ์.
- บุญเลิศ เลี้ยวประไพ. 2542. คัมภีร์สมาชิก อบต. เชียงใหม่: มูลนิธิรักษ์ไทย.
- ประจักษ์ ทรัพย์อุดม. 2550. แนวทางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้วย Competency. (Online). <http://www.mea.or.th/internet/hdd/4.doc>, 22 กันยายน 2553.
- ประทุม รอดประเสริฐ. 2547. นโยบายและการวางแผน หลักการและทฤษฎี. กรุงเทพมหานคร: เนติกุล.
- ปราณี รามสุต. 2547. การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ ธนบุรี ปีการศึกษา 2542 – 2546. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2548. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- พนม ลิมอารีย์. 2548. การแนะแนวเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์การพิมพ์.

พรทิพย์ ไชยโส. 2545. เอกสารคำสอนวิชา 153521 หลักการวัดและการประเมินผลการศึกษา
ขั้นสูง. ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (อัดสำเนา)

พรพนา อรรถนโรจน์. 2552. รายงานการติดตามผลบัณฑิตคณะวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ รุ่นปีการศึกษา 2550. สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

พิสนุ พงศ์ศรี. 2550. เทคนิควิธีประเมินโครงการ. กรุงเทพมหานคร: พรอพเพอร์ตี้พรีนซ์.

มหาวิทยาลัยรังสิต. 2551. คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน. ปทุมธานี: สำนักงานประกัน
คุณภาพ มหาวิทยาลัยรังสิต.

———. 2553. ปรัชญาของมหาวิทยาลัยรังสิต. (Online). www.rsu.ac.th, 13 มีนาคม 2553.

ระวีวรรณ ชินะตระกูล. 2537. หลักการแนะแนว. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ภาพพิมพ์.

วิชัย วงษ์ใหญ่. 2541. กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน. กรุงเทพมหานคร:
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

วินัย วีระวัฒนานนท์. 2543. รายงานการวิจัยเอกสารเรื่อง หลักเกณฑ์และรูปแบบการพัฒนา
หลักสูตรที่พึงประสงค์ในระดับบัณฑิตศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ทบวงมหาวิทยาลัย.

———. 2544. รายงานผลการวิจัยการติดตามและประเมินผลการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร. กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

วิไล วัชรชัยศิริกุล. 2552. สถาบันการบัญชีและการสอบบัญชีในต่างประเทศที่สำคัญ. (Online).

<http://nukbunchee.com/board/index.php?topic=2401.0>, 25 กุมภาพันธ์ 2554.

ศิริชัย กาญจนวาที. 2550. **ทฤษฎีการประเมิน**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศิริชัย กาญจนวาที, สุวิมล ตีรกานันท์, ศิริเดช สุชีวะ, ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ, ประเสริฐ แี่ยมสรวด, อุษา ปัญญาวดี และ พิสนุ ฟองศรี. 2541. **คู่มือการติดตามและประเมินโครงการพัฒนาในระดับจังหวัด**. กรุงเทพมหานคร: สถาบันดำรงราชานุภาพ.

ศิริวรรณ วิทยาเวชและ เจนจิรา เทศทิม. 2548. **การติดตามประเมินผลบัณฑิต สาขาวิชาหุนวศึกษา รุ่นที่ 1 ปีการศึกษา 2546 วิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล**. นครปฐม: วิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล.

สุนทร เกิดแก้ว. 2543. **การวางนโยบาย โครงการ และการบริหารโครงการ**. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

สุวิมล ตีรกานันท์. 2545. **การประเมินโครงการ: แนวทางสู่การปฏิบัติ**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. 2553. **เกี่ยวกับสภา**. (Online). www.fap.or.th, 12 มีนาคม 2553.

———. 2553. **รายงานประจำปี 2549**. (Online). www.fap.or.th, 12 มีนาคม 2553.

สรชัย พิศาลบุตร และคณะ. 2549. **การสร้างและประมวลผลข้อมูลจากแบบสอบถาม**. กรุงเทพมหานคร: บริษัท จูนพับลิชชิ่ง จำกัด.

สิริอร วิชชาวุธ. 2549. **จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การเบื้องต้น**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2552. **2552 ปีแห่งคุณภาพการอุดมศึกษาไทย**. เอกสารการประชุมระดับชาติ. (อัดสำเนา).

อธิพงษ์ สร้อยสวัสดิ์. 2552. **พุทธิพิสัย จิตพิสัย ทักษะพิสัย.** (Online).

http://atipong2511.blogspot.com/2009/02/blog-post_26.html, 22 มีนาคม 2553.

อุษณีย์ เข็นสบาย. 2533. **จิตวิทยาการแนะแนว.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์โอเดียนสโตร์.

เอียน สมิธ และ อนงค์ วิเศษสุวรรณ. 2550. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. **วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา**, 18(2), 1-10.

Arbuckle, D.S. 1953. **Student Personal Service in Higher Education.** New York: McGraw-Hill Book Co.,

Bordens, K.S. 2008. **Research design and methods a process approach.** Boston: McGraw-Hill Book Co.,

Bryman, A. 2008. **Social research methods.** Oxford: Oxford University Press.

Cooper, D.R. and Schindler, P.S. 2003. **Business research methods.** Boston: McGraw-Hill/Irwin.

Cronbach, L.J. 1982. **Designing Evaluations of Educational and Social Programs.** San Francies: Jossey-Bass.

Frochlich, C.P. 1959. **Guidance Service in Schools.** New York: McGraw – Hill Book Co.,

Gilbert, S. 1974. **Principles of educational measurement and evaluation.** California: Wadsworth.

Good, C.V. (ed). 1973. **Dictionary of Education.** New York: McGraw – Hill Book Co.,

Hayes, L. and B. Hopson. 1977. **Career Guidance.** London: Heinemann Education Books.

- International Accounting Education Standards Board. 2005. **International Accounting Education Standards**. (Online). www.ifac.org, November 12, 2010.
- Issac, S. and Michael, W.B. 1983. **Handbook in Research and Evaluation**. San Diego CA: Edits Publishers.
- McBurney, D.H. & White, T.L. 2007. **Research methods**. Australia: Thomson/Wadsworth.
- Mertens, D.M. 2005. **Research and Evaluation in Education and Psychology**. California: SAGE.
- Miller, C.H. 1978. **Foundation of Guidance**. New York: McGraw – Hill Book Co.,
- Muchinsky, P.M. 1993. **Psychology Applied to work**. California: Wadsworth.
- Owen, J.M. 2004. Evaluation form: Toward on inclusive framework for evaluation practice. In Alkin, M.C.(Ed), **Evaluation roots: Tracing theorists' views and influences**. London: SAGE.
- Popham, W.J. 1975. **Education Evaluation**. New Jersey: Printice Hall, Inc.
- Rothwell, W.J. and Kazans, H. C. 1992. **Mastering the Instructional Design Process**. San Francisco: Jossey-Bass.
- Shertzer, B. and S. Stone. 1981. **Foundation of Guidance**. New York: McGraw-Hill Book Co.,
- Wentling, T.L. 1980. **Evaluation Occupational Education and Training Program**. 2nd ed. Boston: Allyn and Bacon.

Zikmund, W.G. 2010. **Business research methods**. Fort Worth: Dryden Press.

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. รศ.ดร.รุจา ผลสวัสดิ์ คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยรังสิต
2. ดร.นันทนวล วิเศษสรรพ คณบดีคณะบัญชี
มหาวิทยาลัยรังสิต
3. ดร.สิงห์ชัย อรุณวุฒิพงษ์ อาจารย์ประจำคณะบัญชี
มหาวิทยาลัยรังสิต

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถาม

เรื่อง การติดตามบัณฑิตหลักสูตรบัญชีบัณฑิต คณะบัญชี มหาวิทยาลัยรังสิต

คำชี้แจง

แบบสอบถามเกี่ยวกับการติดตามบัณฑิตคณะบัญชี มหาวิทยาลัยรังสิต จัดทำขึ้นเพื่อประกอบการทำวิจัย เรื่อง “การติดตามบัณฑิตหลักสูตรบัญชีบัณฑิต คณะบัญชี มหาวิทยาลัยรังสิต” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามภาวะการมีงานทำของบัณฑิตบัญชี และคุณลักษณะของบัณฑิตบัญชี ตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร รุ่นปีการศึกษา 2550-2551 ทั้งนี้การวิจัยจะบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพได้ก็โดยอาศัยความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถามให้ตรงตามความเป็นจริงและความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ผู้วิจัยขอความกรุณาจากท่านในการสละเวลาตอบแบบสอบถามฉบับนี้ด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง ทั้งนี้คำตอบของท่านจะไม่มีผลใด ๆ ต่อตัวท่านเอง หรือองค์กรของท่าน เนื่องจากการรายงานผลการวิจัยจะแสดงในลักษณะภาพรวมเท่านั้น ไม่เสนอข้อมูลเป็นรายบุคคลหรือองค์กรแต่อย่างใด และ คำตอบของท่านในครั้งนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์อย่างยิ่งในการจัดการหลักสูตรบัญชีบัณฑิตให้มีความเหมาะสม และมีประสิทธิภาพ

แบบสอบถามฉบับนี้ประกอบด้วย 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป และภาวะการมีงานทำ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อตัวท่านเองเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตวิชาชีพบัญชี ตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นอื่น ๆ เพิ่มเติม

ขอความกรุณาท่านส่งแบบสอบถามกลับคืนผู้วิจัยทางไปรษณีย์
ภายในวันที่ 15 กรกฎาคม พ.ศ. 2553 โดยใช้ซองเปล่าปิดแสตมป์ที่แนบมาพร้อมกันนี้
และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ชื่อ-สกุลของบัณฑิต.....เบอร์โทรศัพท์.....
 ชื่อหน่วยงาน.....
 ที่อยู่ของหน่วยงาน.....
 ชื่อ-สกุลผู้บังคับบัญชา.....

=====

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปและภาวะการมีงานทำ

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความหรือเติมข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

1. เพศ 1) หญิง 2) ชาย
2. ภูมิลำเนา 1) กรุงเทพมหานคร 2) ภาคเหนือ
 3) ภาคกลาง 4) ภาคตะวันออก
 5) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 6) ภาคใต้
3. สภาพการทำงาน
 1) ทำงานแล้ว 2) ทำงานแล้วและกำลังศึกษาต่อ
 3) กำลังศึกษาต่อและไม่ได้ทำงาน
 4) ยังไม่ได้ทำงานและไม่ได้ศึกษาต่อ สาเหตุเกิดจาก
 4.1) รอนาน 4.2) ยังไม่ได้งานที่ถูกต้อง
 4.3) ไม่ประสงค์จะทำงาน 4.4) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
4. อาชีพ
 1) ข้าราชการ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ
 2) เจ้าหน้าที่ของรัฐวิสาหกิจ
 3) พนักงานบริษัท หรือองค์กรธุรกิจเอกชนที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย
 4) พนักงานบริษัท หรือองค์กรธุรกิจเอกชนที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศ
 5) เจ้าของกิจการ
 6) ไม่ได้ประกอบอาชีพ
 7) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

5. ประเภทธุรกิจที่ท่านอยู่ในปัจจุบัน
- 1) พาณิชยกรรม 2) การผลิต 3) การบริการ
- 4) ราชการ 5) กิจการไม่หวังกำไร 6) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
6. ตำแหน่งงานในปัจจุบัน
- 1) ผู้ทำบัญชี 2) ผู้สอบบัญชีภาษีอากร 3) พนักงานบัญชี
- 4) ผู้ช่วยผู้สอบบัญชี 5) พนักงานในส่วนงานตรวจสอบภายใน
- 6) นักบัญชีบริหาร 7) เจ้าของกิจการ 8) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
7. แหล่งที่ทำงาน
- 1) กรุงเทพมหานคร 2) ภาคเหนือ 3) ภาคกลาง
- 4) ภาคตะวันออก 5) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 6) ภาคใต้
8. รายได้รวมต่อเดือนในปัจจุบัน
- 1) ต่ำกว่า 7,630 บาท 2) 7,630 บาท
- 3) 7,630 - 10,000 บาท 4) 10,001 - 15,000 บาท
- 5) 15,001 - 20,000 บาท 6) มากกว่า 20,000 บาท
9. ระยะเวลาในการหางานทำ (นับจากวันที่เริ่มหางานทำ)
- 1) น้อยกว่า 1 เดือน 2) 1 - 3 เดือน 3) 4 - 6 เดือน
- 4) 7 - 12 เดือน 5) มากกว่า 12 เดือน
10. วิธีการหางานทำ (ตอบเพียง 1 ข้อ)
- 1) สมัครงานและผ่านการคัดเลือกด้วยตนเอง 2) ได้รับการสนับสนุนจากผู้อื่น
- 3) ทำงานกับครอบครัว หรือญาติพี่น้อง 4) สร้างธุรกิจส่วนตัว
- 5) อื่น ๆ (โปรดระบุ)
11. สิ่งที่น่ามาพิจารณาในการเลือกอาชีพ (กรุณาเรียงลำดับความสำคัญทั้งหมด 5 อันดับ โดย 1 แสดงถึงความสำคัญมากที่สุด 2 3 4 และ 5 หมายถึงมีความสำคัญลำดับรองลงมา)
- 1) รายได้ที่คาดหวัง 2) สถานที่ทำงาน 3) ชื่อเสียง
- 4) ศักดิ์การ 5) ตำแหน่ง 6) ความมั่นคง
- 7) ความถนัด 8) ความชอบ 9) ความสนใจ
- 10) ประสบการณ์ 11) ความรู้และทักษะ 12) คุณวุฒิ
- 13) คำแนะนำของผู้ใหญ่ 14) สภาพแวดล้อมของสถานที่ทำงาน
- 15) ความก้าวหน้า 16) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

12. แหล่งข้อมูลในการหางานทำ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1) Internet 2) หนังสือพิมพ์
- 3) สื่อโฆษณาทางโทรทัศน์ 4) สื่อโฆษณาทางวิทยุ
- 5) บอร์ดประชาสัมพันธ์แหล่งงานของคณะ 6) ญาติ อาจารย์ เพื่อน และ/หรือ รุ่นพี่
- 7) สำนักงานบริการจัดหางาน 8) อื่น ๆ (โปรดระบุ)

13. ความสนใจศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น

- 1) สนใจ สาขาวิชา.....เพราะ.....
- 2) ไม่สนใจ เพราะ.....

14. ความพึงพอใจต่องานที่ทำ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1) พึงพอใจ เพราะ
- 1.1) ระบบงานดี 1.2) ได้ใช้ความรู้ที่เรียนมา
- 1.3) ค่าตอบแทนเป็นที่น่าพอใจ 1.4) มีความมั่นคง
- 1.5) มีโอกาสก้าวหน้า 1.6) ประทับใจเพื่อนร่วมงาน
- 1.7) เดินทางสะดวก
- 1.8) ความรู้ที่เรียนมาเพียงพอต่อการปฏิบัติงาน
- 1.9) อื่น ๆ (โปรดระบุ)
- 2) ไม่พึงพอใจ เพราะ
- 2.1) ระบบงานไม่ดี 2.2) ไม่ได้ใช้ความรู้ที่เรียนมา
- 2.3) ค่าตอบแทนต่ำ 2.4) ขาดความมั่นคง
- 2.5) ขาดความก้าวหน้า 2.6) มีปัญหาเกี่ยวกับเพื่อนร่วมงาน
- 2.7) มีปัญหาสุขภาพ 2.8) มีปัญหาในการเดินทาง
- 2.9) ความรู้ที่เรียนมาไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน
- 2.10) อื่น ๆ (โปรดระบุ)

15. อุปสรรคในการทำงาน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1) ไม่มีอุปสรรค 2) มีอุปสรรคในเรื่อง
- 2.1) ขาดความรู้ที่จำเป็นต่อการทำงาน
- 2.2) ทักษะการสื่อสาร
- 2.3) ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
- 2.4) ขาดประสบการณ์ในงานที่ได้รับมอบหมาย
- 2.5) อื่น ๆ (โปรดระบุ)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อตัวท่านเองเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตวิชาชีพบัญชีตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

คำชี้แจง ในฐานะที่ท่านเป็นบัณฑิตของคณะบัญชี มหาวิทยาลัยรังสิต ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวท่านเองในเรื่องต่อไปนี้อยู่ในระดับใด

โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นที่ตรงกับความรู้สึกของท่าน

- 7 หมายถึงระดับความคิดเห็นที่มีต่อตัวท่านเองอยู่ในระดับ **มากที่สุด**
- 6 หมายถึงระดับความคิดเห็นที่มีต่อตัวท่านเองอยู่ในระดับ **มาก**
- 5 หมายถึงระดับความคิดเห็นที่มีต่อตัวท่านเองอยู่ในระดับ **ค่อนข้างมาก**
- 4 หมายถึงระดับความคิดเห็นที่มีต่อตัวท่านเองอยู่ในระดับ **ปานกลาง**
- 3 หมายถึงระดับความคิดเห็นที่มีต่อตัวท่านเองอยู่ในระดับ **ค่อนข้างน้อย**
- 2 หมายถึงระดับความคิดเห็นที่มีต่อตัวท่านเองอยู่ในระดับ **น้อย**
- 1 หมายถึงระดับความคิดเห็นที่มีต่อตัวท่านเองอยู่ในระดับ **น้อยที่สุด**

รายการที่ประเมิน	ระดับความคิดเห็น						
	มากที่สุด =====> น้อยที่สุด						
ด้านคุณธรรม จริยธรรมวิชาชีพ และความรับผิดชอบ	7	6	5	4	3	2	1
1. เป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์สุจริต							
2. เป็นผู้ที่ตรงต่อเวลา							
3. เคารพและปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างสม่ำเสมอ							
4. คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน							
5. ปฏิบัติงานทางบัญชีด้วยความถูกต้องตามมาตรฐานการบัญชี และตรงตามความเป็นจริง							
6. มีความเป็นกลางในการนำเสนอข้อมูลทางบัญชี							
7. ไม่บิดเบือนข้อมูลเพื่อประโยชน์ของบุคคลใด ๆ							
8. ปฏิบัติและทำงานที่ได้รับมอบหมายได้อย่างถูกต้อง							
9. ทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จภายในเวลาที่กำหนด							
10. มีความใส่ใจในผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจของตนเอง							
11. มีความระมัดระวังในการทำงาน							
12. ขอมรับในผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง							

รายการที่ประเมิน	ระดับความคิดเห็น มากที่สุด =====> น้อยที่สุด						
ด้านความรู้ความสามารถทางการบัญชีรวมถึงศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง และ ความสามารถในการสื่อสารข้อมูล							
13. ความรู้ในแนวคิด ทฤษฎี หลักการและวิธีการทางบัญชี	7	6	5	4	3	2	1
14. ความเข้าใจในแนวคิด ทฤษฎี หลักการและวิธีการทางบัญชี							
15. สามารถวิเคราะห์ข้อมูลทางบัญชีในรูปงบการเงินได้							
16. สามารถวิเคราะห์ข้อมูลทางบัญชีในรูปแบบการรายงานเพื่อการ บริหาร							
17. ความสามารถในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีในการ ปฏิบัติงาน							
18. ความสามารถในการนำความรู้ความเข้าใจไปใช้ในการ ปฏิบัติงาน							
19. ความสามารถในการแก้ปัญหาการทำงานได้คล่อง							
20. เมื่อเกิดปัญหาในการทำบัญชี สามารถแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเอง							
21. ความรู้ทางภาษีอากร							
22. ความรู้ทางกฎหมายธุรกิจ							
23. ความรู้ทางการเงิน							
24. ความรู้ทางการจัดการ							
25. ความรู้ทางเทคโนโลยีสารสนเทศ							
26. ความสามารถในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทั่วไปในการ ปฏิบัติงาน							
ด้านความรู้ความสามารถทางการบัญชีรวมถึงศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง และ ความสามารถในการสื่อสารข้อมูล (ต่อ)							
27. สามารถแปลความหมายข้อมูลเชิงปริมาณได้	7	6	5	4	3	2	1
28. สามารถเขียนรายงานได้ถูกต้อง ชัดเจน							
29. มีวิธีการนำเสนอข้อมูลได้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย							
30. สามารถแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมได้							
31. พูดภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ							
32. พูดภาษาต่างประเทศ (เช่นภาษาอังกฤษ) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ							
33. เขียนภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ							

รายการที่ประเมิน	ระดับความคิดเห็น						
	มากที่สุด =====> น้อยที่สุด						
ด้านความรู้ความสามารถทางการบัญชีรวมถึงศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง และ							
ความสามารถในการสื่อสารข้อมูล (ต่อ)	7	6	5	4	3	2	1
34. เขียนภาษาต่างประเทศ (เช่นภาษาอังกฤษ) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ							
35. เลือกและใช้โปรแกรมสำหรับการนำเสนอข้อมูลได้อย่างเหมาะสม							
ด้านวิสัยทัศน์ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การแสวงหาความรู้							
และความพร้อมในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น	7	6	5	4	3	2	1
36. มีมุมมองท้าทาย และเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ							
37. มีโลกทัศน์กว้าง							
38. มีความคิดในเชิงบวกที่แตกต่างจากความคิดของบุคคลทั่วไป เป็นประโยชน์							
39. มีข้อเสนอใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการแก้ไขปัญหา							
40. ใจกว้าง เปิดรับฟังความคิดของผู้อื่น							
41. ให้ความร่วมมือในการทำงาน							
42. สามารถคิดได้หลายทิศทาง หลายแง่มุม							
43. มีกระบวนการคิดแก้ปัญหา ปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับสถานการณ์							
44. สามารถคิดได้อย่างเป็นระบบ							
45. นำความรู้ทางบัญชีไปแก้ไขปัญหาด้วยวิธีการใหม่ ๆ ได้เป็นอย่างดี							
46. สามารถแก้ปัญหาได้ตรงตามสถานการณ์							
47. ติดตามการเปลี่ยนแปลงทางวิชาการ และวิชาชีพบัญชีอยู่เสมอ							
48. ติดตามการเปลี่ยนแปลงทางวิชาการที่สัมพันธ์กับการบัญชี							
49. มีความสนใจ และศึกษาหาข้อมูลเพื่อเตรียมตัวศึกษาต่อ							

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นอื่น ๆ เพิ่มเติม

.....

.....

ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งในความร่วมมือของท่าน

แบบสอบถาม

เรื่อง การติดตามบัณฑิตหลักสูตรบัญชีบัณฑิต คณะบัญชี มหาวิทยาลัยรังสิต

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อติดตามบัณฑิตคณะบัญชี มหาวิทยาลัยรังสิต เพื่อประกอบการทำวิจัย เรื่อง “การติดตามบัณฑิตหลักสูตรบัญชีบัณฑิต คณะบัญชี มหาวิทยาลัยรังสิต” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาบัณฑิต เกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิต บัณฑิต รุ่นปีการศึกษา 2550-2551 เพื่อนำข้อมูลมาใช้เป็นแนวทางในการจัดการหลักสูตรให้มีความเหมาะสมและเกิดประสิทธิภาพ

แบบสอบถามฉบับนี้ประกอบด้วย 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้บังคับบัญชา

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตบัญชี มหาวิทยาลัยรังสิต

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นอื่น ๆ เพิ่มเติม

ขอความกรุณาท่านส่งแบบสอบถามกลับคืนผู้วิจัยทางไปรษณีย์
ภายในวันที่ 15 กรกฎาคม พ.ศ. 2553 โดยใช้ซองเปล่าปิดแสตมป์ที่แนบมาพร้อมกันนี้
และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้บังคับบัญชา

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความหรือเติมข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

1. เพศ หญิง ชาย
2. อายุ ต่ำกว่า 30 ปี 31 – 40 ปี 41 – 50 ปี
 51 – 60 ปี สูงกว่า 60 ปี
3. วุฒิกการศึกษาสูงสุด
ปริญญาตรี สาขา..... ปริญญาโท สาขา.....
ปริญญาเอก สาขา..... อื่น ๆ
4. ตำแหน่งงาน
5. หน้าที่ความรับผิดชอบ
.....
6. ประสบการณ์ทำงานทางบัญชี
 ต่ำกว่า 3 ปี 3 – 5 ปี 5 – 7 ปี 7 – 10 ปี มากกว่า 10 ปี
7. ความเกี่ยวข้องกับบัณฑิตในสายบังคับบัญชา
ผู้บังคับบัญชาสูงสุดของบัณฑิต หัวหน้าฝ่าย/แผนกของบัณฑิต
หัวหน้างานของบัณฑิต อื่น ๆ (โปรดระบุ)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของท่านที่มีต่อการปฏิบัติงานของบัณฑิตและความคิดเห็นเพิ่มเติม

คำชี้แจง ในฐานะที่ท่านเป็นผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตคณะบัญชี มหาวิทยาลัยรังสิต ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบัณฑิตผู้ได้บังคับบัญชาของท่านว่ามีความสามารถในการปฏิบัติงานในเรื่องต่อไปนี้อยู่ในระดับใด

โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นที่ตรงกับความรู้สึกของท่าน

- 7 หมายถึง ระดับความคิดเห็นที่ท่านมีต่อตัวบัณฑิต อยู่ในระดับ **มากที่สุด**
- 6 หมายถึง ระดับความคิดเห็นที่ท่านมีต่อตัวบัณฑิต อยู่ในระดับ **มาก**
- 5 หมายถึง ระดับความคิดเห็นที่ท่านมีต่อตัวบัณฑิต อยู่ในระดับ **ค่อนข้างมาก**
- 4 หมายถึง ระดับความคิดเห็นที่ท่านมีต่อตัวบัณฑิต อยู่ในระดับ **ปานกลาง**
- 3 หมายถึง ระดับความคิดเห็นที่ท่านมีต่อตัวบัณฑิต อยู่ในระดับ **ค่อนข้างน้อย**
- 2 หมายถึง ระดับความคิดเห็นที่ท่านมีต่อตัวบัณฑิต อยู่ในระดับ **น้อย**
- 1 หมายถึง ระดับความคิดเห็นที่ท่านมีต่อตัวบัณฑิต อยู่ในระดับ **น้อยที่สุด**

รายการที่ประเมิน	ระดับความคิดเห็น						
	มากที่สุด =====> น้อยที่สุด						
ด้านคุณธรรม จริยธรรมวิชาชีพ และความรับผิดชอบ	7	6	5	4	3	2	1
1. เป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์สุจริต							
2. เป็นผู้ที่ตรงต่อเวลา							
3. เคารพและปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างสม่ำเสมอ							
4. คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว							
5. ปฏิบัติงานทางบัญชีด้วยความถูกต้องตามมาตรฐานการบัญชี และตรงตามความเป็นจริง							
6. มีความเป็นกลางในการนำเสนอข้อมูลทางบัญชี							
7. ไม่บิดเบือนข้อมูลเพื่อประโยชน์ของบุคคลใด ๆ							
8. ปฏิบัติและทำงานที่ได้รับมอบหมายได้อย่างถูกต้อง							
9. ทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จภายในเวลาที่กำหนด							
10. มีความใส่ใจในผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจของตนเอง							
11. มีความระมัดระวังในการทำงาน							
12. ขอมรับในผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง							
รายการที่ประเมิน	ระดับความคิดเห็น						
	มากที่สุด =====> น้อยที่สุด						
ด้านความรู้ความสามารถทางการบัญชีรวมถึงศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง และความสามารถในการสื่อสารข้อมูล	7	6	5	4	3	2	1
13. ความรู้ในแนวคิด ทฤษฎี หลักการและวิธีการทางบัญชี							
14. ความเข้าใจในแนวคิด ทฤษฎี หลักการและวิธีการทางบัญชี							
15. สามารถวิเคราะห์ข้อมูลทางบัญชีในรูปแบบการเงินได้							
16. สามารถวิเคราะห์ข้อมูลทางบัญชีในรูปแบบการรายงานเพื่อการบริหาร							
17. ความสามารถในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีในการปฏิบัติงาน							
18. ความสามารถในการนำความรู้ความเข้าใจไปใช้ในการปฏิบัติงาน							
19. ความสามารถในการแก้ปัญหาการทำงานได้คล่อง							
20. เมื่อเกิดปัญหาในการทำบัญชี สามารถแก้ไขปัญหานั้นได้ด้วยตนเอง							

รายการที่ประเมิน	ระดับความคิดเห็น มากที่สุด =====> น้อยที่สุด						
ด้านความรู้ความสามารถทางการบัญชีรวมถึงศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง และ ความสามารถในการสื่อสารข้อมูล (ต่อ)	7	6	5	4	3	2	1
21. ความรู้ทางภาษีอากร							
22. ความรู้ทางกฎหมายธุรกิจ							
23. ความรู้ทางการเงิน							
24. ความรู้ทางการจัดการ							
25. ความรู้ทางเทคโนโลยีสารสนเทศ							
26. ความสามารถในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทั่วไปในการปฏิบัติงาน							
27. สามารถแปลความหมายข้อมูลเชิงปริมาณได้							
28. สามารถเขียนรายงานได้ถูกต้อง ชัดเจน							
29. มีวิธีการนำเสนอข้อมูลได้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย							
30. สามารถแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมได้							
31. พูดภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ							
32. พูดภาษาต่างประเทศ (เช่นภาษาอังกฤษ) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ							
33. เขียนภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ							
34. เขียนภาษาต่างประเทศ (เช่นภาษาอังกฤษ) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ							
35. เลือกและใช้โปรแกรมสำหรับการนำเสนอข้อมูลได้อย่างเหมาะสม							
ด้านวิสัยทัศน์ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การแสวงหาความรู้ และความพร้อมในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น	7	6	5	4	3	2	1
36. มีมุมมองท้าทาย และเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ							
37. มีโลกทัศน์กว้าง							
38. มีความคิดในเชิงบวกที่แตกต่างจากความคิดของบุคคลทั่วไป เป็นประโยชน์							
39. มีข้อเสนอใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการแก้ไขปัญหา							
40. ใจกว้าง เปิดรับฟังความคิดของผู้อื่น							
41. ให้ความร่วมมือในการทำงาน							

รายการที่ประเมิน	ระดับความคิดเห็น						
	มากที่สุด =====> น้อยที่สุด						
ด้านวิสัยทัศน์ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การแสวงหาความรู้ และความพร้อมในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น (ต่อ)	7	6	5	4	3	2	1
42. สามารถคิดได้หลายทิศทาง หลายแง่มุม							
43. มีกระบวนการคิดแก้ปัญหา ปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับสถานการณ์							
44. สามารถคิดได้อย่างเป็นระบบ							
45. นำความรู้ทางบัญชีไปแก้ไขปัญหาคด้วยวิธีการใหม่ ๆ ได้เป็นอย่างดี							
46. สามารถแก้ปัญหาได้ตรงตามสถานการณ์							
47. ติดตามการเปลี่ยนแปลงทางวิชาการ และวิชาชีพบัญชีอยู่เสมอ							
48. ติดตามการเปลี่ยนแปลงทางวิชาการที่สัมพันธ์กับการบัญชี							
49. มีความสนใจ และศึกษาหาข้อมูลเพื่อเตรียมตัวศึกษาต่อ							

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นอื่น ๆ เพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

หากผู้วิจัยจะขอเข้าสัมภาษณ์ท่านในประเด็นอื่น ๆ เพิ่มเติม ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร

ยินดีให้สัมภาษณ์ เบอร์โทรศัพท์ที่สามารถติดต่อได้.....

ไม่ยินดีให้สัมภาษณ์

ขอขอบคุณพระคุณท่านที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

แบบสัมภาษณ์

เพื่อการวิจัยเรื่อง การติดตามบัณฑิตหลักสูตรบัญชีบัณฑิต คณะบัญชี มหาวิทยาลัยรังสิต
วัน/เดือน/ปี ที่สัมภาษณ์..... สถานที่.....
เวลา.....ถึง.....

ชื่อ-สกุลบัณฑิต.....เบอร์โทรศัพท์.....

=====

ข้อคำถาม

1. นักบัญชีในยุคปัจจุบัน ควรมีลักษณะอย่างไร

.....
.....
.....
.....

2. ในการแก้ปัญหาของการทำงาน นักบัญชีควรมีความสามารถที่จำเป็นในเรื่องใดบ้าง

.....
.....
.....
.....

3. การทำงานร่วมกับผู้อื่นให้เกิดผลสำเร็จ นักบัญชีควรมีลักษณะเช่นใดบ้าง

.....
.....
.....
.....

4. นักบัญชีควรมีทักษะด้านการสื่อสารและเทคโนโลยีอย่างไรบ้าง

.....
.....
.....
.....

5. ระยะเวลาในการศึกษาในหลักสูตรเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

6. อาจารย์ผู้สอนบัญชีควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

7. เนื้อหาที่เรียนในหลักสูตรเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

8. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเหมาะสมหรือไม่ เป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

9. วัสดุ อุปกรณ์ในห้องเรียนมีเพียงพอหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

10. การประเมินผลการเรียนมีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

สำหรับผู้บังคับบัญชา

แบบสัมภาษณ์

เพื่อการวิจัยเรื่อง การติดตามบัณฑิตหลักสูตรบัญชีบัณฑิต คณะบัญชี มหาวิทยาลัยรังสิต

วัน/เดือน/ปี ที่สัมภาษณ์..... สถานที่.....

เวลา.....ถึง.....

ชื่อ-สกุลผู้บังคับบัญชา.....ตำแหน่ง.....

=====

ข้อคำถามเกี่ยวกับความมุ่งหวังในบัณฑิตวิชาชีพบัญชีตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ
ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ สาขาการบัญชีในระดับปริญญาตรี

1. นักบัญชีในยุคปัจจุบัน ควรมีคุณธรรม จริยธรรมอย่างไร

.....
.....
.....
.....

2. นักบัญชีควรมีความรู้อะไรบ้าง อย่างไร

.....
.....
.....
.....

3. ในการแก้ปัญหาของการทำงาน นักบัญชีควรมีความสามารถที่จำเป็นในเรื่องใดบ้าง

.....
.....
.....
.....

4. การทำงานร่วมกับผู้อื่นให้เกิดผลสำเร็จ นักบัญชีควรมีลักษณะเช่นใดบ้าง

.....
.....

5. นักบัญชีควรมีทักษะด้านการสื่อสารและเทคโนโลยีอย่างไรบ้าง

.....
.....
.....
.....

ข้อคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาต่อแนวทางการจัดการหลักสูตร

1. การศึกษาระดับปริญญาตรี ควรบังคับให้มีการฝึกงานหรือไม่ เพราะเหตุใด ระยะเวลาที่เหมาะสมควรเป็นเท่าใด

.....
.....
.....
.....

2. อาจารย์ผู้สอนบัญชีควรใช้วิธีการสอนแบบใด เพราะเหตุใด

.....
.....
.....
.....

3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนควรเป็นอย่างไร

.....
.....
.....
.....

4. คุณลักษณะของบัณฑิตบัญชี ควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

5. ท่านคิดว่าปัญหาใดที่ต้องพัฒนาสำหรับกระบวนการผลิตบัณฑิตออกสู่ตลาดงาน

.....

.....

.....

.....

.....

6. ท่านคิดว่าบัณฑิตมีข้อเด่นอะไร

.....

.....

.....

.....

.....

7. ท่านคิดว่าบัณฑิตมีข้อด้อยอะไร ควรปรับปรุงพัฒนาอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ค
ผลการวิจัย

ตารางผนวกที่ 1 ค่าความถี่ และร้อยละของความคิดเห็นจำแนกรายข้อในคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรมวิชาชีพ และความรับผิดชอบ

คุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรมวิชาชีพ และความรับผิดชอบ	ระดับความคิดเห็นของบัณฑิต (N = 65)							ระดับความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา (N = 19)						
	มากที่สุด	มาก	ค่อนข้าง มาก	ปาน กลาง	ค่อนข้าง น้อย	น้อย	น้อย ที่สุด	มากที่สุด	มาก	ค่อนข้าง มาก	ปาน กลาง	ค่อนข้าง น้อย	น้อย	น้อย ที่สุด
	n	n	N	n	n	n	n	n	n	n	n	n	n	n
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
1. เป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์สุจริต	35	20	6	2	0	0	0	11	7	1	0	0	0	0
	53.8	31.7	9.5	3.2	0	0	0	57.9	36.8	5.3	0	0	0	0
2. เป็นผู้ที่ตรงต่อเวลา	14	26	13	6	2	2	0	4	7	4	3	1	0	0
	22.2	41.3	20.6	9.5	3.2	3.2	0	21.1	36.8	21.1	15.8	5.3	0	0
3. เคารพและปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่าง สม่ำเสมอ	10	35	14	1	2	1	0	7	5	5	2	0	0	0
	15.9	55.6	22.2	1.6	3.2	1.6	0	36.8	26.3	26.3	10.5	0	0	0
4. คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่า ประโยชน์ส่วนตัว	9	34	17	3	0	0	0	6	9	4	0	0	0	0
	14.3	54.8	27	4.8	0	0	0	31.6	47.4	21.1	0	0	0	0
5. ปฏิบัติงานทางบัญชีด้วยความถูกต้องตาม มาตรฐานการบัญชี และตรงตามความเป็นจริง	18	10	17	8	0	0	2	2	12	5	0	0	0	0
	28.6	15.9	27	12.7	0	0	3.2	10.5	63.2	26.3	0	0	0	0
6. มีความเป็นกลางในการนำเสนอข้อมูลทาง บัญชี	17	14	19	3	0	1	1	5	11	3	0	0	0	0
	27	22.2	30.2	4.8	0	1.6	1.6	26.3	57.9	15.8	0	0	0	0

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

คุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรมวิชาชีพ และความรับผิดชอบ	ระดับความคิดเห็นของบัณฑิต (N = 65)							ระดับความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา (N = 19)						
	มากที่สุด	มาก	ค่อนข้าง มาก	ปาน กลาง	ค่อนข้าง น้อย	น้อย	น้อย ที่สุด	มากที่สุด	มาก	ค่อนข้าง มาก	ปาน กลาง	ค่อนข้าง น้อย	น้อย	น้อย ที่สุด
	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
7. ไม่บิดเบือนข้อมูลเพื่อประโยชน์ของบุคคล ใด ๆ	27 42.9	16 25.4	9 14.3	2 3.2	0 0	1 1.6	1 1.6	7 36.8	10 52.6	2 10.5	0 0	0 0	0 0	0 0
8. ปฏิบัติและทำงานที่ได้รับมอบหมายได้ อย่างถูกต้อง	13 20.6	27 42.9	19 30.2	4 6.3	0 0	0 0	0 0	2 10.5	11 57.9	6 31.6	0 0	0 0	0 0	0 0
9. ทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จภายในเวลาที่ กำหนด	21 33.3	21 33.3	21 33.3	0 0	0 0	0 0	0 0	4 21.1	7 36.8	8 42.1	0 0	0 0	0 0	0 0
10. มีความใส่ใจในผลกระทบที่เกิดขึ้นจาก การตัดสินใจของตนเอง	22 35.5	34 54.8	6 9.7	0 0	0 0	0 0	0 0	6 31.6	13 68.4	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0
11. มีความระมัดระวังในการทำงาน	9 14.5	31 50	13 21	9 14.5	0 0	0 0	0 0	6 31.6	13 68.4	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0
12. ยอมรับในผลที่เกิดจากการกระทำของ ตนเอง	27 42.9	28 44.4	5 7.9	3 4.8	0 0	0 0	0 0	6 31.6	10 52.6	3 15.8	0 0	0 0	0 0	0 0

ตารางผนวกที่ 2 ค่าความถี่ และร้อยละของความคิดเห็นจำแนกรายข้อในคุณลักษณะด้านความรอบรู้ทางบัญชีรวมถึงศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง และความสามารถในการสื่อสารข้อมูล

คุณลักษณะด้านความรอบรู้ทางบัญชีรวมถึง ศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง และความสามารถใน การสื่อสารข้อมูล	ระดับความคิดเห็นของบัณฑิต (N = 65)							ระดับความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา (N = 19)						
	มากที่สุด	มาก	ค่อนข้าง มาก	ปาน กลาง	ค่อนข้าง น้อย	น้อย	น้อย ที่สุด	มากที่สุด	มาก	ค่อนข้าง มาก	ปาน กลาง	ค่อนข้าง น้อย	น้อย	น้อย ที่สุด
	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
13. ความรู้ในแนวคิด ทฤษฎี หลักการและ วิธีการทางบัญชี	2	17	25	18	1	0	0	1	8	9	1	0	0	0
	3.2	27	39.7	28.6	1.6	0	0	5.3	42.1	47.4	5.3	0	0	0
14. ความเข้าใจในแนวคิด ทฤษฎี หลักการ และวิธีการทางบัญชี	0	6	28	28	0	0	0	0	7	12	0	0	0	0
	0	9.7	45.2	45.2	0	0	0	0	36.8	63.2	0	0	0	0
15. สามารถวิเคราะห์ข้อมูลทางบัญชีในรูปงบ การเงินได้	2	9	19	19	6	0	2	1	2	5	8	1	0	0
	3.2	14.3	30.2	30.2	9.5	0	3.2	5.3	10.5	26.3	42.1	5.3	0	0
16. สามารถวิเคราะห์ข้อมูลทางบัญชีใน รูปแบบการรายงานเพื่อการบริหาร	0	13	22	18	9	0	0	0	12	0	7	0	0	0
	0	21	35.5	29	14.5	0	0	0	63.2	0	36.8	0	0	0
17. ความสามารถในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ทางการบัญชีในการปฏิบัติงาน	6	21	17	7	3	1	2	5	8	5	1	0	0	0
	9.5	33.3	27	11.1	4.8	1.6	3.2	26.3	42.1	26.3	5.3	0	0	0

ตารางผนวกที่ 2 (ต่อ)

คุณลักษณะด้านความรู้ทางบัญชีรวมถึง ศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง และความสามารถใน การสื่อสารข้อมูล	ระดับความคิดเห็นของบัณฑิต (N = 65)							ระดับความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา (N = 19)						
	มากที่สุด	มาก	ค่อนข้าง มาก	ปาน กลาง	ค่อนข้าง น้อย	น้อย	น้อย ที่สุด	มากที่สุด	มาก	ค่อนข้าง มาก	ปาน กลาง	ค่อนข้าง น้อย	น้อย	น้อย ที่สุด
	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
18.ความสามารถในการนำความรู้ความเข้าใจ ไปใช้ในการปฏิบัติงาน	7 11.1	22 34.9	25 39.7	7 11.1	1 1.6	0 0	1 1.6	3 15.8	8 42.1	7 36.8	1 5.3	0 0	0 0	0 0
19.ความสามารถในการแก้ปัญหาการทำงาน ได้คล่อง	5 7.9	23 36.5	31 49.2	3 4.8	1 1.6	0 0	0 0	1 5.3	9 47.4	7 36.8	2 10.5	0 0	0 0	0 0
20. เมื่อเกิดปัญหาในการทำบัญชี สามารถ แก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเอง	0 0	14 22.2	28 44.4	14 22.2	1 1.6	0 0	0 0	1 5.3	8 42.1	7 36.8	3 15.8	0 0	0 0	0 0
21. ความรู้ทางภาษีอากร	0 0	10 16.1	28 45.2	19 30.6	5 8.1	0 0	0 0	0 0	7 36.8	6 31.6	6 31.6	0 0	0 0	0 0
22. ความรู้ทางกฎหมายธุรกิจ	0 0	6 9.7	25 40.3	25 40.3	6 9.7	0 0	0 0	0 0	0 0	12 63.2	7 36.8	0 0	0 0	0 0
23. ความรู้ทางการเงิน	0 0	22 35.5	22 35.5	15 24.2	3 4.8	0 0	0 0	0 0	7 36.8	6 31.6	6 31.6	0 0	0 0	0 0

ตารางผนวกที่ 2 (ต่อ)

คุณลักษณะด้านความรู้ทางบัญชีรวมถึง ศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง และความสามารถใน การสื่อสารข้อมูล	ระดับความคิดเห็นของบัณฑิต (N = 65)							ระดับความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา (N = 19)						
	มาก ที่สุด	มาก	ค่อนข้าง มาก	ปาน กลาง	ค่อนข้าง น้อย	น้อย	น้อย ที่สุด	มาก ที่สุด	มาก	ค่อนข้าง มาก	ปาน กลาง	ค่อนข้าง น้อย	น้อย	น้อย ที่สุด
	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
24. ความรู้ทางการจัดการ	0	19	24	19	0	0	0	0	12	0	7	0	0	0
	0	30.6	38.7	30.6	0	0	0	0	63.2	0	36.8	0	0	0
25. ความรู้ทางเทคโนโลยีสารสนเทศ	3	31	19	6	3	0	0	7	6	0	6	0	0	0
	4.8	50	30.6	9.7	4.8	0	0	36.8	31.6	0	31.6	0	0	0
26. ความสามารถในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ทั่วไปในการปฏิบัติงาน	8	26	20	6	1	1	0	4	8	5	2	0	0	0
	12.7	41.3	31.7	9.5	1.6	1.6	0	21.1	42.1	26.3	10.5	0	0	0
27. สามารถแปลความหมายข้อมูลเชิงปริมาณ ได้	1	9	24	20	6	0	2	1	2	5	8	2	0	0
	1.6	14.3	38.1	31.7	9.5	0	3.2	5.3	10.5	26.3	42.1	10.5	0	0
28. สามารถเขียนรายงานได้ถูกต้อง ชัดเจน	3	9	22	22	6	0	1	2	4	4	6	1	1	0
	4.8	14.3	34.9	34.9	9.5	0	1.6	10.5	21.1	21.1	31.6	5.3	5.3	0
29. มีวิธีการนำเสนอข้อมูลได้เหมาะสมกับ กลุ่มเป้าหมาย	3	15	18	23	3	0	1	2	5	5	3	1	1	0
	4.8	23.8	28.6	36.5	4.8	0	1.6	10.5	26.3	26.3	15.8	5.3	5.3	0

ตารางผนวกที่ 2 (ต่อ)

คุณลักษณะด้านความรู้ทางบัญชีรวมถึง ศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง และความสามารถใน การสื่อสารข้อมูล	ระดับความคิดเห็นของบัณฑิต (N = 65)							ระดับความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา (N = 19)						
	มาก ที่สุด	มาก	ค่อนข้าง มาก	ปาน กลาง	ค่อนข้าง น้อย	น้อย	น้อย ที่สุด	มาก ที่สุด	มาก	ค่อนข้าง มาก	ปาน กลาง	ค่อนข้าง น้อย	น้อย	น้อย ที่สุด
	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
30. สามารถแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมได้	3	19	13	21	3	2	1	2	2	4	7	0	1	0
	4.8	30.2	20.6	33.3	4.8	3.2	1.6	10.5	10.5	21.1	36.8	0	5.3	0
31. พูดภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ	20	18	19	4	1	1	0	4	6	8	1	0	0	0
	31.7	28.6	30.2	6.3	1.6	1.6	0	21.1	31.6	42.1	5.3	0	0	0
32. พูดภาษาต่างประเทศ (เช่นภาษาอังกฤษ) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	1	4	14	24	18	1	1	0	3	4	8	2	0	0
	1.6	6.3	22.2	38.1	28.6	1.6	1.6	0	15.8	21.1	42.1	10.5	0	0
33. เขียนภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ	20	26	13	3	1	0	0	2	7	8	2	0	0	0
	31.7	41.3	20.6	4.8	1.6	0	0	10.5	36.8	42.1	10.5	0	0	0
34. เขียนภาษาต่างประเทศ (เช่นภาษาอังกฤษ) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	1	6	14	21	16	4	1	1	4	3	9	1	0	0
	1.6	9.5	22.2	33.3	25.4	6.3	1.6	5.3	21.1	15.8	47.4	5.3	0	0
35. เลือกและใช้โปรแกรมสำหรับการนำเสนอ ข้อมูลได้อย่างเหมาะสม	8	20	20	9	5	0	1	3	4	7	2	0	1	0
	12.7	31.7	31.7	14.3	7.9	0	1.6	15.8	21.1	36.8	10.5	0	5.3	0

ตารางผนวกที่ 3 ค่าความถี่ และร้อยละของความคิดเห็นจำแนกรายข้อในคุณลักษณะด้านวิสัยทัศน์ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การแสวงหาความรู้ และการศึกษาต่อและความสามารถในการสื่อสารข้อมูล

คุณลักษณะด้านวิสัยทัศน์ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การแสวงหาความรู้ และการศึกษาต่อและความสามารถในการสื่อสารข้อมูล	ระดับความคิดเห็นของบัณฑิต (N = 65)							ระดับความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา (N = 19)						
	มากที่สุด	มาก	ค่อนข้างมาก	ปานกลาง	ค่อนข้างน้อย	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ค่อนข้างมาก	ปานกลาง	ค่อนข้างน้อย	น้อย	น้อยที่สุด
	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
36. มีมุมมองทำทนาย และเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ	7	22	25	8	0	1	0	3	6	5	4	0	0	0
	11.1	34.9	39.7	12.7	0	1.6	0	15.8	31.6	26.3	21.1	0	0	0
37. มีโลกทัศน์กว้าง	6	28	24	4	1	0	0	3	6	5	3	1	0	0
	9.5	44.4	38.1	6.3	1.6	0	0	15.8	31.6	26.3	15.8	5.3	0	0
38. มีความคิดในเชิงบวกที่แตกต่างจากความคิดของบุคคลทั่วไป เป็นประโยชน์	6	22	28	6	0	0	0	7	12	0	0	0	0	0
	9.7	35.5	45.2	9.7	0	0	0	36.8	63.2	0	0	0	0	0
39. มีข้อเสนอใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการแก้ไขปัญหา	3	19	25	12	3	0	0	7	12	0	0	0	0	0
	4.8	30.6	40.3	19.4	4.8	0	0	36.8	63.2	0	0	0	0	0
40. ใจกว้าง เปิดรับฟังความคิดของผู้อื่น	21	28	19	0	0	1	0	5	9	5	0	0	0	0
	33.3	44.4	20.6	0	0	1.6	0	26.3	47.4	26.3	0	0	0	0

ตารางผนวกที่ 3 (ต่อ)

คุณลักษณะด้านวิสัยทัศน์ ความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ การแสวงหาความรู้ และการศึกษา ต่อและความสามารถในการสื่อสารข้อมูล	ระดับความคิดเห็นของบัณฑิต (N = 65)							ระดับความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา (N = 19)						
	มากที่สุด	มาก	ค่อนข้าง มาก	ปาน กลาง	ค่อนข้าง น้อย	น้อย	น้อย ที่สุด	มากที่สุด	มาก	ค่อนข้าง มาก	ปาน กลาง	ค่อนข้าง น้อย	น้อย	น้อย ที่สุด
	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
41. ให้ความร่วมมือในการทำงาน	29	26	6	2	0	0	0	10	6	3	0	0	0	0
	46	41.3	9.5	3.2	0	0	0	52.6	31.6	15.8	0	0	0	0
42. สามารถคิดได้หลายทิศทาง หลายแง่มุม	12	18	26	5	2	0	0	2	7	4	4	0	1	0
	19	28.6	41.3	7.9	3.2	0	0	10.5	36.8	21.1	21.1	0	5.3	0
43. มีกระบวนการคิดแก้ปัญหา ปรับเปลี่ยนให้ เหมาะสมกับสถานการณ์	6	22	24	8	3	0	0	2	7	7	2	0	1	0
	9.5	34.9	38.1	12.7	4.8	0	0	10.5	36.8	36.8	10.5	0	5.3	0
44. สามารถคิดได้อย่างเป็นระบบ	3	20	26	10	3	1	0	2	8	6	3	0	0	0
	4.8	31.7	41.3	15.9	4.8	1.6	0	10.5	42.1	31.6	15.8	0	0	0
45. นำความรู้ทางบัญชีไปแก้ไขปัญหาด้วย วิธีการใหม่ๆ ได้เป็นอย่างดี	3	14	23	20	1	1	0	2	7	6	3	1	0	0
	4.8	22.2	36.5	31.7	1.6	1.6	0	10.5	36.8	31.6	15.8	5.3	0	0
46. สามารถแก้ปัญหาได้ตรงตามสถานการณ์	5	17	24	16	1	0	0	0	8	5	5	0	0	0
	7.9	27	38.1	25.4	1.6	0	0	0	42.1	26.3	26.3	0	0	0

ตารางผนวกที่ 3 (ต่อ)

คุณลักษณะด้านวิสัยทัศน์ ความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ การแสวงหาความรู้ และการศึกษา ต่อและความสามารถในการสื่อสารข้อมูล	ระดับความคิดเห็นของบัณฑิต (N = 65)							ระดับความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา (N = 19)						
	มากที่สุด	มาก	ค่อนข้าง มาก	ปาน กลาง	ค่อนข้าง น้อย	น้อย	น้อย ที่สุด	มากที่สุด	มาก	ค่อนข้าง มาก	ปาน กลาง	ค่อนข้าง น้อย	น้อย	น้อย ที่สุด
	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
47. ติดตามการเปลี่ยนแปลงทางวิชาการ และ วิชาชีพบัญชีอยู่เสมอ	2	11	20	8	8	6	8	2	3	4	5	1	1	1
	3.2	17.5	31.7	12.7	12.7	9.5	12.7	10.5	15.8	21.1	26.3	5.3	5.3	5.3
48. ติดตามการเปลี่ยนแปลงทางวิชาการที่ สัมพันธ์กับการบัญชี	1	11	16	11	10	6	8	2	3	4	5	1	1	1
	1.6	17.5	25.4	17.5	15.9	9.5	12.7	10.5	15.8	21.1	26.3	5.3	5.3	5.3
49. มีความสนใจ และศึกษาหาข้อมูลเพื่อ เตรียมตัวศึกษาต่อ	9	17	14	12	8	1	2	2	6	3	4	2	0	1
	14.3	27	22.2	19	12.7	1.6	3.2	10.5	31.6	15.8	21.1	10.5	0	5.3

ประวัติการศึกษาและการทำงาน

ชื่อ - นามสกุล

นางสาวจรรณี อภิวัฒน์ไพศาล

วัน เดือน ปี ที่เกิด

วันที่ 27 เดือนเมษายน พ.ศ. 2521

สถานที่เกิด

จังหวัดชัยภูมิ

ประวัติการศึกษา

- บัณฑิตบัณฑิต (เกียรตินิยม)

สาขาระบบสารสนเทศทางการบัญชี
มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

- บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

สาขาการบัญชีการเงิน

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน

อาจารย์ประจำ คณะบัญชี

สถานที่ทำงานปัจจุบัน

มหาวิทยาลัยรังสิต